

katolički list

ZVONIA

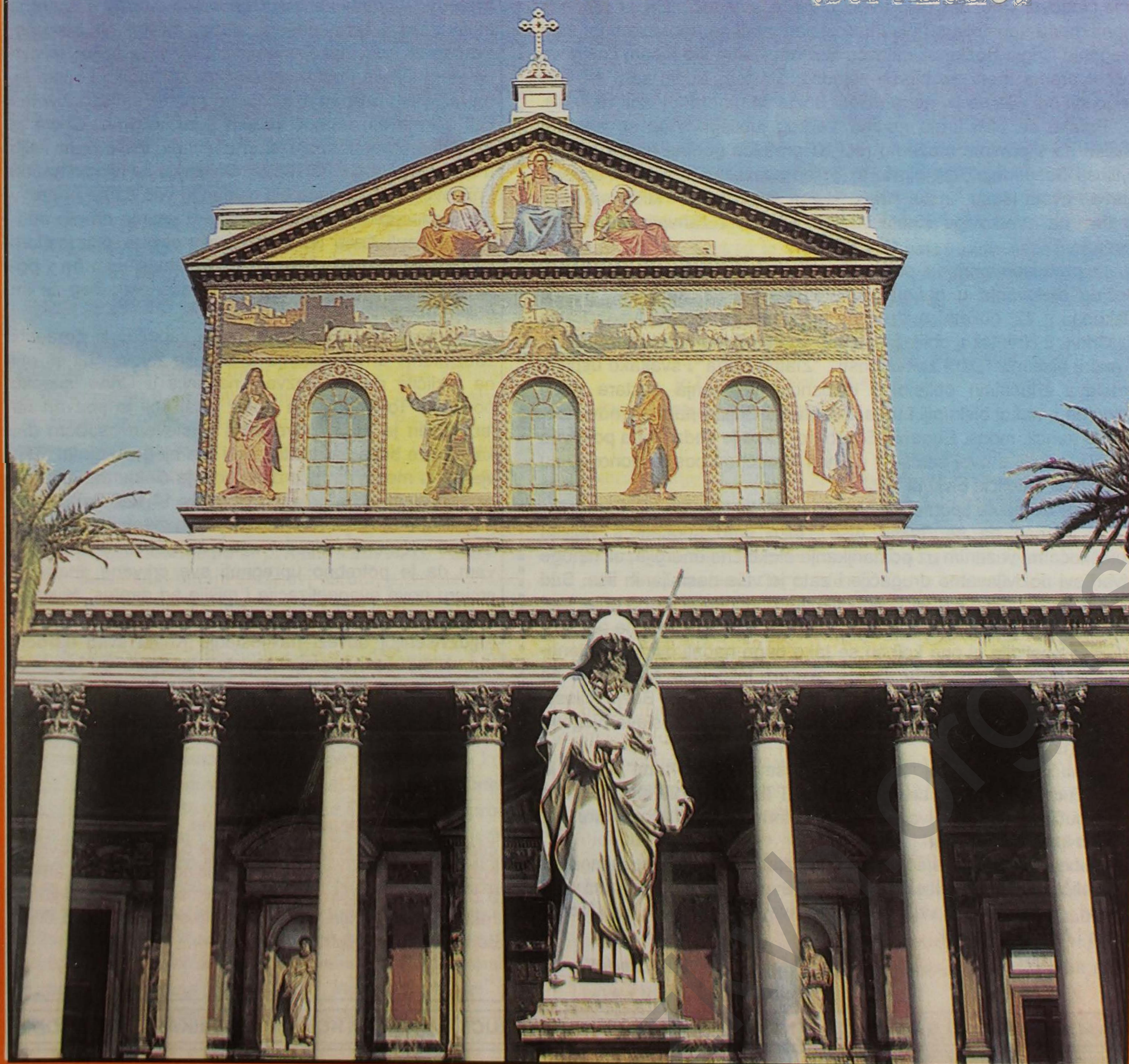
GODINA: VIII

BRČJ: 11 (73)

Subotica, studeni (novembar) 2000.

Cijena: 30,00 N. din.

Milost Gospodina našega
Isusa Krista sa svima vama!
(sv. Pavao)

Bazilika sv. Pavla izvan zidina u Rimu

MILOST

"Orijaš kršćanstva" - Savao, koji je postao Pavao; od progonitelja kršćana, apostol naroda - najveći misionar, gorljivi navjestitelj Radosne vijesti... svaku svoju poslanicu započinje i završava riječju MILOST. "Milost Gospodina našega Isusa Krista, ljubav Boga Oca i zajedništvo Duha Svetoga sa svima vama"; "Milost vam i mir od Boga Oca našega i Gospodina Isusa Krista"; "Milost Gospodina Isusa s vama"; "Milost sa svima vama" - to su pozdravi sv. Pavla bez kojih jednostavno ne može. Ta, nije ni čudo. Iskusio je on milost Isusovu na svom tijelu i u svom srcu! I zato nije mogao zatvoriti usta govoreći o milosti. Razvio je u svojim poslanicama "teologiju milosti".

Što je ta milost u koju se Pavao toliko "zaljubio"? On sam kaže: "Pojavila se doista milost Božja, spasiteljica svih ljudi..." (Titu 2,11). Pojavila se prije dvije tisuće godina na zemlji, a onda i u njegovom životu tako snažno da ga je potpuno promijenila. Od tada se pojavila u životima tolikih ljudi! Zapravo, Bog ju dostatno daje svima. I definicija milosti glasi: "Milost je Božja naklonost koja se spušta prema čovjeku i apsolutno je nezasluzena!" U poslanici Efežanima reći će Pavao: "Svakomu je od nas dana milost po mjeri dara Kristova" (4,7).

No, s milošću valja surađivati da bismo uživali u potpunosti njezine plodove. Opet nas uči Pavao, dapače, svjedoči: "Da, ja sam najmanji među apostolima i nisam dostojan zvati se apostolom jer sam progonio Crkvu Božju, ali milošću Božjom jesam što jesam i njegova milost prema meni ne bijaše zaludna; štoviše, trudio sam se više nego svi oni - ali ne ja, nego milost Božja sa mnom" (1 Kor 15,9-10).

Polako se bliži kraju godina Velikog jubileja. Vrše se analize. Mislim da s pravom možemo reći da protekla godina bijaše godina "milosti Gospodnje"; da, bijaše to "vrijeme milosno" i "vrijeme spasa". Slava i hvala Isusu Kristu, Kralju svega stvorenoga - kličimo to ove godine na svetkovinu Krista Kralja! Kličimo i zahvaljujmo cijelim bićem!

I u proteklom periodu, od prošlog "Zvonika", bilo je puno milosnog Božjeg djelovanja u općoj Crkvi (jubilej obitelji, sportaša, misija, biskupa...); 22. obljetnica izuzetno milosnog pontifikata Ivana Pavla II.; Crkvu u Hrvatskoj obilježili su vrlo uspješni Euharistijski kongresi, a u našoj biskupiji "Dani zahvalnosti", "Zlatna harfa" i svakako uspješna proslava značajnih obljetnica milosnog djelovanja sestara Kćeri milosrđa u našoj biskupiji i u našem gradu. Stigao nam je i novi apostolski nuncij, mons. Eugenio Sbarbaro. Tako je sada Papa ponovno bliži i prisutniji u ovoj zemlji, a da nas konačno i posjeti ponovno su ga pozvali katolički biskupi SRJ...

Ne možemo ne spomenuti ni našu političku i društvenu scenu. Svi ćemo priznati da se "lakše diše", iako smo suočeni s velikim poteškoćama vezanim uz pomanjkanje električne energije, ali mnoge stvari svi doživljavamo drugačije i zato je više nasmijanih lica. Sad nam se puno lakše nadati boljoj i ljepšoj budućnosti, nego prije. Već se spominje uvođenje vjeronauka u škole... "Nada", pak, "ne postiduje". Nije postidila ni one koji su se tako dugo nadali ovim promjenama, pa neće ni nas sada. Sve u svemu, lako je u svemu što se događalo proteklih dana prepoznati opipljivo djelovanje Božje milosti. Divno je što i nama u dio pade da budemo na hvalu slave njegove milosti (usp. Ef 1,5.11).

Konačno, i ovaj broj "Zvonika" koji se rađao u "tami", pravo je malo čudo, jer i mi u uredništvu kao i tiskara radili smo zbilja u nemogućim uvjetima. Hvala Bogu i na tom nezasluzenom daru. Ne znamo kako, ali "Zvonik" je ipak gotov!

Duboko su mi u sjećanju ostale riječi s. Karmele Jukanović, karmelićanke koja je uvijek ponavljala: "Sve je milost". Želio bih i volio da svi, dragi čitatelji, svakim danom sve više budemo svjedoci te divne i čudesne istine!

Vaš urednik

VELIKI JUBILEJ POZIVA SVE VJERNIKE U MISIJU AD GENTES

/Iz Papine poruke za Svjetski misijski dan 2000./

Godišnje obilježavanje Svjetskoga misijskog dana, koji se slavi 22. listopada 2000., predstavlja poziv na ponovno posvješćivanje misionarske dimenzije Crkve i podsjeća nas na nužnost misije ad gentes, koja se "tiče svih kršćana, svih biskupa i župa, crkvenih ustanova i udruženja". Ove je godine taj dan bogatiji značenjem u svjetlu Velikog jubileja, godine milosti, proslave spase-nja koje Bog, u svojoj milosrdnoj ljubavi, nudi cijelome ljudskom rodu. Slaviti spomen dvijetisućite godišnjice Isusova rođenja znači slaviti i rođenje misija: Krist je prvi i najveći Očev misionar. Rođeno s utjelovljenjem Riječi, misijsko se djelo nastavlja u vremenu po crkvenom naviještanju i svjedočenju. Jubilej je pogodno vrijeme za cijelu Crkvu da djeluje, zahvaljujući Duhu, s novim misijskim zanosom.

Upućujem stoga poseban i srdačan poziv svim kršćanicima da budu glasnici Evanđelja i poniznom hrabrošću odgovore na Gospodinov poziv i potrebe muškaraca i žena našega doba. Mislim na biskupe, svećenike, redovnike, redovnice, vjernike laike; mislim na vjeroučitelje i ostale pastoralne djelatnike kojima je, na različitim razinama, misija ad gentes smisao života i koji ustrajavaju unatoč velikim poteškoćama. Crkva je zahvalna predanom služenju onih koji, toliko puta, "siju u suzama..." (usp. Ps 126,6). Oni znaju da njihovi napori i njihovo trpljenje neće biti uzaludni, već da će naprotiv biti kvasac zahvaljujući kojem će u srcima drugih apostola niknuti želja da se i sami posvete plemenitom služenju evanđelju. U ime Crkve zahvaljujem im i potičem ih da ustraju u svojoj velikodušnosti: Bog će im obilno uzvratiti.

Mislim i na tolake koji bi mogli započeti ili produbiti zauzimanje u naviještanju Evanđelja života. Svi su oni na različite načine pozvani nastaviti u Crkvi Isusovo poslanje. To je zasluga slave: onaj koji je pozvan na jedinstven je način povezan s Kristovom osobom da, kako kaže božanski Učitelj, vrši ista njegova djela: "Tko vjeruje u mene, činit će djela koja ja činim; da veća će od njih činiti jer ja odlazim Ocu" (Iv 14,12). Svi su pozvani surađivati polazeći od vlastitih životnih prilika. U ovome vremenu milosti i milosrđa posebno upozoravam da je potrebno upregnuti sve crkvene snage u smjeru nove evangelizacije i misije ad gentes. Nijedan vjernik, nijedna crkvena ustanova ne smiju izbjeći najuzvišenijoj obvezi naviještanja Krista svim narodima. Nitko se ne smije osjećati izuzetim od osobne suradnje u vršenju Kristova poslanja koje se nastavlja u Crkvi. Doista, kao nikada prije aktualan je Isusov poziv: "Idite i vi u vinograd" (Mt 20,7).

NB. Dragi čitatelji! Ove godine sigurno ste uživali čitajući na ovom mjestu meditacije o. Tadeja Vojnovića. Nažalost, zbog odsutnosti nije poslao meditaciju ranije, a zadnji dan smo je očekivali do dva sata u noći, ali zbog restrikcije struje nije ju bio u mogućnosti poslati. No, čitat ćemo je u sljedećem broju!

Piše: mr. Andrija Kopilović

12. 11. 2000. - 32. NEDJ. KR. G.*Kr 17,10-16; Heb 9,24-28; Mk 12,38-44***VRIJEDNOST SIROMAŠTVA**

Kršćanin mora raditi na uklanjanju svake bijede u svijetu. Nije dovoljno da drugima daje samo od svog viška, već i od onoga što je i njemu samom potrebno. Tako kršćanin ispunjava svoje poslanje u svijetu i sve to predstavlja njegov duhovni prinos Ocu. Pred nama su danas u prvom čitanju Ilija i siromašna udovica iz Sarefte. Ona je suočena sa siromaštvom i priprema se na njegovu najstrašniju posljedicu, a to je smrt zbog gladi. Ne vidi pred sobom izlaza. Nema nade i hvata je malodušnost. U takvo duhovno raspoloženje ulazi Božji čovjek Ilija. Od nje traži u toj njenoj najstrašnijoj krizi ono što je spremila sebi kao "popudbinu". No, tada se događa obrat - u srcu udovice pobjeđuje ljubav unatoč malodušnosti i beznada. Odriče se i zadnjeg zalogaja u Ilijinu korist. Na ovakvu velikodušnost i na ovakvo sebedarje ne ostaje ravnodušan ni Ilija, ni Bog. Bog joj vraća život i nadu i blago te može preživjeti, dapače, prehraniti sebe, svoje dijete i Iliju. Poruka je i za nas vrlo aktualna i vrlo jasna: Bog se ne da nadmašiti u velikodušnosti. Ali Bog puno puta traži od čovjeka da se odluči za ili protiv onoga vrhovnog zakona kojega je Bog usadio u naša srca - zakona ljubavi. Poruka je, dakle, jasna: Ljubav prema Bogu i velikodušnost prema bližnjemu liječe svaki očaj, svako beznade, jer i apostol Pavao uči: "Kada sam slab onda sam jak." Prema tome, i kada smo siromašni, bogati smo jer onda nam ostaje samo Bog a on je najveće bogatstvo.

26. 11. 2000. - 34. NEDJ. KR. G.**SVETKOVINA KRISTA, KRALJA SVEGA STVORENJA***Dn 7,13-14; Otk 1,5-8; Iv 18,33b-37***KRALJEVSTVO JE NJEGOVO VJEČNO**

Ljubav, koju je Krist u punini unio u svijet, na svršetku će vremena biti ostvarena i trajat će vječno. Sada u vremenu svi mi sudjelujemo u Kristovom spasiteljskom djelu i ostvarivanju njegovog vječnog kraljevstva ljubavi. Prorok Danijel u viđenju gleda na oblacima nebeskim Sina čovječjega kao Kralja svega stvorenoga. On je posrednik, veliki svećenik, kralj. Kao kralj i posrednik dovodi nebeskome Ocu svoje stado spašenih koje je oprao u vlastitoj krvi. Radi te njegove ljubavi prema Ocu njemu bi predana valst i čast i kraljevstvo vječno. Isusu Otkupitelju služe svi narodi, plemena i jezici, a njemu služiti znači kraljevati, uči nas Pavao. Stoga je ovaj blagdan zapravo blagdan našeg dostojanstva koje nas uzdiže te se iz dana u dan "oblačimo u Krista" da, dijeleći s njime i progonstvo i bol i patnju i smrt, uđemo u vlast besmrtnosti, blaženstva - vječnosti. Dakle, njegovo kraljevstvo je kraljevstvo pravednosti, ljubavi, istine i mira. Ali to vječno kraljevstvo ćemo uživati samo ako živimo po načelima toga kraljevstva i donosimo plodove koji će ostati za vječnost. Zato je na današnji blagdan vrlo važno stati pred Krista kralja i promisliti njegov životni put i njegov poziv da budemo u zajedništvu s njim te odgovorimo na pitanje: Je li moj put kraljevska staza Isusa Krista, koji vodi u vječnost? I još nešto vrlo važno: Da li iza mene ostaje trag tog kraljevskog puta po kojemu i drugi mogu prepoznati Isusa Krista Kralja i milinu njegovog kraljevstva?! Da li tako živimo da se onima koji nas promatraju iz srca spontano vine molba: "Dođi, kraljevstvo tvoje!"

19. 11. 2000. - 33. NEDJ. KR. G.*Dn 12,1-3; Heb 10,11-14.18; Mk 13,24-32***VJERUJEM U ŽIVOT VJEČNI
I U USKRSNUĆE MRTVIH**

Kršćanin se ne boji svršetka svijeta jer znade da će se tada Krist pojaviti u svojoj slavi. Ali, taj svršetak potiče ga da se s ljubavlju zauzima oko uzdizanja ljudskoga roda i u radosti svijetom širi ljubav i nadu. Eshatološki pisac Staroga zavjeta, prorok Danijel, vizionarski gleda nebeskog kneza Mihaela arkandela. On je štit i branik sinova Božjih. Prije svršetka predstoji vrijeme tjeskobe i straha. Čovjek se u svom osobnom životu, u životu naroda i u povijesti čovječanstva neprestano susreće s tjeskobom i strahom, jer su to sastavnice naše ovozemaljske prolaznosti. Stoga je posve razumljivo kada se prolaznost suoči u svemirskim razmjerima, onda su i tjeskoba i strah daleko veći nego što je za naše osobno iskustvo podnošljivo. Prorok nas u tom i takvom tjeskobnom završetku povijesti želi utješiti, jer svršetak kojega mi vidimo kao kraj svega, ustvari nije kraj. I povijest čovjeka i povijest svijeta samo ide iz razdoblja u razdoblje, ka svom savršenstvu, punini u Bogu. Čovjekova punina u Bogu bit će tek onda ostvarena kada čovjek-kopija bude mogao uroniti u svoj original - u Boga. Zato je posve razumljivo da dok ne dosegnemo svoj Original mi prolazimo vrijeme tjeskobe i straha, ali ne i vrijeme beznada. Nada u vječni život je nit vodilja i izvor čovjekove snage da može, u perspektivi toga susreta s Bogom, nadvladati sve poteškoće. Radi toga je za nas Isusovo uskrsnuće, Marijino uznesenje "materijalni dokaz" da je Bog svoje obećanje već ispunio i da će se ono i na nama ostvariti. Ali, prorok upozorava: Pazimo! Kakav nam je život, takva će nam biti i smrt, a kakva je smrt takva je vječnost. Od našeg putovanja ovdje na zemlji ovisi i naša vječnost u nebu. Svatko će odgovarati za svoj život! Svatko će za sebe Bogu dati račun.

3. 12. 2000. - 1. NEDJ. DOŠAŠĆA*Jr 33,14-16; 1 Sol 3,12-4,2; Lk 21,25-28.34-36***ŽIVOT PROŽET NADOM**

U svojoj sredini neprestano osjećamo nepravdu, nasilje, iskorištavanje... Ovo nam je preko novina i televizije poznato i iz drugih krajeva svijeta. To je uvijek bilo prisutno u ljudskoj povijesti kao izraz zla. U prvom današnjem čitanju susrećemo proroka Jeremiju kako i nama danas navješćuje spasenje i daje nam novo obećanje. To je Mesija. On je izdanak novoga roda, nada ljudskoga stremljenja. Bez nade, pravednosti i mira naš će život ostati tužan i nedjelotvoran. Prorok to vidi u konkretnom ostvarenju u povijesti doma Izraelova i to u domu Judinu. Potomak Davidov bit će "izdanak" pravedni. On će biti tako prepoznatljiv da će se s njime susresti čovjek željan spasenja i spoznati da mu je ime "Gospodin - Pravda naša". Božja pravda dakle očituje se u spasenju, a to je pravednost u ljubavi. Tako ova utjeha postaje i programom. Mi kršćani koji iz godine u godinu započinjemo novi hod spasenja adventskom prvom nedjeljom, započinjemo u sebi ostvarivati ponovno i ponovno program Isusa Krista. Ovoga je puta taj program prihvaćanje Spasitelja činom vjere i djelima, te je u isto vrijeme i navještaj Spasitelja onima koji ga još ne poznaju. Mi vjerujemo, nadamo se i tu vjeru i nadu navješćujemo, kao utjehu, drugima. Stoga je adventska poruka: Uzdići srca slomljena, podići koljena klecava i utješiti srca žalosna.

Pod ovim geslom proslavile su Kćeri milosrđa u Subotici u godini Velikog jubileja svoj trostruki "jubilej": 80. obljetnicu Družbe, 77. obljetnicu djelovanja u Subotici, 70. obljetnicu Zavoda sv. Terezije od Djeteta Isusa.

U subotu 21. listopada u velikoj sali HKC "Bunjevačko kolo" održan je simpozij, posvećen Družbi sestara Kćeri milosrđa, i svečana akademija. U nedjelju 22. listopada, u crkvi sv. Roka, bilo je svečano euharistijsko slavlje, kojim su sestre skupa s prisutnim gostima i župljanima zahvalile Bogu za ove jubileje.

Simpozij posvećen Družbi sestara Kćeri milosrđa

Na početku programa nastupio je zbor župe sv. Roka i otpjevao himnu Družbi pod ravnanjem s. **Silvane Milan**, uz orguljsku pratnju **mr. Ervina Čelikovića**. Potom je riječ preuzela s. **Eleonora Merković**, koja je vodila kroz program najavljujući teme i predavače. Sve nazočne je pozdravila nadstojnica subotičkog samostana s. **Silvana Milan**, a nakon nje i novoizabrana provincijalka s. **Emila Barbarić**, koja je otvorila simpozij.

Prvo predavanje **mr. Andrije Kopilovića** (u njegovoj odsutnosti) pročitala je prof. **Katarina Čeliković**. Mr. **Kopilović** je izložio povijesni razvoj i karizmu Družbe.

Mr. Mijo Nikić, isusovac iz Zagreba, u svom predavanju je prikazao psihološki vidik Božjeg očinstva u životu utemeljiteljice Družbe s. Marije Propetog Isusa, ističući utjecaj Marijinog zemaljskog oca na stvaranje njezine slike o Bogu Ocu.

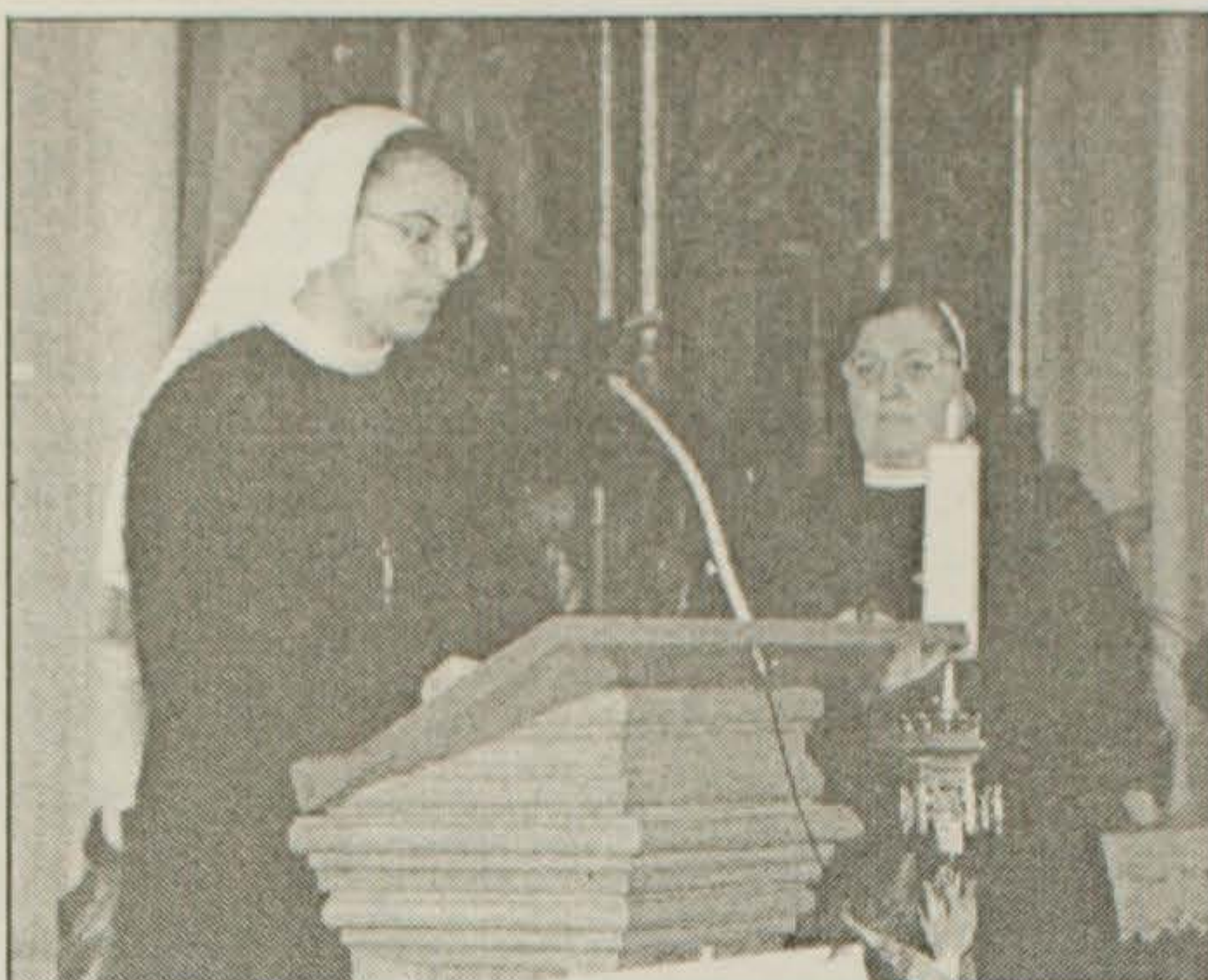
Dr. Zdenko Tomislav Tonšek, kapucin iz Zagreba, ukazao je na povijesni i teološki razvoj Božjeg očinstva u spisima i pismima s. Marije. Predavač je naglasio kako malo poznajemo Boga Oca, a s. Marija se posebno trudila istaknuti milosrđe nebeskog Oca.

S. Vianeja T. Kustura prikazala je kako sestre Kćeri milosrđa svojim životom odražuju milosrđe Očevu kroz povijest Družbe i danas.

Preč. Andrija Anišić, župnik župe sv. Roka, dao je povijesni prikaz djelovanja sestara Kćeri milosrđa u Subotičkoj biskupiji. Iz prikaza se vidi koliki su doprinos dale sestre u sveukupnom pastoralu biskupije. Njihova prisutnost se nekada jače očitovala jer su djelovale u Novom Sadu, Vajskoj, Somboru, Đurđinu, a danas su još prisutne u dvije župe u Subotici.

Ali nove nade budi mlada sestra **Jasna Crnković** iz župe sv. Roka koja je također bila prisutna na proslavi obljetni-

VELIKE U LJUBAVI

s. **Jasna Crnković** i s. **Ancila Vujković L.**, dvije najmlađe Subotičanke u Družbi

ca i koja je, kako je rekla, došla po još djevojaka.

Nakon predavanja nastavljeno je radosno druženje i čestitanje uz koktel. Nazočni su mogli vidjeti povijesni prikaz Družbe u prigodnoj izložbi na velikim panoima u sali.

Svečana akademija

Nakon pauze uslijedio je drugi dio programa. Djeca, mladi i odrasli iz župe sv. Roka, kroz riječ, pjesmu i igru prikazali su nastanak, razvoj i djelovanje Družbe. Od skromnih početaka skromne djevojke Marije Petković, koja je počela s okupljanjem siročadi, izraslo je velebno Božje djelo: Družba sestara Kćeri milosrđa, koja djeluje u više evropskih i izvanevropskih zemalja. Nastupila su i djeca iz župe Marije Majke Crkve, te članovi folklorne sekcije "Bunjevačko kolo". Sav pripremljen i izveden program ove večeri odraz je požrtvovnog i uspješnog rada sestara ove Družbe u našem gradu. To su priznali svi nazočni kojih je bio lijepi broj, svojim srdačnim pljeskom.

Autori akademije su s. **Silvana Milan** i prof. **Katarina Čeliković**.

Svečana biskupska sv. misa vrhunac slavlja

Euharistijsko slavlje

Proslava je nastavljena u nedjelju, 22. listopada svečanom koncelebriranom misom koju je predvodio domaći biskup **mons. dr. Ivan Pénzes** u zajedništvu s domaćim župnikom **Andrijom Anišićem**, gostima iz Zagreba p. **Mijom Nikićem** i p. **Zdenkom T. Tenšekom**, subotičkim gvardijanom o. **Andrijom Matićem** i umirovljenim župnikom **Antunom Gabrićem**, dok je **mons. Marko Forgić** bio na raspolaganju za ispovijed.

Prije sv. mise sestrama svečaricama obratila se **Đula Milodanović** svojom pjesmom posvećenoj 80. obljetnici Družbe sestara Kćeri milosrđa.

Prisutne je na početku pozdravila predstojnica samostana s. **Silvana Milan** a posebno se obratila vjernicima župe sv. Roka i zahvalila im za sedamdesetgodišnju suradnju i podršku. Pozdravila je također i vjernike župe Marije Majke Crkve, u kojoj također još djeluju sestre Kćeri milosrđa.

Pozdravljajući sestre slavljenice, prisutne svećenike i vjernike biskup je na početku mise čestitao sestrama značajne obljetnice njihove Družbe i naglasio kako je velika milost kad u nekoj župi i biskupiji djeluju časne sestre.

Božju riječ su čitale Subotičanke s. **Ancila** i novakinja s. **Jasna**.

Nadahnutu propovijed održao je p. **Zdenko T. Tenšek** koji je rekao da je "teško ljudski odvagnuti sve ono što su sestre Kćeri milosrđa, po svojoj Utemeljiteljici a i same poslije njezine smrti učinile ovdje. Sigurno je jedno: One su bile služiteljice i one su se legitimirale po tome što su služile. Služile su i služe nesebično! Zbog toga se, uvjeren sam u to - moglo se to čuti i vidjeti ovih dana u Subotici a i drugdje dok Kćeri milosrđa slave 80. obljetnicu svoga osnutka - moglo se vidjeti na licima ljudi koliko ove sestre ljudima znače..."

Na misi je pjevao župni zbor pod ravnanjem s. **Silvane Milan** uz orguljsku pratnju **mr. Ervina Čelikovića** a nastupila je i **Sandra Mirković** pjevajući Schubertov "Ave Maria".

Na kraju mise sestrama je zahvalio domaći župnik **Andrija Anišić** na suradnji i mnogostrukoj pomoći u pastoralu župe. On je izrazio

radost što je kćerka ove župe na putu da postane "Kćerka milosrđa" jer je sada novakinja u ovoj Družbi. Njezin odlazak u samostan naznačio je kao proljeće duhovnih zvanja u ovoj župi i u Subotičkoj biskupiji.

Župniku, sestrama i svima koji su sudjelovali u pripremi i priređivanju ove proslave srdačno je zahvalila provincijalka **s. Emila**, izražavajući svoje veliko divljenje svemu što je tih dana čula, vidjela i doživjela u Subotici.

Euharistijsko slavlje završilo je pjevanjem zahvalnice "Tebe Boga hvalimo" kojim su svi nazočni zahvalili Bogu za dar Družbe Kćeri milosrđa kako u općoj Crkvi tako i u Subotičkoj biskupiji.

Svako slavlje jubileja ili neke obljetnice u prvom redu je zahvala Bogu. Ne slavimo sebe, nego Boga, i zahvaljujemo mu za Njegova čudesna djela, svjesni da je u našem ljudskom djelovanju bilo propusta i nesavršenosti. Ali time je zapravo Božje djelo veće.

milosrđa služeći toj siročadi kojih je bilo oko stotinu. Kako su sestre Kćeri milosrđa u Subotici bile doista "velike u ljubavi", njihov je rad bio vrlo cijenjen i poštivan od sviju u gradu a napose od mjesnih vlasti a rasla im je popularnost i u narodu. Zapazile su njihov rad i mlade djevojke u Subotici, osobito one okupljene u župi sv. Roka oko tzv. "Patronaže" (udruge siromašnih djevojaka - "sluškinja") među kojima je bila i **Marija Dulić**, koja će kasnije postati prva "kćer milosrđa" iz Subotice i dobiti

S. Silvana, predstojnica subotičkog samostana, pozdravlja goste na svečanom ručku u HKC "Bunjevačko kolo"

ime **s. Jelisava**. Ona je pratila Majku utemeljiteljicu u prošnju milostinje za siromašne po jadranskim otocima. Tako su iz Bačke otpremljeni mnogi vagoni hrane za siromahe za koje su se na Korčuli brinule sestre kao i za druge siromahe na jadranskim otocima. Upravo zbog popularnosti sestara a i želje da što uspješnije vrše svoj apostolat, Majka utemeljiteljica želi u Subotici sagraditi samostan, što joj je i uspjelo

zahvaljujući podršci i pomoći **mons. Blaška Rajića**, župnika župe sv. Roka. On je 30. kolovoza 1930. godine i svečano blagoslovio novi samostan, tzv. Zavod sv. Terezije od Djeteta Isusa i sestre su odmah u njemu započele svoj rad. Ondje je otvoren katolički dječji vrtić i konvikt za siromašnu djecu. U ovom Zavodu bilo je i sjedište spomenute "Patronaže", a u samostanu su našle svoje sjedište i druge katoličke udruge, osobito Katolička akcija pape Pija XI. poznata kod nas kao "Križarski pokret". Sestre su uspješno radile i u "Kolevcu" i u svom samostanu sve do okupacije 1941. godine. Sestre Kćeri milosrđa dale su svoj neprocjenjivi doprinos očuvanju i širenju katoličke vjere i očuvanju narodne svijesti među Hrvatima Bunjevcima.

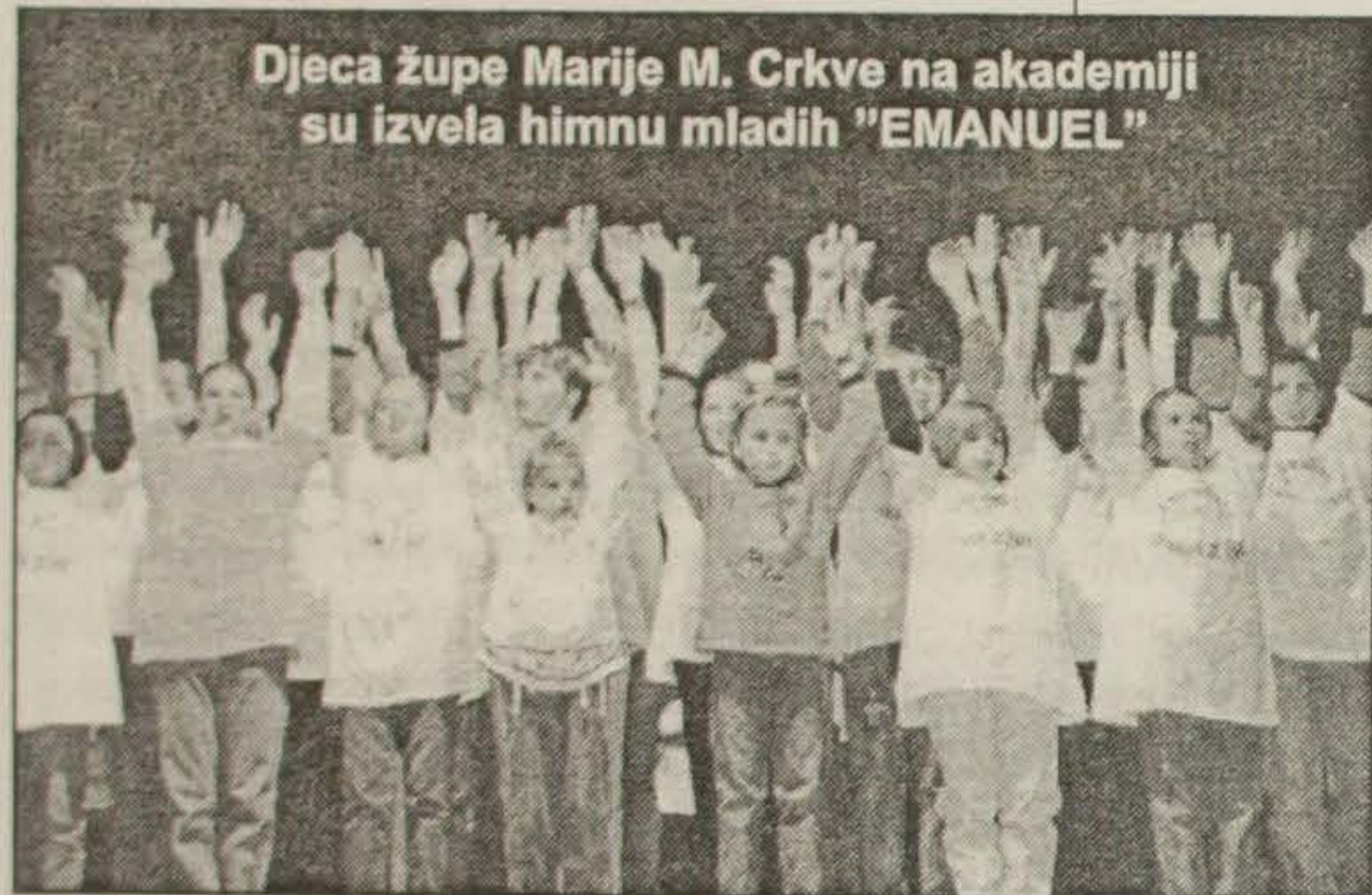
Poslije II. svjetskog rata sestre su svoj rad prilagodile mogućnostima djelovanja pod komunističkim režimom. Tako se sve više vežu uz župe te rade kao katehistice i vode

brigu za liturgijsko pjevanje i uređenje crkve kao i vođenje domaćinstava po župama. U Subotičkoj biskupiji su sestre radile u Vajskoj (1962-1972), u Novom Sadu (1962-1992). U Novom Sadu su sestre radile u Pokrajinskoj bolnici, na dječjem odjelu te u Institutu za tuberkulozu u Srijemskoj Kamenici, a također su katehizirale u župi Imena Marijina. Godine 1968. Družba je otvorila svoju filijalu u Đurđinu, gdje su također pomagale u župnom pastoralu sve do 1992. godine. Valja napomenuti da su mnoge sestre u Novom Sadu pohađale i završile srednju medicinsku školu, a jedna sestra i Filozofski fakultet.

Godine 1971. sestre rade i u župi sv. Križa u Somboru, do 1990. godine, kada prelaze u župu Presv. Trojstva gdje ostaju do zatvaranja ove filijale 1999. godine. U subotičkoj župi Marije Majke Crkve su od 1972. godine sve do danas.

Tako sestre danas još žive i rade samo u spomenutoj župi Marije Majke Crkve i u župi sv. Roka. Zbog manjka duhovnih zvanja a i zbog novih političkih prilika na prostorima bivše Jugoslavije, bile su prisiljene zatvarati svoje filijale u Subotičkoj biskupiji.

Andrija Anišić

Djeca župe Marije M. Crkve na akademiji su izvela himnu mladih "EMANUEL"

Čestitamo sestrama na ovim značajnim obljetnicama, još više na svjedočenju milosrdne Očeve ljubavi, želeći Božji blagoslov i uspjeh u novim planovima za bolje služenje Bogu i ljudima.

s. Blaženka Rudić

"KĆERI MILOSRĐA" VELIKE U LJUBAVI I U SUBOTICI

Sestre Kćeri milosrđa su Božjom providnošću već tri godine nakon osnutka Družbe počele raditi u Subotici u "Kolevcu" - zavodu za napuštenu djecu iz Subotice i Bačke. Majka utemeljiteljica Družbe službenica Božja **Marija Propetog Isusa Petković** došla je 1922. godine u Beograd tražiti dopuštenje za prošnje milostinje po bunjevačkim salašima u Bačkoj, našto joj je Ministarstvo socijalne skrbi ponudilo da Družba preuzme brigu za navedeni Zavod. Tako su sestre već 1923. godine započele svoje veliko djelo

Folklorci HKC "Bunjevačko kolo" počastili su slavlje sestara svojim nastupom na svečanoj akademiji

S. EMILA BARBARIĆ,
NOVA PROVINCIJALKA DRUŽBE KĆERI MILOSRĐA

POZVANE SMO POMAGATI DRUGIMA I USMJERAVATI IH NA PUT EVANĐELJA

ZVONIK: *Sestro, u subotu 4. studenog 2000. preuzeli ste službu provincijalke Družbe Kćeri milosrđa, provincije Krista Kralja. Molimo Vas, predstavite u kratkim crtama povjerenu Vam provinciju?*

□ **S. EMILA:** Hrvatska Provincija Krista Kralja teritorijalno je najrasprostranjenija od pet Družbinih provincija. Na dva kontinenta (Europa i Sjeverna Amerika), šest država (Hrvatska, Jugoslavija, Bosna i Hercegovina, Slovenija, Njemačka i Kanada), u trideset tri kuće, živi i djeluje 190 sestara.

Poslovi kojima se sestre bave su raznoliki. Najveći broj sestara posvećuje se odgoju i obrazovanju djece i mladih u vrtićima, školama i župnim zajednicama, njeguju bolesne i starije osobe u bolnicama i staračkim domovima, vode crkveno sviranje i pjevanje, uređuju crkve, vode samostanska i župna domaćinstva, a bave se i ekonomijom i poljoprivredom.

● Naše je poslanje: da one koje odgajamo usmjeravamo da više ljubavi i milosrđa iskazuju potrebnom čovjeku današnjice

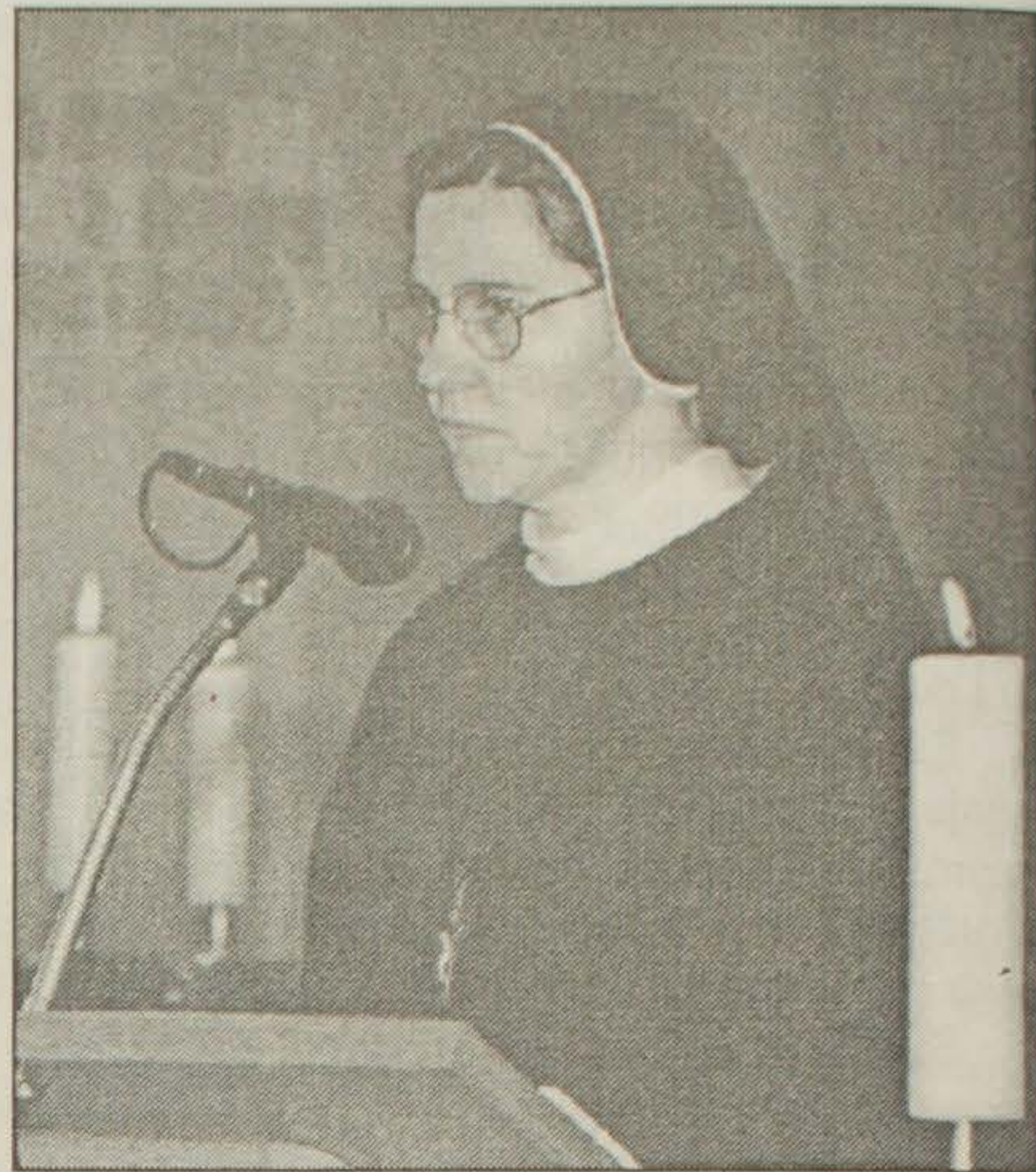
ZVONIK: *Dužnost koju ste preuzeli sigurno nije lagana. Imate li neku viziju ili plan svoga rada? Koji su prioriteti djelovanja Vaših sestara u ovoj provinciji?*

□ **S. EMILA:** Dužnost koju sam preuzela uistinu nije lagana, ali kad znam da nisam sama, onda to nije ni tako teško. U prvom redu oslanjam se na Boga i njegovo prosvjetljenje i pomoć, a onda i na pomoć i zalaganje svojih sestara koje zdušno i odgovorno rade na povjerenim dužnostima.

Viziju rada svakako imam, samo mi je još kratko vrijeme od preuzimanja ove službe, pa sa svojim Vijećem nisam razradila Plan za ovo trogodište koliko nam mandat traje. Prioriteti djelovanja u našoj provinciji su svakako vjerski odgoj i obrazovanje djece i mladih te pastoral obitelji. Potreban nam je organizirani i sustavniji rad na ovom planu. Isto tako, u duhu karizme naše Družbe, posvetiti se više djelima milosrđa u onim mjestima gdje sestre žive. Upravo tome smjera sav naš odgojni rad - da one koje odgajamo usmjeravamo da više ljubavi i milosrđa iskazuju potrebnom čovjeku današnjice. Današnje društvo ima potrebitih na različite načine. Mi same smo najprije pozvane da pomazemo, a i da druge usmjeravamo putem Evanđelja.

- Nisam mogla sakriti osjećaje svoga zadovoljstva i radosti što sam među sestrama i Hrvatima u Subotici
- Oduševljena povezanošću župnika, sestara i vjernika

ZVONIK - *Nedavno ste sudjelovali na proslavi 80. obljetnice Vaše Družbe u Subotici. Kako ste doživjeli ovu proslavu i uopće svoj boravak u Subotici?*

□ **S. EMILA:** Hvala Bogu koji mi je providio ovaj dolazak u Suboticu, jer ja u vrijeme kad smo odlučivale tko će poći u Suboticu za proslavu 80. obljetnice Družbe nisam bila imenovana za provincijalku. Moja prethodnica, M. Adeline Franov, jer sam bila njezina zamjenica, delegirala me je da idem na proslavu umjesto nje. Neposredno prije odlaska u Suboticu, iz Rima od naše Vrhovne uprave stiglo je moje imenovanje i tako da sam u Suboticu došla u dvostrukoj ulozi, kao delegatkinja M. Adeline i kao provincijalka. U svakom slučaju, ja sam se osjećala jako lijepo. Mislim da nisam mogla sakriti osjećaje svoga zadovoljstva i radosti što sam među sestrama i Hrvatima u Subotici. Uistinu sam se vratila obogaćena, i ovih dana predat ću vizu za ponovni pohod sestrama kako bi mogle zajednički planirati nove pothvate u Subotici. Oduševljena sam organiziranošću vašega rada, povezanošću župnika, sestara i vjernika. Dobila sam dojam Prve Crkve i sjetila sam se riječi (Dj 4,32): "U mnoštvu onih što prigriše vjeru bijaše jedno srce i jedna duša." Svi prionuli uza sve, svi za sve odgovorni, a opet svatko zna svoje. Zbilja sam zahvalna Bogu, svojoj predšasnici i svima onima koje sam tamo zatekla.

● Vjerujem da i naša Družba i Crkva u Subotici imaju svoju budućnost

ZVONIK: *Imate li nekih planova glede rada Vaših sestara u Subotici?*

□ **S. EMILA:** Planova imam, a svjesna sam da ima i mnogo poteškoća glede realizacije planova. Svakako bih željela da sestre budu prisutne među našim narodom u Subotici, jer mi je važnost njihove uloge veoma jasna. Vjerujem da će se probuditi i pokoje zvanje tako da bismo mogli započeti još neke nove pothvate i odgovoriti izazovima današnjeg vremena. Kao što sam spomenula u svom pozdravnom govoru na otvaranju Simpozija, vjerujem da i naša Družba i Crkva u Subotici ima svoju budućnost. Ako Bog da, započeti ćemo rad s kojim je započela naša Majka Utemeljiteljica, Marija Propetog Petković, rad s djecom u vrtićima i rad s mladima, te s nemoćnima što sada sestre rade.

- Dok se suvremeno društvo suočava s problemom nezaposlenosti, mi naprotiv imamo previše posla, a malo radne snage

ZVONIK: *I Vaša je Družba suočena s krizom duhovnih zvanja. Što Družba čini, osim molitve - naravno, u brizi za nova duhovna zvanja?*

□ **S. EMILA:** Naša Družba je suočena s krizom novih duhovnih zvanja i to je zapravo naš najveći problem. Dok se današnje društvo suočava s problemom nezaposlenosti, mi naprotiv imamo previše posla, a malo radne snage. Naša karizma je rasprostranjena i redovnice su potrebne današnjem svijetu. Na svu sreću da je svijet još svjestan toga jer to je znak da nije u ljudima nestalo povjerenje koje ima prema redovnicama. To povjerenje ulijeva upravo smisao redovničke karizme.

Sestre za duhovna zvanja mole i prikazuju svoje dnevne prinose za porast zvanja. Isto tako više puta kroz godinu dajemo mogućnost mladima da upoznaju naš način života i rada u našim zajednicama. Povremeno organiziramo duhovnu obnovu i seminare za djevojke i mlade općenito kako bi im dali mogućnost da se oni u tišini i samoći susretnu s Bogom i sobom. Poznato mi je da i u Subotici mladi dolaze u našu zajednicu, sa sestrama mole i surađuju na razne načine. Sve to može biti pripremanje pogodnog tla da zrno koje padne u njihova srca isključivo, naraste i donese plod.

● **Zvonik je poseban**

● **Uloga medija u životu vjernika bila bi mnogo veća kad bi ljudi našli više vremena za čitanje**

ZVONIK: *Vi sigurno pratite tisak i medije općenito? Vjerujemo da i naš Zvonik barem prelistate. Kako ocjenjujete ulogu medija u evangelizaciji ali i u duhovnom informiranju i formiranju vjernika?*

□ **S. EMILA:** Vaš i naš Zvonik rado čitam i moram vam reći da u Zvoniku nalazim mnogo zanimljivih i korisnih tema koje se ne mogu naći u drugim listovima i časopisima. Zvonik je prava slika onoga što sam doživjela u vrijeme svoga boravka u Subotici: mnogo sadržaja na jednom mjestu, od duhovnih, kulturnih, informativnih, umjetničkih, praktičnih pa i humorističkih. Zvonik je stvarno bogat i sadržajan, ovo nije samo moja kritika nego i mojih sestara koje imaju priliku dobiti Zvonik u ruke i čitati.

Uloga medija u životu vjernika bila bi mnogo veća kad bi ljudi našli više vremena za čitanje. Važno je znati izabrati sadržaje od mnoštva ponuda, a za to je potrebna mudrost. Mlade i djecu treba odgajati za izbor pravih vrijednosti u životu. Zvonik je poseban i zato isplati se zauzimati i raditi da opstane da se ne ugasi. Čestitam Vama, velečasni župniče, i Vašim suradnicima. Preporučam Vam da se ne umorite čineći dobro i umnažajući dobra izdanja u Vašem Uredništvu - Izdavačkoj kući. Svima bih poželjela da nađu što više vremena za čitanje vjerskog tiska i knjiga duhovnog sadržaja, te više sluha i ukusa za izbor kvalitetnih medijskih ponuda.

U svoje osobno ime i u ime svih sestara naše Provincije zahvaljujem Vam što ste potakli i pomogli izdavanje knjige "Mile uspomene", naše s. M. Blaženke Vojnić. Naše sestre su je sa zanimanjem uzele i s osobitim uspomenu na dragu s. Blaženku, rado čitaju.

Ovom prilikom zahvaljujem još jednom za srdačan prijem, gostoprimstvo i ugodan boravak u Subotici. Hvala!

Razgovarao: **Andrija Anišić**

U JEDNOM OD MINULIH DANA

(posvećeno Mariji Propetog Isusa Petković)

*U jednom od minulih dana bilo je Majko,
Kleknuh u sjenu Tvojega groba -
I htjedoh Ti pričati o mnogočem ovdje,
Ali ne mogoh; tad nije bilo doba.*

*Tek čitah samo onu rečenicu,
koju si rekla dok živa si bila:
"Želim da moja Družba
bude gnijezdo Božanske ljubavi."
I tu obavih tada ispit savjesti...
Tako je htjela neka nutarnja sila.*

*O divna željo, Majke nam prve,
Pređi i u istinsko i potpuno djelo
Da ljubav Božansku nosimo svuda
Radeći marno, čilo i smjelo.*

*To molimo isprosi za svaku od nas
Kod nebeskog Oca, kojem si blizu.
Jer priznati moramo: sve što je Božansko
Danas je došlo u čudnovatu krizu.*

*Zato Te pozvah pred više godina
da odozgo nas pratiš na stazi života,
Da vidiš borbe, padove, napredak,
Suze i smješak mnogih ljepota.*

*Tako je živo baš sada pred nama
i ako tek ovo je sjećanje samo
Ti gledaš nas, Majko, iz nebeskih visina
i moliš se za nas, mi to dobro znamo.*

*Sretne smo zato, a i ponosne malo,
Što Gospod nam Tebe za Majku je dao,
Kad jednog dana svaku je od nas
Baš u ovu dragu Družbu zvao.*

*Vjerujemo stoga da On će dati
i želja Tvoja postati će djelo;
Družba će biti gnijezdo Božanske ljubavi,
što Tvoje veliko srce je htjelo.*

(S. M. Salvatora Ribić)

NA TRIBINI U SV. JURJU

O EUHARISTIJI

Nakon ljetne pauze, opet smo započeli s tribinama u župi sv. Jurja. U mjesecu listopadu tema je bila Euharistija, a predavač **mons. Bela Stantić**. On je naglasio kako je logično da jubilejska godina dvijetisućita od utjelovljenja Sina Božjega bude i godina euharistije, jer je euharistija današnja prisutnost-utjelovljenost Isusova.

Predavač je na vrlo jednostavan način protumačio značenje euharistije za naš svakodnevni život. Euharistija je hrana našoj duši i snaga našim duhovnim sposobnostima kojima dohva-

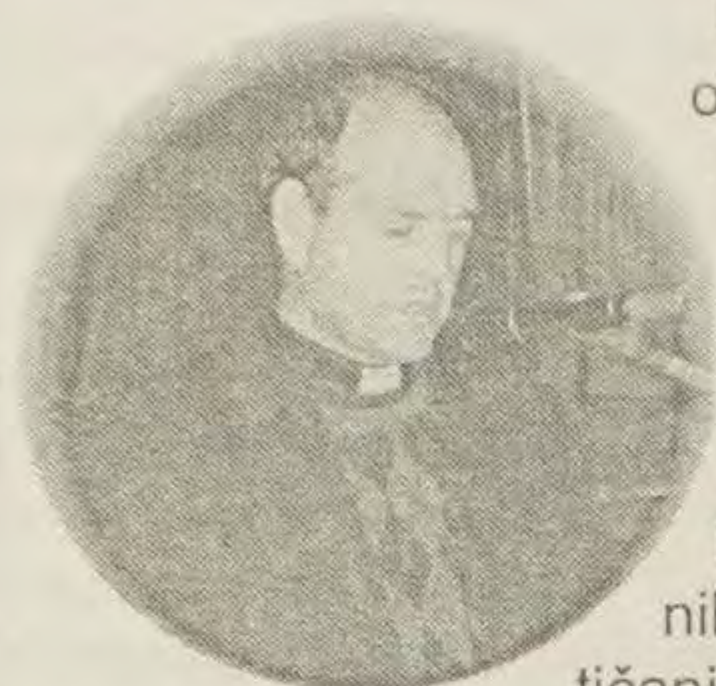
ćamo Boga. Poslije predavanja razvila se plodna diskusija, a nakon toga druženje uz razgovor i kolače.

Pozivamo vjernike iz ostalih župa da nam se pridruže ako su zainteresirani za dublji vjerski život i izmjenu iskustava o vjeri. Naša župna tribina održava se svakog drugog petka u mjesecu.

B. R.

OBITELJSKI SUSRETI U SV. ROKU

ZA BRAK SU POTREBNE ZRELE OSOBE

U petak 20. listopada u župi sv. Roka održani su redoviti "OBITELJSKI SUSRETI". Na ovim susretima gost je bio **mr. Mijo Nikić D.I.** iz Zagreba. On je održao predavanje na temu "Preduvjeti za sretan brak i obitelj - psihološko duhovni aspekt".

Na predavanje se okupilo više sudionika no inače, što je očito da su Subotičani željni vrsnih predavača iz Hrvatske.

To je očitovala i duga, plodna rasprava poslije predavanja. U molitvenom dijelu bila je "meditacija uz svijeću" koju je predvodio p. Nikić, a za ovo nije trebalo stvarati posebni ugođaj jer je i predavanje i cijeli susret održan uz svjetlo svijeća, zbog čestih restrikcija struje. Poslije molitve svi su se prisutni zadržali još dugo u druženju i tako su iskoristili prigodu da p. Nikiću postave još neka pitanja i pojedinačno. /Zv/

TRIBINA U SOMBORU

SV. TEREZIJA AVILSKA I SUVREMENI SVIJET

Somborska tribina za odrasle kršćane počela je svojim radom **15. listopada** na kojoj je predavač **o. Mato Miloš**, prior karmelskog samostana u Somboru, govorio na temu "Sv. Terezija Avilska i suvremeni svijet".

Predavač je ukratko iznio situaciju Crkve i svijeta u kojem je živjela i djelovala sv. Terezija i načinio usporedbu s našom situacijom koja je po mnogo čemu slična ondašnjoj.

O. Mato Miloš je potaknuo prisutne vjernike na obnovu obiteljske molitve, zajedništva i međusobne suradnje. Tumačeći Terezijina djela predavač je ukazao na važnost čitanja duhovnih knjiga i našeg "Zvonika".

U diskusiji, nakon predavanja, očitovala se želja za obnovom koja mora početi od svjesnih, savjesnih i zauzetih kršćana.

Z. L.

JUBILEJ BOLESNIKA U ŽUPI SV. JURJA

U nedjelju, **22. listopada**, u župi sv. Jurja okupili su se stari i bolesni župe sv. Jurja da proslave zajedno Veliki jubilej. Najprije je bila prilika za sv. ispovijed a u 15 sati bila je svečana sv. misa koju je predvodio župnik subotičke župe sv. Križa **Imre Ehmman** koji je održao i prigodnu propovijed. S njim je suslavio ovu euharistiju i domaći župnik **István Dobai**. Pod misom je bila i podjela sakramenta bolesničkog pomazanja.

Na ovo slavlje okupio se lijepi broj starih i bolesnih. Tako su i oni iskoristili milost koju nudi ova sveta godina Velikog jubileja da zadobiju potpuni oprost i prime duhovnu okrepu za strpljivo

podnošenje svog životnog križa.

Poslije sv. mise stari i bolesni su se zadržali u razgovoru uz kolače i sokove. Radost svih sudionika ovoga slavlja bila je očita. /Zv/

ZAUJETNI DAN MONOŠTORACA

I u ovoj godini Velikog jubileja, **13. listopada**, vjerni Monoštorci nisu zaboravili svoje obećanje dano Gospodinu po Fatimskoj Gospi za vrijeme Drugog svjetskog rata. Okupili su se u velikom broju da zahvale za tada primljenu milost, ali i za sve milosti u ovoj jubilarnoj godini, te da mole za mnoge potrebe kako svoje župe, tako i one osobne.

Euharistijsko slavlje predvodio je subotički biskup **Ivan Péntzes** u zajedništvu s domaćim župnikom **Ivanom Sabatkaijem** i s još desetak svećenika. Prigodnu propovijed održao je **Slavko Večerin**, tajnik biskupije i bajmočki župnik.

Crkva je bila ukrašena prekrasnim ručnim radovima, tzv. "otarcima", za koje su Monoštorke pravi majstori. Ni ovog puta nije nedostajao ni, u ovakvim zgodama, onaj živi ukras - djeca; mladi pa i odrasli u živopisnim šokačkim narodnim nošnjama.

Djeca su i ove godine počastila Fatimsku Gospu prigodnim recitalom koji već godinama za ovu priliku sastavlja Monoštorac **Ivan Pašić**. /Zv/

ŽUPA SV. KRIŽA U SOMBORU OBILJEŽILA

DAN STARIH I BOLESNIH I MISIJSKU NEDJELJU

U nedjelju **22. listopada** u župi sv. Križa u Somboru obilježen je Dan starih i bolesnih. Gost na ovom slavlju bio je **o. Marijan Kovačević** iz Subotice koji je predvodio svečanu sv. misu u koncelebraciji sa župnikom **Lazarom Novakovićem**.

Prije sv. mise mnogi stari su pristupili sv. ispovijedi, a nakon propovijedi našeg gosta svi župljani stariji od 65 godina, pa i mlađi koji se zdravstveno ne osjećaju dobro, pristupili su sakramentu bolesničkog pomazanja. Bogu hvala, bio ih je lijep broj.

U poučnoj propovijedi **o. Marijan** je istaknuo potrebu prihvaćanja svih nevolja, kako bi s Kristom prešli u slavu uskrsnuća. Tu je naš Sion, tu je Krist u sakramentu poma-

zanja. Zato radosno pristupajmo tome "vrelu" koji će reći: "Uzmi svoju postelju i hodaj". Krist nije zauvijek otklonio patnju i smrt, nego je Radosnom vijesti htio pokazati da će se ostvariti neki novi svijet u kojemu neće biti suza, bolesti, rastanka. Ako tijelo i ne ozdravi ovdje na zemlji, duša će biti toliko jaka da ćemo radosno živjeti u vječnosti.

Djeca i mladi su doprinijeli da ovo slavlje bude doista lijepo. Oni su sudjelovali u čitanjima, molitvi vjernika i kratkom programu s kojim je obilježena i Misijska nedjelja. Nakon sv. mise priređena je zakuska za sve župljane.

Zlata Lacić

VIJESTI IZ SVETOZARA MILETIĆA

NEDJELJA ZAHVALNOSTI

Misa zahvalnica za plodove zemlje u našoj župi bila je 1. 10. 2000. godine. Kao i obično oltar je bio okičen plodovima naše plodne ravnice. Djeca i odrasli su se obukli u živopisne bunjevačke i mađarske narodne nošnje. A naš "paor" srca punog vjere i nade, moli na koljenima. Zahvaljuje za sve dobro, ali i za sve nedaće koje su ga snašle. Neda duhu klonuti niti se beznađu predati. Samo seljak zna koliko treba vjere da bi se iz dana u dan s nadom u nebo gledalo i Bogu molilo. Propovijed i recital su još više istakli rad seljaka, njegova nadanja i kušnje pred kojima se nalazi svakodnevno.

KATEHETSKA NEDJELJA

Na katehetsku nedjelju zazivom Duha Svetoga započeli smo vjeronaučnu godinu. Djeca su pripremila program na hrvatskom i mađarskom jeziku. U tome su im pomogle **Ella Egedi** i **Lucia Tošaki**. Lijepe želje i pomoć Duha Svetoga djeci je uputio župnik **Antun Egedi**. U našoj župi ima oko 250 vjeronaučne djece. Vjeronauk slušaju na hrvatskom i mađarskom jeziku.

Lucija Tošaki

NA CRKVENIM OBJEKTIMA U TAVANKUTU

NOVI KROVOVI

U posljednje dvije godine u Tavankutu su pored drugih građevinskih radova u cijelosti zamijenjeni krovovi na tri crkvena objekta. Prije točno dvije godine zamijenjen je krov na velikoj župnoj zgradi. Iste godine temeljno je uređena unutrašnjost zgrade i uvedena u cijelosti nova električna instalacija. Također je do crkve doveden podzemni kabel za električnu energiju. Ove godine u cijelosti je izmijenjen krov na crkvi sv. Ane u Gornjem Tavankutu i izvedeni su potrebni limarski radovi kako bi se zašti-

tilo propadanje ovog vrijednog objekta. U drugoj polovici listopada ove godine oko župne kuće u Donjem Tavankutu uređen je prostor a dotrajale staze od cigala zamijenile su nove betonske staze. Posljednji, najveći građevinski zahvat, ove godine izveden je na krovu vjeronaučne dvorane. Stari krov je potpuno dotrajavao i postojala je opasnost od njegovog urušavanja. Zauzimanjem župnika, župljana i drugih ljudi dobre volje,

krov na vjeronaučnoj dvorani i prostorijama koje se nalaze u istoj cjelini u potpunosti je izmijenjen.

U svim poslovima došla je do izražaja velika zauzetost tavankutskih vjernika koji su se velikodušno zauzeli kako bi im postojeći vjerski objekti bili sačuvani i za nove generacije vjernika na ovim prostorima.

I. P.

VIŠESTRUKO SLAVLJE U ŽUPI NA PALIĆU

U ZNAKU DANA ZAHVALNOSTI

U nedjelju 22. listopada poslijepodne u 16 sati okupila se palička župna zajednica na višestruko slavlje. Bila je to je ne-

djelja zahvalnosti za plodove zemlje, koje nam je Bog podario, usprkos podzemnih voda i strahovite suše, s kojima smo bili suočeni ove godine. Toga dana slavio se Svjetski misijski dan i Papin dan. Istoga dana se župnik **vlč. Josip Leist** želio zahvaliti Bogu u društvu svojih kolega i vjernika za sve milosti koje je kroz 25 godina župničke službe na Paliću primio i još proslaviti s kolegama 35. obljetnicu mature. Jasno, svi ti razlozi su učinili da ova misa bude osobito svečana i lijepa.

Procesija iz kapele Kraljice svijeta s mladima u hrvatskoj-bunjevačkoj i mađarskoj narodnoj nošnji, djeca i ministranti, skauti te svećenici svečano su ušli u prepunu crkvu. Pjevalo se zanosno, naizmjenično mađarski, hrvatski, latinski. Propovijed je na oba jezika održao **mr. Andrija Kopilović**, župnik subotičke župe Marije Majke Crkve. Govorio je o Kristu velikom svećeniku koji se u svakoj misi s desne Očeve za nas zauzima kao posrednik. On je na Kristove raširene ruke stavio pet zahvalnica i pet molbi. Zahvalnicu za plodove zemlje, zahvalnicu za dar vjere, zahvalnicu za svećeničku službu župnika Leista, zahvalnicu za svećenička zvanja i živu zajednicu, a zamolio je Krista Posrednika da blagoslovi zemlju i narod, za proširenje vjere u misijama te da svatko od nas bude navjestitelj, kao i molitvu za župnika da ustraje u vjernom služenju unatoč ljudskim slabostima i da Bog našu biskupiju obdaru novim duhovnim zvanjima te da blagoslovi ovu župnu zajednicu. Na hrvatskom jeziku je nastavio temu odnosa Krista svećenika koji služi zajednici Crkvi, o odnosu zaručnik-zaručnica. Odnos zaručnika i zaručnice jest ljubav koja je jedini zakon života, suživota i suradnje, istaknuo je propovjednik. Na kraju euharistijskog slavlja župnik je potrešen zamolio oprost od svojih vjernika za sve svoje propuste i slabosti. Moleći oprost od Boga i ljudi želio je proslaviti ovu nedjelju zahvalnosti - župnu i svoju. Na misi je pjevao župni zbor pod ravnanjem **Gabrijele Milodanović**. Na ovom višestrukome slavlju bio je nazočan **Imre Kern**, predsjednik Izvršnog odbora subotičke općine koji je i sam vjernik ove župe. /Zv/

SVEČANA AKADEMIJA POČASNOM
GRAĐANINU SUBOTICE

BELI GABRIĆU

Hrvatski kulturni centar "Bunjevačko kolo" bio je domaćin 24. listopada ponajprije našem dragom profesoru, članu Uredničkog vijeća "Zvonika" i "Subotičke Danice (nove)" a od nedavno i počasnom građaninu Subotice te njegovim mnogobrojnim prijateljima i poštovaocima njegova rada. Uz ovo svjetovno priznanje 1990. godine papa Ivan Pavao II. dodijelio je Beli Gabriću i najviše crkveno priznanje "Pro ecclesia et pontifice" kao priznanje za uzoran život i doprinos na polju kulture.

Svečana akademija, koju su Beli Gabriću priredile hrvatske institucije, kojih je i sam bio ili osnivač ili je njihov član, bila je doista svečana. O radu s njime, o značajnim trenucima iz njegova života te o njegovu doprinosu na kulturnom, književnom, vjerskom i narodnom planu hrvatske zajednice u Bačkoj govorili su njegovi suradnici i prijatelji: predsjednik HKC "Bunjevačko kolo" **Bela Ivković**, predsjedavajući Instituta "Ivan Antunović" **mr. Andrija Kopilović**, predsjednik HAD-a **mr. Josip Ivanović**, ravnateljica katedralnog zbora "Albe Vidaković" **s. Mirjam Pandžić**, **mr. Lazar Ivan Krmpotić**, **mr. Josip Buljovčić**, glavni urednik "Zvonika" **preč. Andrija Anišić** i **Grgo Bačlija**.

Kroz program je vodila **Dijana Kopunović**, a u umjetničkom programu sudjelovao je katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem **s. Mirjam Pandžić**.

Mr. Josip Ivanović čestita prof. Gabriću

Na kraju svečanosti prof. Bela Gabrić se obratio prisutnima:

"Dragi gosti i prijatelji!

Ja sam rekao da ne treba organizirat ovu svečanost, ali svi su bili uporni da se moram pokorit toj želji. Zato hvala lipo svim organizatorima na uloženom trudu oko priređivanja ove priredbe. Osobito zahvaljujem svim predavačima koji su večeras tako lipo i iskreno govorili o mojem radu. Ne znam jesam li to zaslužio, ali nije moje da o tom sudim.

Hvala svima koji ste se okupili u tako lipom broju. Nemam riči da kažem koliko sam srićan kad vidim da imam tako puno prijatelja, jer prijateljstvo je najveće bogatstvo u životu čovika.

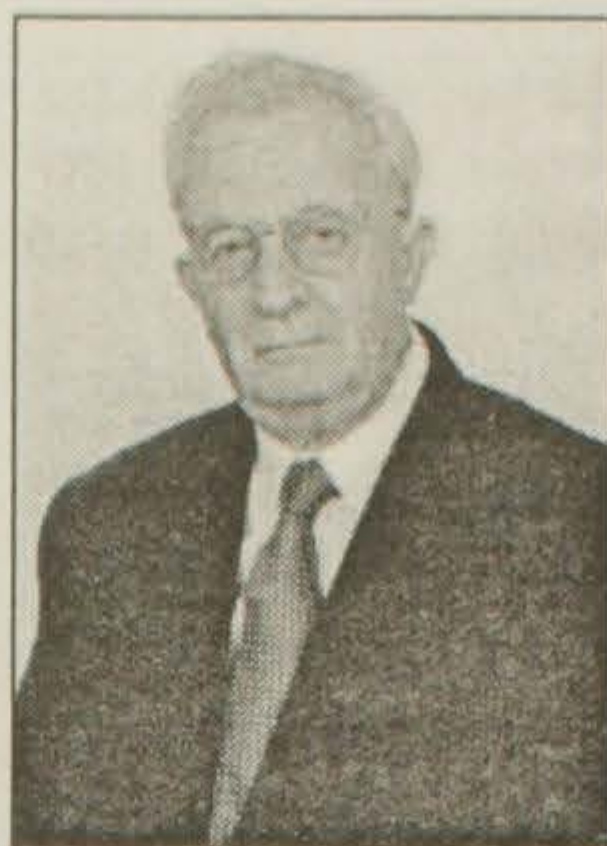
Bog mi je darovao dug život. Počeo sam radit u septembru 1950. godine. Radio sam 20 godina u školi. Volio sam svoje učenike. Oni su to osićali. Zatim 30 godina radim u kulturi. Smatram svojom dužnošću da pomažem u kulturnom životu svoga naroda. Koliko sam u tom uspio, nije moje da sudim.

Ja sam srićan čovik jer sam uvijek radio ono što volim."

Sretni smo i mi koji smo s njim radili i dalje radimo.

Katarina Čeliković

UREDNIŠTVO ZVONIKA ČESTITA 80. RODENDAN DR. ANTI SEKULIĆU

Naš vrlo sugrađanin, akademik dr. Ante Sekulić, rođen u Tavankutu, a dugi niz godina s prebivalištem u Zagrebu, srce vezan za ovu bačku ravnice, 16. studenog slavi 80. rođendan. Njegov je doprinos u istraživanju cjelokupne povijesti bačkih i podunavskih Hrvata od neprocjenjive važnosti. Iako rijedak gost, uvijek je drag i rado viđen ovdje, u Subotici, u Bačkoj. Očekujemo ga i na proslavi 100. obljetnice Hrvatske franjevačke provincije gdje će sudjelovati u simpoziju.

A on nam pjesnički kaže:

*Ako se ikada vratim na ravnice,
bit će jesen u zraku,
u lišću, i oko mene
u mraku.*

IN MEMORIAM

JAKOV KOPILOVIĆ

(1996-2000)

Put u vječnost

Nikada umrijeti neću.
Smrti me nije strah.
Živjet ću u cvijeću,
postat ću brazda prah

i sokaka sjaj. Česma.
Đeram. Bosonogi deran.
Djevojačka i momačka pjesma,
na bijelim psima đerdan.

Samo će bolest tijelo mi strt.
Neka. Živjet će svemir.
U srce se uvlači smrt,
u dušu jesenski nemir.

*S ljubavlju i poštovanjem našem
dragom pjesniku!*

RIM

OTVORENA GODINA "SV. JERONIMA"

U nedjelju 8. listopada 2000. godine, svečanom sv. misom otvoren je jubilej stote obljetnice Hrvatskog papinskog zavoda "Sv. Jeronim" u Rimu. Svetu je misu, sa još jedanaest (nad)biskupa, među kojima je bio i naš biskup Pénzes, te oko 50 svećenika, predvodio predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, zagrebački nadbiskup i metropolita **mons. Josip Bozanić**. Na samom je početku mise sve okupljene pozdravio **mons. Jure Bogdan**, rektor ovoga Zavoda.

Naime, 1. kolovoza 1901. godine, bulom "Slavorum gentem", koju je potpisao kardinal **Alojzije Macchi**, osnovan je

Na proslavi jubileja Zavoda sv. Jeronima u Rimu bio je i subotički biskup, a naš svećenik Marinko, štićenik ovog Zavoda, čitao je Božju Riječ

Zavod Sv. Jeronima u Vječnome gradu. Veliki je to znak hrvatske prisutnosti u Rim. Nakana osnutka ovog Zavoda bila je da se u njemu smjeste svećenici hrvatskog jezičnog govornog područja koji su nastavili svoje školovanje na visokim učilištima grada Rima, kako bi produbili svoje teološko znanje.

Kroz ovih stotinu godina, kroz Zavod je prošlo mnogo naših (nad)biskupa i uglednih svećenika, koji su svojom jasnom izobrazbom ostavili vidni trag u katoličkoj Crkvi u Hrvata. Trenutno u ovom Zavodu boravi tridesetak svećenika, među kojima je i naš vlč. Marinko Stantić.

U ovom Zavodu s teritorija Bačke prije njega bio je vlč. Josip Pekanović. "Dano vam je - naglasio je nadbiskup Bozanić obraćajući se svećenicima jeronimašima u svojoj propovijedi - da u ovo vrijeme koje, usprkos tolikih nejasnoća i prijetnji, nosi i klice novih nada i obećanja, produbljujete svoje znanje u Vječnom gradu, sjedištu Petrovog nasljednika, na izvorima kršćanstva. Dobro koristite vrijeme što nam ga Bog daje! Naučite ovdje, na tlu zalivenom krvlju mučenika, ljubiti Crkvu. Spremite se za poslanje koje vam ona priprema. Katolička Crkva u hrvatskom narodu vas treba i čeka."

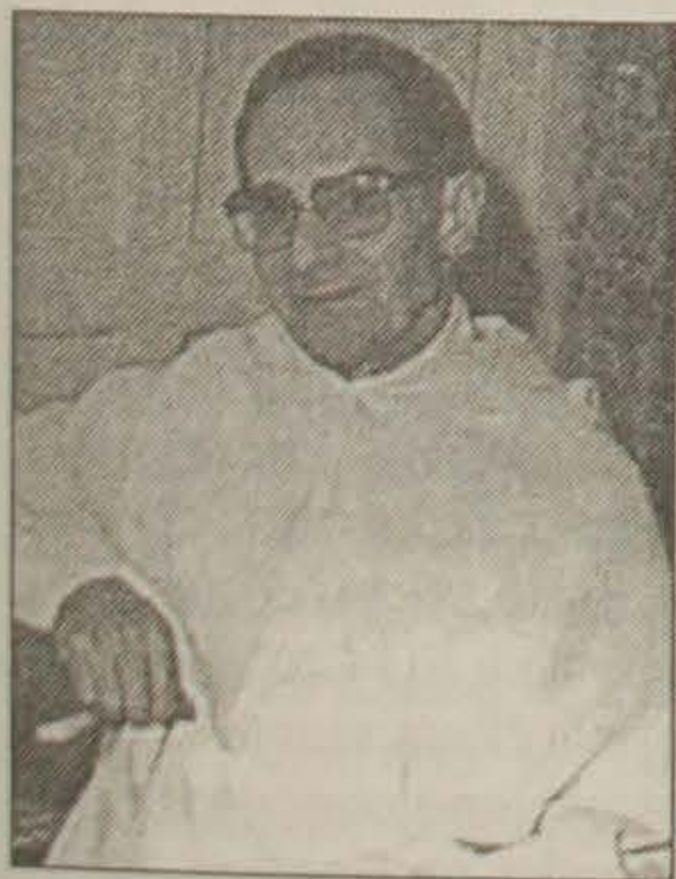
Neka Sv. Jeronim zagovara i štiti Papinski hrvatski zavod koji nosi njegovo ime, njegove poglavare, studente, časne sestre i sve djelatnike, kako bi bili na dobro Crkve i ponos hrvatskog naroda.

Luka T.

LJUBAV PREMA ISTINI

Zbornik posvećen p. Tomi Verešu

/Iz Predgovora/

Dolikuje da budemo zahvalni svima koji su nam pomogli na putu do spoznaje istine, na putu traženja i sticanja velikog blaga istine, piše sv. Toma Akvinski u komentaru na Aristotelovu Metafiziku. Dvije velike obljetnice fr. Tome Vereša (70. rođendan: 24. veljače i 50 godina zavjeta: 7. listopada 2000.) prigoda je da mu, u duhu Akvinčevih riječi, barem djelomično iskažemo zahvalnost te istaknemo njegov doprinos suvremenoj

hrvatskoj filozofiji, u prevođenju Tominih i Albertovih djela na hrvatski, približavanju i posuvremenjivanju njihova naučavanja te ozbiljnom znanstvenom dijalogu kršćana s marksistima.

Nasloviti Zbornik posvećen subratu, prijatelju, kolegi i učitelju znači na neki način približiti ili sažeto izreći njegovu

misao i djelo, izreći ono što smo od njega naučili, ono što se može označiti kao karakteristične crte njegove osobe. Izabrali smo naslov *Ljubav prema istini*, nadahnuti tekstovima Zajedničkog Naučitelja sv. Tome Akvinskog, jer i sam Vereš ističe da je Akvinčev učenik. U komentaru na Psalme (Ps 11, 1) sv. Toma piše da čovjeka od zla čuva ljubav prema istini, a u Tumačenju Ivanova evanđelja (cap. 14, lect. 4) piše: "iz shvaćene i razmotrene istine nastaje ljubav prema istini". Prema Anđeoskom Naučitelju spoznaja je uzrok ljubavi jer se ne može voljeti nešto ako se prije ne upozna.

Istinsko poslanje Reda propovjednika, čiji je fr. Tomo član već pedeset godina, jest propovijedati i naučavati istinu. Poučavanje i propovijedanje sažima cijeli dominikanski život.

S pravom se može reći da ljubav prema istini obilježava cjelokupni život i rad fr. Tome Vereša, neumornog tražitelja konačne Istine. Taj duh tražitelja istine prenosio je i na druge, posebice na svoje studente koje je uvijek smatrao sutražiteljima. U svojim knjigama i studijama poziva na zajedničko traženje istine utemeljeno na činjenicama i razlozima jer samo na taj način ono biva uspješno. U traženju istine, voli isticati fr. Tomo, nužan je otvoreni dijalog, praktični ali i teorijski; ne smije se "ništa prešućivati iz straha da to nije zgodno reći, da će se možda druga strana uvrijediti, naljutiti itd. Moramo se naviknuti živjeti s istinom, pa makar je ona katkad neugodna. Istina ne vrijeđa, ona oslobađa." Upravo stoga su i poznati Verešovi nekonformistički stavovi glede zbivanja u društvu, ali i u samoj Crkvi, u čiju se službu u potpunosti stavio.

Okupili smo autore od Zagreba, Sarajeva, Splita, preko Rima, Pariza, Düsseldorfa, Bonna, Innsbrucka, sve do Ženeve i Fribourga s kojima je o. Vereš ostao povezan: iz Hrvatske dominikanske provincije i drugih provincija Reda, suradnike iz Hrvatske, Francuske, Njemačke, Austrije, Italije i Švicarske koji nisu dominikanci, a s kojima fr. Tomo Vereš dugo surađuje. Među suradnicima je i teolog Papinske palače, fr. Georges Cottier O.P., Verešov suradnik u dijalogu s marksistima te fr. Henri Wéber O.P., predstavnik znamenite dominikanske škole Le Saulchoir kod Pariza, gdje je fr. Tomo skupa s njim i studirao. Zbornik okuplja fr. Tomine prijatelje, kolege, učenike, studente i one koje je upućivao u filozofiju.

Uz prikaz slavjenikova života i djela, s cjelovitom bibliografijom, i prvi pokušaj prikaza poimanja filozofije Tome Akvinskog u djelu Tome Vereša, Zbornik je obilježen okosnicama njegove spisateljske djelatnosti: prvaci skolastike, sv. Albert Veliki i sv. Toma Akvinski te dijalog s marksistima. No Zbornik je, ipak, najviše obilježen Akvinčevom misli jer je sv. Toma i na Vereša imao najveći utjecaj. Stoga smo tako naslovili i dijelove Zbornika. Drugi dio "Toma Akvinski i njegovo djelo" donosi studije koje se izravno odnose na Tominu misao, a treći dio "Povijesna dimenzija Akvinčeva djela" stavlja Akvinca u odnos s njegovim prethodnicima, suvremenicima i sljedbenicima, s učenicima i sumišljenicima, pa čak i s onima koji se s njim ne slažu, sve do autora naših dana koji su, nadahnuti Akvinčevom mišlju, nastojali staviti Tomu u dijalog s vremenom u kojem on sam nije živio. Nadamo se da će raznolikost tema i suradnika biti prilika i poticaj u otkrivanju novih dimenzija tematika o kojima je riječ u ovom Zborniku.

fr. Anto Gavrić O.P.
urednik

Moramo biti duboko svjesni činjenice da je evangelizacija najvrsnije služenje čovječanstvu, budući da ga pripravlja na ostvarenje Božjeg nauma koji želi sebi privedi sve ljude i učiniti ih braćom koja će biti oslobođena nepravdi i ispunjena osjećajima istinske solidarnosti.

Iz Papine misijske poruke 2000.

NOVI APOSTOLSKI NUNCIJ PREDSTAVLJEN BEOGRADSKIM KATOLICIMA

Novi apostolski nuncij u Beogradu nadbiskup **Eugenio Sbarbaro** na misi u crkvi Krista Kralja koju je u konceleciji s nadbiskupom ordinarijem **Francom Perkom** i nadbiskupom koadjutorom **Stanislavom Hočevarem** i četvoricom svećenika slavio na hrvatskom jeziku, predstavljen je u nedjelju 29. listopada beogradskim katolicima. U propovijedi koju je izgovorio na talijanskom jeziku, uz prevođenje nadbiskupa Perka, prenio je vjernicima pozdrave svetog oca Ivana Pavla II. te dodao: "Danas je Sveti Otac među vama po svojem osobnom predstavniku, da kaže kako vam je blizu na vašem putu prema Kristu, u vašim duhovnim i materijalnim patnjama. Zajedno s vama moli da Gospodin ovaj dragi narod poštedi daljnjih patnji i kazni i da vam podijeli svoj veliki očinski apostolski blagoslov. Njegova je velika želja da vaša katolička zajednica iz tame progonstva i mržnje zaživi boljim vjerskim životom, te da započne novo proljeće za svakoga među vama i za vaše obitelji, zajedno s braćom Pravoslavne crkve i ostalih vjerskih zajednica." Posebno je istaknuo: "Svjestan sam da dolazim k vama u teškom trenutku vaše povijesti (...), da je novi put na koji je stupila ova zemlja, pun poteškoća. Postoje veliki problemi koje nije lako prevladati, da bi se izmijenilo duhovno bespuće ateističke indoktrinacije koja je vladala desetljećima i moralni raspad u koji je upao društveni život ove zemlje. Dolazim među vas po uputama Svetog Oca, sa srcem punim nade i vjere da će budućnost za sve nas biti bolja, jer baš u vrijeme nevolja Gospodin nam je još bliže." Novi nuncij nadbiskup **Eugenio Sbarbaro** podrijetlom je Talijan, rođen u okolici Genove.

SV. IVAN KAPISTRAN U NOVOM BEOGRADU

Blagdan sv. Ivana Kapistrana svečano je proslavljen u ponedjeljak **23. listopada** u župi Novi Beograd. Svečano euharistijsko slavlje predvodio je pomoćni đakovački i srijemski biskup i generalni vikar za Srijem **Đuro Gašparović** u zajedništvu s više svećenika. Tim je misnim slavljem ujedno najavljena proslava 30. obljetnice osnutka župe Novi Beograd. Prije mise sve nazočne pozdravio je župnik župe Novi Beograd **fra Marko Kurolt**, izrazivši želju da se svi u ovoj godini Velikog jubileja i godini Euharistije odazovu pozivu Spasitelja na obraćenje Bogu i osobno posvećenje. U ovoj godini jubileja biskup **Gašparović** osvjetlio je život toga velikog sveca, promatrajući ga kroz taj sakrament Kristove ljubavi prema čovjeku. U propovijedi je biskup podsjetio vjernike na život sv. Ivana Kapistrana, istaknuvši kako se po uzoru na njega ni vjernici u današnja vremena ne trebaju prepustiti različitim vjetrovima, nego moraju biti čvrsti i dosljedni u pravednosti i istini koju trebaju svjedočiti svakodnevno svojim životom. Na kraju mise biskup je izrazio nadu da će to slavlje o blagdanu sv. Ivana Kapistrana biti jedna od postaja na putu prema središnjem jubilejskom slavlju Đakovačke i Srijemske biskupije, Euharistijskom kongresu u Srijemskoj Mitrovici.

SVETKOVINA SV. DIMITRIJA U SRIJEMSKOJ MITROVICI

U konkatedralnoj bazilici u Sr. Mitrovici u četvrtak **26. X.** svečano je proslavljena svetkovina sv. Dimitrija, đakona i srijemskog mučenika iz prvih kršćanskih vremena, te zaštitnika župne i konkatedralne crkve, grada i drevne Srijemske biskupije. Svečanoj pontifikalnoj misi predsjedao je đakovački i srijemski biskup **Marin Srakić**. Suslavili su pomoćni biskup đakovački i srijemski i generalni vikar za Srijem **Đuro Gašparović**, kotorski biskup **Ilija Janjić** te dvadesetak svećenika iz Srijema i Slavonije.

Nakon ulaza u konkatedralu u svečanom ophodu sve je pozdravio biskup **Gašparović**. Uz dobrodošlicu biskupima, svećenicima, redovnicima, redovnicama i brojnim nazočnim vjernicima koji su ispunili crkvu, posebno je pozdravio nazočne pravoslavne vjernike i starješinu sabornoga hrama u Srijemskoj Mitrovici **o. Lazara Pajića**, izaslanstvo gradskih vlasti na čelu s predsjednikom Skupštine općine Srijemska Mitrovica **Zoranom Boškovićem** te izaslanstvo veleposlanstva Republike Hrvatske u SRJ iz Beograda na čelu s konzulicom **Orhidejom Sokač**.

Na misi je pjevao Mješoviti konkatedralni zbor koji vodi s. **Hugolina Kovačević**, a kojim je ravnala **Kristina Mišćević**. Na završetku svečane euharistije pozdravnu i zahvalnu riječ uputio je domaći župnik **Eduard Španović**. Nakon pozdrava uglednih gostiju zahvalio je pjevačima, ministrantima, čitačima, suradnicima i vjernicima na sudjelovanju. Posebno je zahvalio "Elektroprivredi Vojvodine" koja je u vrijeme redukcije električne energije omogućila da za slavlja u crkvi i župnom stanu bude struje. Mitrovačka konkatedralna crkva nedavno je obogaćena novim križnim putem koji je izradio domaći slikar **Albert Leš**.

NOVE ORGULJE U BEOGRADSKOJ KATEDRALI

Blagoslov i kolaudacija novih orgulja u beogradskoj prvostolnici upriličena je u nedjelju **24. rujna**. Orgulje je blagoslovio beogradski nadbiskup ordinarij **Franc Perko**. Nakon blagoslova i svečane mise orgulje je predstavio beogradski dekan, superior i župnik isusovačke crkve Sv. Petra u Beogradu **o. Lorant Kilbertus**, a potom je profesor orgulja na glazbenoj akademiji u Beogradu **Andrija Galun** održao kolaudacioni koncert. Orgulje je izgradila tvrtka "Gustavo Zanin" iz talijanskog mjesta Codroipo kod Udina. Imaju 49 registara, 3 manuala i pedal, mehaničku trakturu te tonske kancele.

BISKUP GAŠPAROVIĆ BLAGOSLOVIO OBNOVLJENU CRKVU U SLANKAMENU

Na svetkovinu nebeskog zaštitnika župe Novi Slankamen u Srijemu, sv. Mihaela arkandela, u petak **29. rujna** đakovački i srijemski pomoćni biskup i generalni vikar za Srijem **Đuro Gašparović** blagoslovio je obnovljenu župnu crkvu. Blagoslov je upriličen u tijeku mise koju je biskup **Gašparović** predvodio u zajedništvu sa 14 svećenika iz Srijema. Na misi se okupio veliki broj župljana te vjernika koji su se odselili iz Slankamena kao i vjernika okolnih župa.

U tijeku obnove unutrašnjosti župne crkve restauriran je oltar, očišćene su tri oltarne slike te izvršeni još neki restauratorski zahvati. Restauraciju je izvela tvrtka "Art-restauracija Florijan" iz Sombora.

BLAGOSLOV OBNOVLJENE CRKVE U BEŠKI

U župi Male Terezije od Djeteta Isusa u Beški kod Petrovaradina u utorak **3. listopada** upriličen je blagoslov novoobnovljene crkve. Župnu crkvu, koja je potpuno obnovljena i iznutra i izvana, blagoslovio je đakovački i srijemski pomoćni biskup i generalni vikar za Srijem **Đuro Gašparović**.

PATRIJARH PAULE U BEČU

Predsjednik Komisije Europske unije **Romano Prodi** susreo se **11. listopada** u nadbiskupskom dvoru u Beču s patrijarhom Srpske pravoslavne crkve **Pavlom**. Susret se dogodio na poziv bečkoga nadbiskupa kardinala **Christopha Schoenborna**. U razgovoru, na kojemu su sudjelovali i komesar za vanjsku politiku EU **Chris Patten** i pravoslavni episkop **Justin**, bilo je riječi o političkom stanju u jugoistočnoj Europi, mogućnosti gospodarske i društvene obnove u Srbiji, te o pitanju zaštite srpskih kulturnih spomenika na Kosovu. Patrijarh Pavle zahvalio se Prodiu za brzo uspostavljanje veza s "novom demokratskom Srbijom", istaknuvši vrlo pozitivnim što se Europska komisija odmah "iz prve ruke" informirala o stanju u Jugoslaviji nakon izbora Vojislava Koštunice.

Prema IKA-i priredio **A. Anišić**

BISKUPI SRJ

PONOVO POZVALI PAPU U POSJET

Peto redovno zasjedanje Biskupske konferencije SR Jugoslavije održano je u srijedu 25. listopada u Nadbiskupskom domu u Beogradu. Na zasjedanju su sudjelovali članovi BK SRJ: njezin predsjednik beogradski nadbiskup i metropolit **Franc Perko** te potpredsjednik subotički biskup **Ivan Péntes**, zatim barski nadbiskup **Zef Gashi**, beogradski nadbiskup koadjutor **Stanislav Hočevar**, zrenjaninski biskup **László Huszvár** te kotorski biskup **Ilija Janjić**. Na zasjedanju nije sudjelovao apostolski administrator u Prizrenu biskup **Marko Sopi**, a nazočni su bili i apostolski nuncij u SRJ nadbiskup **Eugenio Sbarbaro** te kao gost đakovački i srijemski pomoćni biskup **Đuro Gašparović**.

Na početku zasjedanja sve je pozdravio nuncij Sbarbaro. U razgovoru s biskupima on je podupro njihovu želju da ponove poziv Svetom Ocu da posjeti katoličke vjernike u SRJ te izrazio mišljenje da biskup **Đuro Gašparović** može biti redoviti član BK SRJ.

Biskupi su u tijeku zasjedanja podnijeli pojedinačna izvješća o proslavi Velikog jubileja u svojim biskupijama. Unatoč osobitim društvenim i političkim prilikama na tim prostorima zaključeno je kako je Sveta godina u svim biskupijama proslavljena uz veliko sudjelovanje vjernika s različitim duhovnim programima. Posebno je istaknut rad s mladeži i njihovo hodočašće u Rim te u svetišta svojih biskupija.

Razmatrajući prilike Katoličke crkve u SRJ biskupi su pozdravili nedavne političke promjene u Srbiji te uputili posebno pozdravno pismo novoizabranom predsjedniku SRJ **Vojislavu Koštunici** u kojem izražavaju nadu u poboljšanje općeg stanja i rješavanje nekih problema poput dogovora između Apostolske Stolice i Vlade SRJ o statusu Katoličke crkve, povratku imovine, crkvenih matrica te dogovora o nazočnosti katoličkih svećenika u bolnicama, vojsci i zatvorima.

Na zasjedanju je bilo riječi i o organiziranju Vijeća BK SRJ za redovnike i redovnice. Posebna je pozornost posvećena pastoralu mladeži. Iskustva s različitih skupova u Svetoj godini, a posebno hodočašća mladih u Rim svjedoče da su mladi spremni zauzeto djelovati u spasenjskom poslanju Crkve na tom području.

Biskupi su se posebno osvrnuli i na rad nacionalnog Caritas Jugoslavije koji je uz pomoć donatora iz inozemstva niz godina pomagao u ublažavanju bijede među stanovnicima. Pritom su izrazili zahvalnost međunarodnim karitativnim ustanovama na njihovoj pomoći. Biskupi su zahvalili dosadašnjem ravnatelju nacionalnog Caritas **vlč. Antunu Pećaru** za njegov dugogodišnji rad i odlučili da službu ravnatelja nacionalnog Caritas privremeno preuzme nadbiskup koadjutor **Stanislav Hočevar**.

Biskupi SRJ sa žaljenjem su ustanovili kako od posljednjeg zasjedanja BK SRJ nije bilo posebnih ekumenskih događanja, čemu su se nadali u ovoj Svetoj godini. Njegovoj svetosti patrijarhu Pavlu i Svetom Sinodu SPC-a uputili su pozdravno pismo u povodu Jubilarne godine sa željom za učvršćenjem sestrinskih odnosa među dvjema Crkvama i da napokon zažive komisije za dijalog koje su utemeljene davno prije u obje Crkve. Izraženo je zadovoljstvo posjetom skupine pravoslavnih svećenika Rimu i njihovim susretom sa Ivanom Pavlom II. te nazočnošću nadbiskupa Perka na svečanosti posvećenja crkve Sv. velikomučenika Georgija u Valjevu.

Radni dio zasjedanja zaključen je svečanim koncelebriranim misnim slavljem u crkvi Krista Kralja u Beogradu. /IKA/

U ĐAKOVU ZASJEDANJE BISKUPSKE SINODE

U nedjelju 15. listopada u đakovačkoj katedrali započelo je zasjedanje biskupske sinode đakovačko-srijemske biskupije. Prva tema o kojoj su raspravljali sudionici sinode bila je evangelizacija. Ovo zasjedanje trajalo je četiri dana, a na njemu su pored sudionika sinode bili i promatrači među kojima treba posebno istaći najviše predstavnike svih kršćanskih crkvi i zajednica koje djeluju na području ove biskupije.

U radu sinode istakli su se laici koji su ugodno iznenadili svojom crkvenom zreloom sviješću. Na prvom radnom zasjedanju sinode bilo je govora o evangelizaciji svih staleža te o evangelizaciji u medijima i evangelizaciji u kulturi. Ovim zasjedanjem ravnao je **dr. Pero Aračić**, a generalni tajnik sinode **dr. Žuro Hranić** zahvalio je svima koji su svojim zauzimanjem omogućili da ovo zasjedanje prođe u ovako divnom i plodnom ozračju.

PRVI KINESKI SVECI

Na Trgu sv. Petra u Vatikanu Papa je u nedjelju 1. listopada svečano proglasio svetima 120 mučenika koji su svoje živote položili u prenošenju Evanđelja u Kini. Ovaj događaj bio je tumačen na različite načine, ali namjera sv. Oca je bila jedino ta da se vidi kako je Crkva u Kini živa i da su mnogi koji su nesebično i u najtežim uvjetima ostali vjerni Evanđelju.

Na slavlju proglašenja novih svetaca na Trgu sv. Petra bilo je oko 100.000 vjernika, a među njima je bilo zapaženo više tisuća Kineza. Svi proglašeni sveci nisu iz komunističkog razdoblja, nego su djelovali u ranijem vremenu, a među njima ima ne samo svećenika, redovnika i redovnica, nego i laika, mladića, djevojaka i djece. /GK/

PROSLAVA EUHARISTIJSKIH KONGRESA

Biskupije u R. Hrvatskoj svoje Euharistijske kongrese proslavile su u protekla dva mjeseca. U prošlom broju našeg Lista dali smo kratki izvještaj o kongresima održanim u nekoliko nadbiskupija i biskupija, a u ovom broju donosimo kratke vijesti o kongresima koji su održani proteklog mjeseca u preostalim nadbiskupijama i biskupijama.

KRK - Euharistijski kongres Krčke biskupije proslavljen je u krčkoj katedrali u nedjelju 1. listopada pod motom "Ovo je moje tijelo za život svijeta". Krčka katedrala bila je mala da primi mnoštvo od više tisuća vjernika. Svečano misno slavlje predvodio je krčki biskup **mons. Valter Župan**, a uz njega su bili **dr. Milan Bogović**, gospičko-senjski biskup te oko 60 svećenika. Prigodnu propovijed održao je biskup Župan.

HVAR - Euharistijski kongres Hvarske biskupije proslavljen je u katedrali u Hvaru u nedjelju 1. listopada. Svečano misno slavlje predvodio je apostolski nuncij u R. Hrvatskoj **Giulio Einaudi**, a propovijedao je hvarsko-brački-viški biskup **Slobodan Štambuk**. Zbog loših vremenskih prilika svečanost je odmah započela u katedrali, a ne svečanim ophodom, kako je ranije planirano. Na ovom slavlju bili su svi biskupi splitsko-makarske metropolije te biskupije i redovnički svećenici koji djeluju na teritoriju biskupije. Na slavlju su posebno zamijećene sestre benediktinke koje su za ovu prigodu dobile posebnu dozvolu da smiju izići iz svog samostana.

POREČ - Euharistijski kongres Porečko-pulske biskupije održan je u drevnoj pulskoj areni u nedjelju 15. listopada pred oko desetak tisuća vjernika. Misno slavlje predvodio je nuncij **Einaudi**, a uz njega su bili mjesni ordinarij **mons. Ivan Milovan**, gospičko-senjski biskup **dr. Milan Bogović** te oko devedeset svećenika. Na ovom slavlju propovijedao je **mons. Milovan**.

ŠIBENIK - Euharistijski kongres Šibenske biskupije proslavljen je pored katedrale sv. Jakova u nedjelju 15. listopada. Prekrasno vrijeme omogućilo je veličanstveni ophod od crkve Gospe van Grada do katedrale. Svečano misno slavlje predvodio je šibenski biskup **mons. Ante Ivas**, a uz njega su bili svi biskupi Splitsko-makarske nadbiskupije. Na misnom slavlju bili su vjernici iz svih 73 župa biskupije.

DUBROVNIK - Vrhunac proslave Velikog jubileja 2000 kršćanstva u Dubrovniku je proslavljen Euharistijskim kongresom koji je održan ispred katedrale Uznesenja Blažene Djevice Marije u nedjelju 8. listopada. Svečanu koncelebriranu svetu misu predvodio je biskup domaćin **mons. Želimir Puljić**, a uz njega su bila ostala trojica biskupa Splitsko-makarske nadbiskupije. U završnom dijelu slavlja procesija sa Presvetim prošla je povijesnom jezgrom Dubrovnika, a vjernici Dubrovačke biskupije ispunili su strogi centar Dubrovnika i cijeli Stradun.

SPLIT - U nedjelju 22. listopada cijela se Crkva ove nadbiskupije okupila na Euharistijski kongres na povijesnom Gospinu otoku u Solinu. Za ovu jedinstvenu priliku hodočastili su vjernici iz svih 186 župa ove nadbiskupije. Predvoditelj misnog slavlja bio je splitsko-makarski nadbiskup **mons. Marin Barišić**, a uz njega su šestorica biskupa i apostolski nuncij **Giulio Einaudi**. Na ovom slavlju bilo je više desetaka tisuća vjernika predvođenih njihovim svećenicima, redovnicima i redovnicama.

Vijesti priredio: Franjo Ivanković

5. studenog

SVETI MIRKO

(+ oko 1031)

- sin svetih roditelja • učenik svetoga redovnika • okrunjen krunom djevičanstva, prije nego kraljevskom •
- junački svetac • poslušan sin • otac mu kreposti izmolio • voljen od Boga, poštovan od ljudi •
- čovjek duboke molitve • odan znanosti, predan svetosti •

Lijepo ime: Mirko

Sveti Mirko je sin prvog mađarskog kralja, svetoga Stjepana i njegove supruge, blažene Gizele. Svetome Mirku je u hrvatskom glavnom gradu posvećena župna crkva u slikovitim Šestinama, njemu je posvećena lijepa kapela na zagrebačkom Ilirskom trgu, njegov kip vidimo i u samoj zagrebačkoj prvostolnici. U Subotičkoj biskupiji postoji od 1332. godine župa Doroslovo, koja je 1752. godine obnovljena i stavljena pod zaštitu svetoga Mirka. Na mjestu stare crkve, tamo je 1800. godine podignuta današnja. Novije su župe posvećene svetome Mirku ona u Kovilju iz 1891. i ona u Bačkom Petrovom Selu iz 1927. godine. Osim toga, gotovo da nema župne crkve bez njegovoga kipa ili slike. Svoje ime Mirko je dobio po svome svetom ujaku Henriku II. Mađarsko mu je ime IMRE, a latinsko EMERICUS, i jedno i drugo je nastalo od njemačkog Heinrich. U Subotičkoj biskupiji dosta muškog svijeta nosi ime Mirko, ali se i u Hrvata čuje ime Imre, Imro i Imra.

Sin svetih roditelja

Rođen je između 1000. i 1007. godine u Stolnom Biogradu (Székesfehérvár). Od njegove braće i sestara knjige su upamtile samo Otona, koji je, kao i ostala Stjepanova djeca, umro kao malo dijete. Mirkov otac, sveti Stjepan je polagao velike nade u svoga sina. Njegov je odgoj povjerio pobožnom i učenom benediktincu svetome Gerardu, koji je kasnije postao čanadskim biskupom. Sveti Mirkov učitelj i odgojitelj je Isusovo ime proslavio mučeničkom smrću. Otac mu je za ženu isprosió bizantsku princezu. Njegov životopis, nastao stoljeće poslije njegove smrti, svjedoči da je sa svojom ženom živio djevičanski. Za svoga sina sveti Stjepan je dao napisati glasovito djelo "Ogledalo kraljeva" u kojem svome sinu daje upute za kršćansko i uljudno kraljevanje. Evo jedne opomene: "Vladaj nad svima mirno, ponizno i skromno, bez srdžbe, oholosti i mržnje. Nemoj zaboraviti, da svi ljudi imaju isto dostojanstvo. Ništa čovjeka ne može uzvisiti, doli poniznost jedina. Ništa ga ne može poniziti osim oholosti i mržnje. Budeš li miroljubiv, držat će te kraljem i kraljevskim sinom, voljet će te i vojnici. Nemoj biti srdit, ohol, ne goji mržnju i neslogu, ne uzdiži se nad uglednicima..." I zaista, sveti Mirko se munjevito uspinjao u kreposnom životu. Dok su dvorani spavali, mladić Mirko bi čitave sate provodio u dvorskoj kapeli pjevajući psalme. Svaki bi psalam završio iskrenim i skrušenim kajanjem. Izrastao je u učenog i svetosti predanog muža. Zato je uživao u velikoj Božjoj ljubavi. I ljudi su ga poštivali i visoko cijenili. Istakao se izuzetnim kršćanskim životom. Sveti Mirko je nesretno poginuo u lovu 4. studenog

1031. godine, kad je trebao biti okrunjen mađarskom krunom. Za tu nesuđenu svečanost njegova je majka pripremila misnicu na kojoj su likovi njegove obitelji. Kasnije će ta misnica poslužiti kao krunidbeni plašt svim mađarskim kraljevima kroz punih devet stoljeća. Mirka je neutješno, u velikom plaču, oplakivao sveti Stjepan i cijela Mađarska. Svetim je proglašen od pape Grgura VII. 1083. godine zajedno sa svojim ocem Stjepanom i odgojiteljem Gerardom.

Zaštitnik mladeži i domoljublja

Slikari i kipari ga prikazuju kao viteški obučenog mladića s ljljanom ili mačem. Resila ga je snažna muževnost, a od svojih roditelja je baštinió izuzetno junaštvo, hrabrost, vjernost životnom pozivu. Bio je čovjek proživljene i duboke molitve. U mladosti ga mogla zanjati junačka vjernost svetoga Stjepana katoličkoj Crkvi. Za Crkvu i vjeru nije prezao niti od mača. Njegovu majku, blaženu Gizelu, resila je izuzetna marljivost i radinost. Nije čudo, da mađarski katolici u svetome Mirku vide zaštitnika mladića i djevojaka, ali i uzor pravog domoljublja hranjenog na koljenima.

Prema: 1. Marija Kreitner, *Heilige um uns, Wien-Muenchen, 1956. Emmerich, str. 109*; 2. Diethard H. Klein, *Das grosse Hausbuch der Heiligen, Aschaffenburg, 1984, Emmerich, str. 559-560*; 3. Josip Antolović, *Sveti Emerik, Duhovni velikani, II. dio, Zagreb 1998., str. 462-463*; 4. Vecsei Lajos, *A szentek élete, Budapest, 1990, 3. izd., Szent Imre Herceg, 823-827.*

U mjesecu studenom slave imendan:

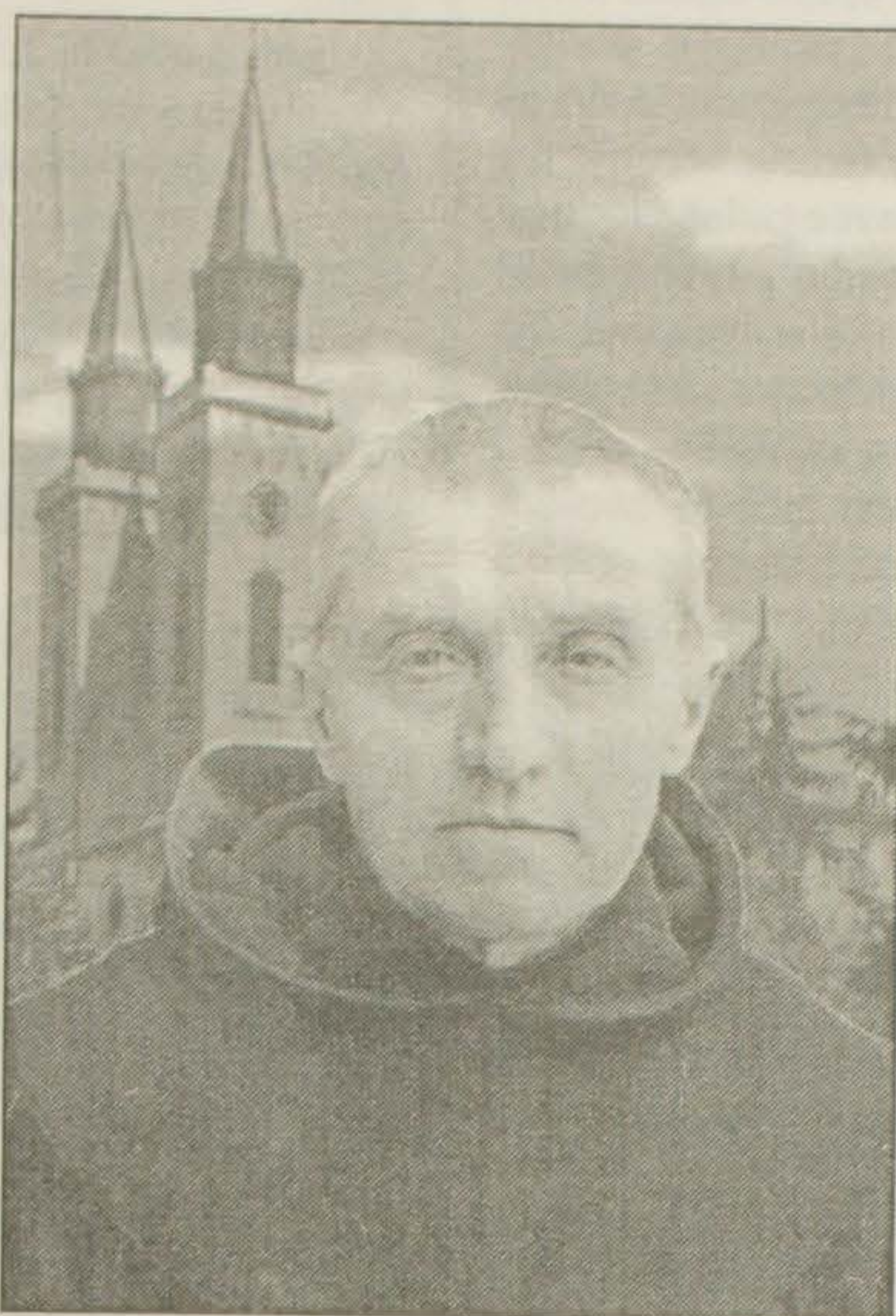
1. Svetislav, 2. Dušica, Duško, 3. Martin, Silvija, 4. Karlo, Dragutin, Milan, 5. Imro, Mirko, 6. Leonard, Vedran, 7. Engelbert, Anđelko, 8. Gracija, Bogdan, 9. Teodor, Ivan, 10. Leon, Ivan, Lav, Lavoslav, 11. Martin, Davorin, 12. Jozafat, Milan, Renato, 13. Stanislav, Stanko, 14. Nikola, 15. Albert, Albe, Leopold, 16. Margareta, Gertruda, Agneza, 17. Elizabeta, Igor, 18. Karolina, 19. Elizabeta, Matilda, 20. Feliks, Veco, Srećko, Edmund, 22. Cecilija, Cilika, 23. Klement, Milivoj, Blagoje, 24. Krizogon, Krševan, Firmiń, 25. Katarina, Erazmo, 26. Konrad, Leonard, Dubravko, 27. Maksim, Severin, 28. Jakov, Držislav, 29. Iluminata, Svjetlana, Vlasta, 30. Andrija.

DUŠE SU SKUPE KAO ISUSOV ŽIVOT

O opisanim različitim značenjima pokore i posta u životu o. Gerarda, kad ih čitamo u svjetlu teologije, osobito u teo loškim razmišljanjima dvojice velikih teologa, kardinala Josepha Ratzingera i Hansa Ursa Von Balthasara, jasno uočavamo da post i drugi oblici pokore ovoga čovjeka s bačkih ravnica nadilaze značenje "Tebaitizma" i poprimaju prije svega "tjelesni vid vjere" i "eshatološko" značenje.

Naime, na pitanje novinara Vittorija Messsorija o postu, koji se nalazi redovito u središtu pažnje u svim Gospinim ukazanjima, kardinal Ratzinger je odgovorio: "Postiti znači prihvatiti jedan bitni vid kršćanskog života. Potrebno je razotkriti jedan bitni vid kršćanskog života. Potrebno je također razotkriti tjelesni vid vjere: uzdržavanje od jela je jedan od tih vidova. Seksualnost i hranjenje su središnje sastavnice ljudske fizičnosti. Budući da je u opadanju shvaćanje djevičanstva, ono povlači za sobom i opadanje shvaćanja posta. Obadva ta opadanja su vezana na isti križen: a to su suvremena potamnjenost eshatološke napetosti vjere prema vječnom životu" (Rapporto della fede, Rim, 1985, str.115, 116).

Osim toga, jedna vrlo prisutna nakana u životu SB je zadovoljština za grijeh. O toj temi susrećemo sljedeće mišljenje teologa Hansa Ursa Von Balthasara koje smislu pokore i i zadovoljštine daje pravo svjetlo. On piše: "Postiti za kršćanina znači preuzeti sudbinu križa. Kada se preuzme nošenje križa s Kristom, onda se život pretvara u ono što sveti Pavao opisuje u poslanici Galaćanima: 'Ne trpim ja nego Krist trpi u meni' (4,19) i koji je od mene oblikovao organ za svoje otkupiteljsko djelo. Tada ne trpi svoje trpljenje nego na svom tijelu nosi smrtne patnje Isusove, da se također ne očituje naš život nego 'Isusov život u našem smrtnom tijelu' (Kor 4,10). Trpljenje tada doživljavano kao vlastito, nije vlastito kršćaninu, nego je samo nadarbina za koju on pravom vlasniku (u crkvenozaručničkoj odgovornosti) mora polagati račun" (Mysterium Paschale, KS, Zagreb, 1993, str. 111). Gerard posti i

čini pokoru baš na ove nakane: "Nek sam žrtva za spas duša... Patiti, je dobro činiti ili zlo opaženo zaustaviti..." (Bim, 32).

Možemo zaključiti da kao što su sv. Terezija iz Avile a jednako tako sv. Terezija od Djeteta Isusa, dale molitvi i pokori eklezijalni smisao u svom kontemplativnom životu, da je taj smisao svojoj pokori dao i o. Gerard. Sv. Terezija Velika to čini u kontekstu protestantizma, kada se profanirala posebno Euharistija i razdiralo jedinstvo Crkve, a Mala Terezija kada je pozitivizam odvodio u ateizam posebno znanstvenike a ona "sjela za stol grešnika", u svojoj "tamnoj noći", kako bi činila zadovoljštinu i pripomogla spasenju ljudi koji su se nalazili u konkretnim opasnostima apostazije. Gerard to isto čini svojom pokorom kada Hitler i Staljin odvede milijune nevinih ljudi na stratište iz rasističkih, materijalističkih i ateističkih razloga.

Gerardov pokornički život nadilazi dakle "Tebaitizam". On ga nadilazi jer po postu i pokori želi se uzdići do svijetlih visina svetosti i jednako tako spasavati duše, jer su "Skupe kao Isusov život".

Priredio o. Ante Stantić

Uredništvo: **LAZAR NOVAKOVIĆ**
POETSKI KULIAK

AUGUST ĐARMATI je rođen 31. srpnja 1906. u Srijemskim Karlovcima. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u rodnom gradu, a filozofski fakultet u Zagrebu. Kao srednjoškolski profesor djelovao je u Zagrebu, Subotici i Pazinu. Umro je 4. travnja 1978.

Objavljene su mu ove zbirke pjesama: *Lirika, Cvjetovi nad provalijama, Na putovima vječnosti, Negdje daleko i Iznad omeđenih krugova.*

KUDA ĆEŠ POĆI...

Kuda ćeš poći kad večer padne
Na tvoje snove i nakane smjele,
I kad umuknu melodije skladne
Koje su mnogo toga reći htjele?

I što ćeš reći kad duboke vode
Potope tvoja uzdignuta jedra,
I kad mladost bez pozdrava ode
I padnu sjene na gledanja vedra?

U času kad propada u tebi
Sve što je moglo nadahnuće dati,
Kad počinješ bolno gubiti u sebi
Što mogao nisi, slutiti ni znati?

Kuda ćeš poći kad odlete laste
I uz tutanj groma hladne kiše padnu,
Kada nada, mjesto u vis da poraste,
Shrvana se nađe, oborena na dnu?

Kad godine tvoje u nepovrat minju
I sunce se sprema na zapadu zaći,
Dal misao koja stremi u daljinu
Može tamo izlaz u slobodu naći?

I što će biti, biti nakon svega,
Kad se vrijeme spremi zadnje ruže strti,
Da li imaš nadu da ćeš sresti Njega,
Negdje, na granici života i smrti?

August Đarmati

ISUS KRIST

2000 GODINA POSLIJE (III)

Danas je također postalo jasno, nakon brojnih istraživačkih pothvata, kako je Isus bez ikakve dvojbe liječio bolesne, pomagao nevoljnima - i primao sve. Svoje susrete s ljudima on je shvaćao kao prigodu za pomoć, pa je tako liječio one koje su mu donosili. Ako bi se pod posebnu pozornost stavile bolesti koje je Isus liječio, moglo bi se ustanoviti kako su posrijedi bila osjetila komunikacije kojima čovjek uspostavlja odnose s drugima. To su prije svega sljepoća, gluhoonijemost, nepokretnost i guba. Liječeći bolesti, Isus je liječio čovjeka, te je na taj način pokazivao kako je došao prvenstveno radi čovjeka. Isus je svojom osobom i svojim duhom liječio bolesne osobe i bolestan duh.

Jednako tako danas je na vidjelo u potpunosti izbila bitna činjenica da se Isus ni u kojem slučaju nije služio nasiljem i prisilom, a niti ih je sam promicao kao primjerenu metodu komunikacije među ljudima. Štaviše, on radikalno odbacuje svaku mogućnost prisile i preporuča stav pasivnog podnošenja zla kao istinskog oslobođenja od njega. Zlo za Isusa može nestati samo u patnji vlastite ljubavi. On upravo takvu ljubav živi i pokazuje drugima, što je vidljivo i iz njegove smrti na križu.

Biblijski stručnjaci se danas poglavito slažu kako usporedbe potječu od samoga Isusa i kako su one zapravo bile najbolji način za predočavanje onoga što je činilo središte i sadržaj njegova propovijedanja - a to je Božje kraljevstvo. Što bi bilo Božje kraljevstvo? Sam Isus nije dao nikakvu definiciju te stvarnosti, ali se danas o njoj jako puno piše i raspravlja, budući da je doista predstavljala teološko središte, ishodište i dohodište Isusove poruke i djela. Božje kraljevstvo je jedinstvena stvarnost u koju su uključeni Bog i čovjek i koja čini jedan novi odnos Boga prema čovjeku ali i čovjeka prema Bogu. Taj je odnos dobio svoj konkretni oblik u odnosu što ga je Isus imao spram Boga kojega je označavao svojim ocem ali i ocem svih ljudi, ali i spram čovjeka kojemu je na konkretan način posredovao Boga: čovjek je čovjeku brat, bližnji koji treba pomoć i kojemu moja pomoć doista može biti prekretnicom u njegovu ljudstvu. Zbog toga je Isus odnos spram čovjeka iz Božje perspektive toliko radikalizirao i usmjerio na čovjekovo srce kao na središte čovjekove osobe. Izgradnja zdrave čovjekove osobe, oslobođene svakog oblika zla i sposobne za dobrotu i ljubav pretpostavke su novoga svijeta koji on naziva Božjim kraljevstvom.

3. ISUS - čovjek s Božjim srcem

Što dakle zaključno reći o Isusu nakon dvije tisuće godina njegove nazočnosti?

Mnogi su Isusa tijekom povijesti zloupotrijebili u najrazličitije svrhe, ali su jednako tako tijekom povijesti mnogi uzeli Isusa kao vlastiti životni ideal i postigli zadivljujuće rezultate na tom području. I danas je, kao što je rečeno, Isus postao velikim pitanjem ali i velikim odgovorom. O njemu se puno raspravlja i

piše - čak i ono što ne odgovara njegovoj osobi i njegovu djelu. Pa ipak, sve to ne može umanjiti ono što je Isus stvarno bio i jest. Spram različitoga pisanja potrebno je dakako biti kritičan, ali nije nužno biti previše zabrinut, jer se ono može shvatiti i kao pokušaj shvaćanja Isusa u novim okolnostima života i u novim kulturnim i civilizacijskim okvirima. Uostalom, nikakvo pisanje ne može umanjiti ono što je Isus bio i što će i u novim vremenima ostati.

Ipak o velikoj Jubilejskoj godini potrebno je doista razmišljati o Isusu kao središtu kršćanstva, ali i kao idealu koji ostaje izazov i za ovo vrijeme, a jednako tako i za novo, nadolazeće tisućljeće. Bilo bi svakako nužno uvidjeti koji sadržaji iz Isusove životne poruke imaju danas svoju osobitu aktualnost i značenje i koje oznake Isusove osobe mogu i danas poslužiti kao ishodište govora o Isusu. Nakon brojnih istraživanja postalo je jasno kako su različite slike o Isusu nedostatne obuhvatiti svu stvarnost koju izražavaju dvije riječi: Isus Krist. Te su slike, isti-

na, neophodne, ali u svakom slučaju ostaju uvijek relativne, samo slike koje su više-manje različite od Isusove stvarnosti.

Isus će nedvojbeno biti jednako suvremen i potreban i u novome vremenu. Ostaje, međutim, veliko pitanje: Koje će to biti vrijednosti na njegovoj osobi koje će suvremeni svijet novoga tisućljeća prepoznati kao božanske i spremno usvojiti. Čini se ipak da će to biti ne pojedinačna oznaka Isusove osobe nego njegova osoba kao cjelina koja je zračila i zrači nevjerojatnu sigurnost, iskrenost i nadasve dobrotu i ljubav. Isus će zacijelo ostati stvarnost, ili biblijski rečeno tijelo i Riječ kao jedna jedinstvena zbilja, kao što to veli Ivan na početku svoga Evanđelja (Iv 1,1-18). Modernim jezikom rečeno: Isus ostaje čovjek u kojem je stvarno Božje srce koje omogućuje da je on doista pro nobis i da njegova egzistencija postane prava proegzistencija. Time se istodobno izriče kako Isus ne ostaje samo čovjek nego kako je u njemu bitno nazočan Bog. U vremenu zatvaranja u vlastite okvire kapitala stečenoga na radu drugih Isus će ostati ideal koji nije živio od drugih nego za druge. On će neminovno biti i ponuda drukčijega shvaćanja života i hoda kroz njega.

Božo Lujčić, ofm

Neznani majstor:
Sv. Veronika sa svetim
platnom (oko 1400)

BIBLIJA ZA SLIJEPE NA CD-u

Prvi put na njemačkom jeziku objavljena je "Biblija za slušanje", a izdavač je Austrijsko katoličko biblijsko društvo. Na stotinu CD-a snimljeni su biblijski tekstovi dnevnih liturgijskih čitanja, a namijenjeni su ponajprije slijepim i slabovidnim osobama. CD-i su zamišljeni tako da onaj tko dnevno jedan sat sluša snimljene biblijske tekstove u tri mjeseca može čuti cijelu Bibliju. Biblijske tekstove čita ugledni austrijski kazališni glumac prof. Helmut Wlasak, a CD-i se po cijeni od 7.417 šilinga mogu nabaviti na adresi "Insignia", Innrain 56, 6020 Innsbruck. /IKA/

OSJEĆAJ VJERE U BOŽJEM NARODU (II)

Nezabludivost Crkve u vjerovanju i vjerskom naučavanju

"Skup svih vjernika, koji imaju pomazanje od Svetoga (usp. 1 Iv 2,20.27), ne može se prevariti u vjerovanju i ovo svoje svojstvo očituje kada 'od biskupa do posljednjih vjernika' pokazuje sveopće slaganje u stvarima vjere i čudoređa. Taj osjećaj vjere budi i podržava Duh istine. Tim osjećajem vjere Božji narod prihvaća ne ljudsku riječ, nego Božju riječ, pod vodstvom svetog učiteljstva, koje vjerno slijedi (usp. 1 Sol 2,13)" (Lg 12,2).

Nedavno je papa Ivan Pavao II. proglasio blaženim papu Pija IX, koji je sazvaio I. vatikanski koncil, na kojemu je bila izrečena i prihvaćena definicija o "nezabludivosti" pape kada govori "ex cathedra", tj. kao vrhovni učitelj vjere. Ta je definicija I. vatikanskog koncila o "nezabludivosti" pape tema teoloških rasprava među katoličkim teolozima I. i II. vatikanskog koncila, a našoj odjeljenoj kršćanskoj braći smetnja ekumenskom zbližavanju. Ne ulazeći ovdje u rasprave između katoličkih i drugih kršćanskih teologa o toj temi, pokušat ćemo na ovim stranicama ukratko vidjeti o čemu se zapravo radi.

Nauku o "nezabludivosti" pape, Prvi i Drugi vatikanski sabor temelji na nauci prve poslanice sv. Ivana apostola (2,20.27), gdje se govori o pomazanju kojeg su svi vjernici primili od Svetoga, po kojem mogu razlikovati krivu od prave vjerske nauke. To pomazanje od Svetoga nije samo neka Božja akcija koja se dogodila u prošlosti na početku vjerovanja, nego je to pomazanje trajno zajedništvo s Kristom i Ocem. Pomazanje je propovijedana riječ koja za onoga koji uzvjeruje postaje unutrašnja stvarnost, zajedništvo s Bogom po Kristu snagom Duha Svetoga, koji neprestano oživljava i prosvjetljuje, pa je sva Crkva nezabludiva kad pokazuje sveopće slaganje u stvarima vjere i morala. Dakle, cijela Crkva ne može **zabluditi u aktivnom prihvaćanju, primjenjivanju i izlaganju vjerske nauke.**

Za "nezabludivost" se traži sveopće slaganje cijele Crkve o određenim vjerskim i moralnim istinama. Radi se o moralnom slaganju, jer postoji mogućnost da pojedini vjernici, pa čak i pojedina mjesna ili pokrajinska Crkva, upadnu u krivovjerje, kako se to događalo u povijesti Crkve. Budući da Duh Sveti konkretnu i povijesnu Crkvu čini pravom Kristovom Crkvom, nije moguće da svi vjernici zajedno sa svojim pastirima padnu u zabludu odbacujući neku istinu koja je bila stvarno objavljena, ili smatraju objavljenom istinom ono što to nije. Potpunog doktrinalnog i moralnog skretanja cijele novozavjetne zajednice ne može biti, jer je Krist uvijek živ i prisutan u svojoj zaručnici Crkvi. To nije neka nova nauka. Ta nauka postoji u Crkvi još iz doba crkvenih Otaca i pisaca prvih stoljeća kršćanstva dok još Crkva nije bila podijeljena. Crkveni pisac iz petog stoljeća Vincencije Lirinski uči da je obvezatna katolička istina samo ono i sve ono "što je vjerovano uvijek, posvuda i od svih". Za takvu se istinu traži ukorijenjenost u kršćanskoj starini, univerzalnost i suglasnost. Njegovo je glasovito načelo o napretku religije, koja mora biti pravi napredak, a ne promjena, "u istom smislu i istom sadržaju".

Duh Sveti podržava i budi osjećaj vjere, pa je sva Crkva nezabludiva u vjerovanju. To je vjera koja je jednom zauvijek predana svetima. Ovdje naša Konstitucija upućuje na Judinu poslanicu u kojoj apostol razotkriva loš život i krivu nauku nekih članova zajednice kojom se dovodi u pitanje tradicionalna vjera Crkve. Konstitucija nadalje kaže da uz takvu vjeru Božji narod prijanja nepokolebivo pod vodstvom svetog učiteljstva koje vjerno slijedi,

te upućuje na Pavlovu zahvalnost Bogu što su slušatelji njegovih propovijedi prihvaćali te propovijedi kao "riječ Božje poruke, ... ne

riječ ljudsku, nego kakva uistinu jest, riječ Božju, koja i djeluje u vama, vjernicima" (1 Sol 2,13).

Iz ovoga slijedi da papa, biskupi i svećenici ne primaju izravne objave, nego istražuju vjeru koju je Crkva primila u baštinu i autentično je naviještaju vjernicima. Sabor nas uči da je **Učiteljstvo po Kristovoj volji nadležno da ustanovi i da izjavi što Crkva vjeruje.** Tako je nezabludivost cijele Crkve u vjerovanju neodvojiva od nezabludivosti crkvenog učiteljstva u vjerskom naučavanju. Prema tome, nauka I. i II. vatikanskog koncila o nezabludivosti crkvenog učiteljstva u vjerskom naučavanju uči najprije da onima koji Crkvi predsjedaju u ime Kristovo dugujemo vjersku poslušnost. Dar nezabludivosti kojom je Krist htio učvrstiti svoju Crkvu imaju biskupi kad se "iako su raspršeni po svijetu, ali čuvajući vezu zajednice među sobom i s Petrovim nasljednikom, autentično učeći stvari vjere i morala slažu u jednoj nauci kao definitivno obvezatnoj" (LG 25,1). Biskupi imaju učiteljsku nezabludivost također na saboru, gdje se očituje Crkva kao hijerarhijski oblikovana zajednica vjernika (usp. LG 25,2).

Učiteljsku nezabludivost ima i papa kad govori "ex cathedra". Papa ne mora za to imati pravni pristanak Crkve, ali treba istraživati vjeru Crkve. Definicija o nezabludivosti pape ne želi reći da Papa može proizvoljno i na svoju ruku postavljati nove dogme. Papina se nezabludivost odnosi "samo na one stvari koje se nalaze u pologu božanske objave" (LG 25,3). Papa i biskupi se trebaju brinuti da "objava bude točno istraživana i prikladno izlagana, ali ne primaju neku novu javnu objavu kao dio božanske riznice vjere" (LG 25,4).

Kongregacija za nauk vjere izdala je 24. lipnja 1973. izjavu "Otajstvo Crkve", "o čuvanju katoličkog učenja o Crkvi protiv nekih današnjih zabluda". U toj izjavi se govori o jedincatosti, nezabludivosti i svećeništvu Crkve. Prema saborskoj konstituciji "Božja Riječ" (DV 7), nezabludivost se izvodi iz vjere da je ono što je Bog objavio i odredio za spasenje svih naroda dostupno i neiskvareno sačuvano u Crkvi u kojoj pastiri i puk čuvaju, istražuju i primjenjuju u život blago riječi Božje. Bog "koji ni u čemu ne može zabluditi, udostojao se svoj novi Narod, to jest Crkvu, obdariti nekom udioništenom nezabludivošću, koja je sužena na stvari vjere i čudoređa, i koja je na snazi kad cjelokupan taj narod nedvojbeno drži neko poglavlje učenja koje spada među spomenute stvari" (Otajstvo Crkve, Zagreb, KS, Dokumenti 41). U tome "Duh Sveti rasvjetljuje Božji narod i svojom ga pomoći podupire ukoliko je tijelo Kristovo ujedinjeno hijerarhijskim zajedništvom" (nav. dj., 10) s papom i s biskupima. Vjernici snagom svoga udioništva na Kristovoj proročkoj službi "na mnogo načina sudjeluju u tome da razumijevanje vjere u Crkvi poraste" (nav. dj., 10-12).

Sve što se odnosi na nezabludivost Crkve u vjerovanju i vjerskom naučavanju može se ovako sažeti:

1. Snagom svoga udioništva na Kristovu proročkom poslanju vođen Duhom istine, Božji je narod nezabludiv u vjerovanju kad pokazuje posvudašnje i posvemašnje slaganje u stvarima vjere i morala.
2. Krist Gospodin u funkciji apostola dao je kršćanskoj zajednici autentično, trajno i nezabludivo učiteljstvo.
3. Biskupi kao nasljednici apostola nezabludivi su kad složno i pod vodstvom Rimskog biskupa vjernicima iznose obvezatnu vjersku nauku, bilo na općem saboru, bilo redovitim naučavanjem.
4. Rimski biskup, kad govori ex cathedra, posjeduje nezabludivost kojom je Krist htio obdariti Crkvu.
5. Po učiteljskoj nezabludivosti pape i biskupa konkretizira se i pokazuje nezabludivost cijele Crkve u vjerovanju.

Mato Miloš, OCD.

JUBILEJ SE DOGAĐA (5)

POZIV NA SVETOST

Svetost je isključivo vlastitost samoga Boga. Jedini svet jest Gospodin Bog Sabaot. Biblija nas uči da je Božja svetost njegovo savršenstvo. Bog je jedino biće bez početka i kraja. On je vječan, izvor svega i samo savršenstvo. Dakle, punina svega. Zato Boga nikada nitko ne može shvatiti, obuhvatiti i dokraja razumjeti. Bog ostaje vječno transcendentan i vječno imanentan. Međutim, Bog izlazeći iz samoga sebe stvara svijet oko sebe koji odražava njegovo savršenstvo. On ne može stvoriti nešto što ne bi bio odraz njegove ljepote, njegove dobrote i njegove volje. Pismo nas uči: Čovjek je najsavršenije biće njegove stvariteljske moći. Mogli bismo ljudskim jezikom reći da je Bog sve stvorio svojom voljom, a čovjeka iz sebe i zato čovjeka nije prepustio trunjenju i prolaznosti, kao ostali materijalni svijet, nego ga je stvorio za sebe i obdario stanjem milosti, što je zapravo Božji život u čovjeku. I zato se čovjek ne može ostvariti ako se ne ostvaruje i u dimenziji života milosti, to jest božanskoga života u sebi. Stoga je i ovdje na mjestu ponoviti vrlo poznatu Augustinovu rečenicu: "Nemirno je srce moje, Bože, dok se ne smiri u tebi." Konačno, kada je čovjek kao bogooobično biće posrnuo i izgubio taj božanski život, Bog ga nije napustio nego mu je u zoru njegova nastajanja obećao Spasitelja a "u punini vremena, odasla Bog Sina svoga, od žene bi rođen", začet je po Duhu Svetom, ime mu je Isus Krist. Tako nam je Bog postao prisutan, prepoznatljiv, dohvatljiv i shvatljiv. On je postao konkretno biće - naš brat i naš sugrađanin. Oca nam nije samo objavio, nego pokazao, a Duha nam nije samo obećao nego i darovao. I tako se čovjek po Kristu, s Kristom i u Kristu ponovno vratio u zajedništvo života s Bogom. Jedini spasitelj svijeta je Isus Krist, koji je čovjeka otkupivši učinio novim stvaranjem. Taj čin novoga stvaranja nadmašuje prvo stvaranje i zato se preporođenje u milosti otkupljenja uistinu naziva novim rođenjem - novim stvaranjem. Dakle, čovjek po Kristu je pozvan prepoznati to otkupiteljsko djelo Božje u povijesti i prihvatiti i ostvariti zadaću koju nam je Krist dao kao program života: "Budite, dakle, savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski." Željati biti savršeni kao Bog je apsurdna misao. Međutim, stvarnost je ako čovjek shvati da Bog time zapravo želi ostvariti, po Duhu Svetom, božanska djela u spašenom čovjeku. Svaki je čovjek, dakle, pozvan najprije dopustiti Bogu da u njegovom životu, snagom Duha Svetoga, izvodi božanska djela. Drugo, tom čovjeku je ostavljeno utjelovljeno Isusovo lice u liku svakoga čovjeka te nam je zato testamentarno ostavio svoju zapovijed ljubavi prema bližnjemu kao jedini prepoznatljivi znak pripadnosti zajednici njegovih učenika: "Po ovome će svi znati da ste moji učenici, ako budete imali ljubavi jedni za druge." Treće, dao nam je konkretnu zadaću: Činiti dobro svakom čovjeku kao njemu samome: "Što god učiniste jednome od ove moje najmanje braće, meni ste učinili."

Što je onda poziv na svetost? To je Božji poziv i Kristova želja da On, po Duhu Svetom, u nama i po nama "produži" svoj život i svoje djelovanje u svijetu. Svetost je djelo Božje milosti u čovjeku i suradnja čovjeka s tom Božjom milošću, a plodovi te suradnje se očituju u jednoj zapovijedi koja postaje programatska na dvije razine: ljubiti Boga u bližnjemu i ljubiti bližnjega u Bogu. Stoga je program čovjeka koji je prihvatio poziv na svetost u biti samo jedan: SAČUVATI MILOST, SURADIVATI S MILOŠĆU, OSTVARITI BOŽJU VOLJU U LJUBAVI PREMA BOGU I BLIŽNJEMU.

A. K.

JUBILEJ OBITELJI

"BUDITE UVIJEK IZVORI ŽIVOTA A NIKADA SMRTI!"

Papa vjenčava zaručnike iz Afrike

Ni jaki pljusak koji se u nedjelju 15. listopada spustio na Rim nije spriječio više od 250.000 vjernika da se okupe na svečanome misnom slavlju u povodu proslave Jubileja obitelji. Tisuće i tisuće kišobrana i kabanica bio je "dekor" koji je toga kišnog dana ukrašavao Trg Sv. Petra u Vatikanu. Obitelji okupljene oko Pape, zajedno s bezbroj djece različitih dobi, bile su iz Australije, Angole, Venecuele, Belgije, SAD-a... U ime svih okupljenih vjernika predsjednik Papinskog vijeća za obitelji kardinal **Alfonso López Trujillo** uputio je Svetom Ocu najljepše želje u povodu 22. obljetnice papinske službe koja je započela 16. listopada. Potom je započelo svečano bogoslužje u kojem je koncelebriralo oko 75 kardinala i biskupa i u tijeku kojega je Papa osobno vjenčao 8 mladih parova s pet kontinenata.

"Djeca su proljeće, nada koja nastavlja cvjetati, budućnost koja se ne prestano otvara", rekao je Papa u svome obraćanju obiteljima. "U mnogim područjima donijeti dijete na svijet postala je odluka koji se donosi s velikom neodlučnošću, što je daleko od one razboritosti koja se obavezno zahtijeva za odgovorno rađanje. Reklo bi se da se djeca katkad doživljavaju više kao prijetnja no kao dar. No, vi ste ovdje ove večeri da posvjedočite, vlastitim uvjerenjem, da je ta stremljenja moguće preokrenuti", istaknuo je Papa. "Treba", kaže Papa, "bdjeti da dobro djeteta bude uvijek na prvom mjestu, počevši od trenutka u kojem se poželi imati dijete." "Ne" dijete pod svaku cijenu; bolja je dakle praksa usvajanja. Papa je također zatražio da se prizna vrijednost ljudskoga života od njegova začeca. "Živo želim da kako vlade tako i nacionalni parlamenti i međunarodne organizacije, a osobito Ujedinjeni narodi, ne zapostave tu istinu." Svim majkama i očevima Ivan Pavao II. na kraju je uputio poziv: "Budite uvijek izvori života a nikada smrti. Ne bojte se života!"

Podijelivši sakrament ženidbe novim bračnim parovima Papa je u propovijedi govorio o prvotnim i nezamjenjivim "domaćim Crkvama", polazeći od njihovih naslijeđenih korijena. "Ljudsko biće", rekao je Papa, "nije stvoreno da bude samo" već "u sebi nosi poziv za uspostavljanjem odnosa s drugima, koji je ukorijenjen u njegovu samu duhovnu narav." /.../ Za obitelji taj hod podrazumijeva "odgovorno i velikodušno otvaranje životu". "Djeca nisu neka opcija, već predragocjeni dar upisan u samu strukturu bračnoga jedinstva. Usklađujući se s Božjom riječi, obitelj tako postaje radionica očovječenja i istinske solidarnosti", rekao je Papa.

U molitvi Anđelova pozdravljenja koja je uslijedila nakon mise Papa je, među ostalim, najavio da će u vlastito ime i u ime svih obitelji 9. prosinca ove godine obnoviti drevnu papinsku tradiciju darivanja zlatne ruže svetištu Gospe Loretske, u kojoj se čuva sveta kuća nazaretske obitelji i koje je osobito drago vjerničkim srcima. Papa je također najavio kako će idući Svjetski susret obitelji održati u Manili g. 2003. /IKA/

JUBILEJ SINA JE I JUBILEJ MAJKE

"Jubilej Sina" također je "Jubilej Majke", tim je riječima Papa sažeo smisao dva događaja koja kalendar Svete godine posvećuje Mariji i koje je Papa bogoslužjem na Trgu sv. Petra u nedjelju 24. rujna zaključio: Mariološko-marijanski kongres te Jubilej marijanskih svetišta diljem svijeta.

Dvije tisuće godina kršćanstva s pravom se može nazvati i marijanskom obljetnicom, osobitom prigodom, ne samo "za veću ljubav prema Isusu" već i za "obnovljenu marijansku pobožnost". No, ta se pobožnost zasniva na jasnim odrednicama: mora biti utemeljena na Pismu i Tradiciji, daleko od svakoga praznovjerja i isprazne lakovjernosti, sposobna uvijek crpiti iz izvora Marijine veličine, preobražavajući se u trajni "Magnificat" hvale Ocu, Sinu i Duhu Svetom. Papa se u svojoj propovijedi prisjetio i marijanskih svetišta diljem svijeta, od najpoznatijih, poput Lourdesa i Fatime, pa do manje poznatih...

Papa je na kraju najavio kako će idući Međunarodni kongres posvećen Majci Kristovoj biti priređen u francuskoj biskupiji Le Puy-en-Velay. /IKA/

U VATIKANU PROSLAVLJEN JUBILEJ SPORTAŠA

NEKA SPORT BUDE ORUĐE MIRA I PRIJATELJSTVA MEĐU NARODIMA

Sport sadrži pozitivnu i sveopću poruku. Sport je na neki način metafora kršćanskog iskustva, usmjerenog prema postizanju vječnog života. I jedno i drugo zahtijeva napore i zadovoljstva, žrtve i uspjehe. Paralele tih dviju stvarnosti - sporta i kršćanstva - bile su u središtu Papine propovijedi na svečanome misnom slavlju u povodu Jubileja sportaša čija je središnja proslava upriličena na **Olimpijskom stadionu u Rimu u nedjelju 29. listopada**. Na proslavi Jubileja okupilo se oko 70.000 osoba među kojima brojni sportaši iz cijeloga svijeta. Papa je tom prigodom pogledao i nogometni susret između **reprezentacije Italije i ostatka svijeta**. Tako je Ivan Pavao II. postao vlasnikom još jednog "rekorda" u svojoj papinskoj službi: prvi je papa koji je službeno prisustvovao nekom nogometnom susretu na stadionu. Međutim, nije jedini koji je pokazao zanimanje za sport. Sudeći prema povijesnim kronikama, čini se da je papa Siksto IV. g. 1400. s prozora svoje sobe gledao nogometni susret koji se igrao u dvorištu apostolske palače. Pored toga Pio XII., Ivan XXIII. i Pavao VI. nisu skrivali svoje "navijačke strasti" za određenu nogometnu ekipu odnosno sport.

U svome pozdravnom govoru na početku mise na Olimpijskom stadionu predsjednik Međunarodnoga olimpijskog komiteta **Juan Antonio Samaranch** izrazio je Papi zahvalnost za potporu koju pruža sportu kao školi odgoja tijela i duha.

Dobro čine mladi, rekao je Papa u prigodnoj propovijedi, koji se bave nekom sportskom disciplinom, jer ona može pospješiti utvrđivanje "važnih vrijednosti poput vjernosti, ustrajnosti, prijateljstva, dijeljenja i solidarnosti". Te vrijednosti moraju resiti sve one koji se bave nekim od sportova. "Oni su pozvani učiniti od sporta prigodu za susret i dijalog, iznad svake granice jezika, rase i kulture. Sport doista može dati valjani prinos mirnom dogovaranju među narodima i pridonijeti da se u svijetu potvrdi nova civilizacija ljubavi", rekao je Papa. Sport je aktivnost koja se hrani lovorom i odličjima. Često i prečesto u posljednje vrijeme ta odličja pokazuju svoju mračnu stranu koja potamnjuje idealnu sliku onoga što Papa naziva "zdravim borbenim duhom". /.../ Nužna je svaka moguća skrb za očuvanje ljudskoga tijela od svakoga napada na njegovu cjelovitost, od svakoga izrabljivanja i od svakoga idolopoklonstva", rekao je Papa. Sveti je Otac stoga pozvao sportaše na ispit savjesti u godini Velikog jubileja. Izrazio je i želju da taj ispit savjesti svima - sportskim direktorima, tehničkom osoblju i samim sportašima - bude prigoda da ponovno pronađu novi kreativni i pokretački zanos tako da sport, ne izopačujući se, odgovori zahtjevima našeg doba. /.../

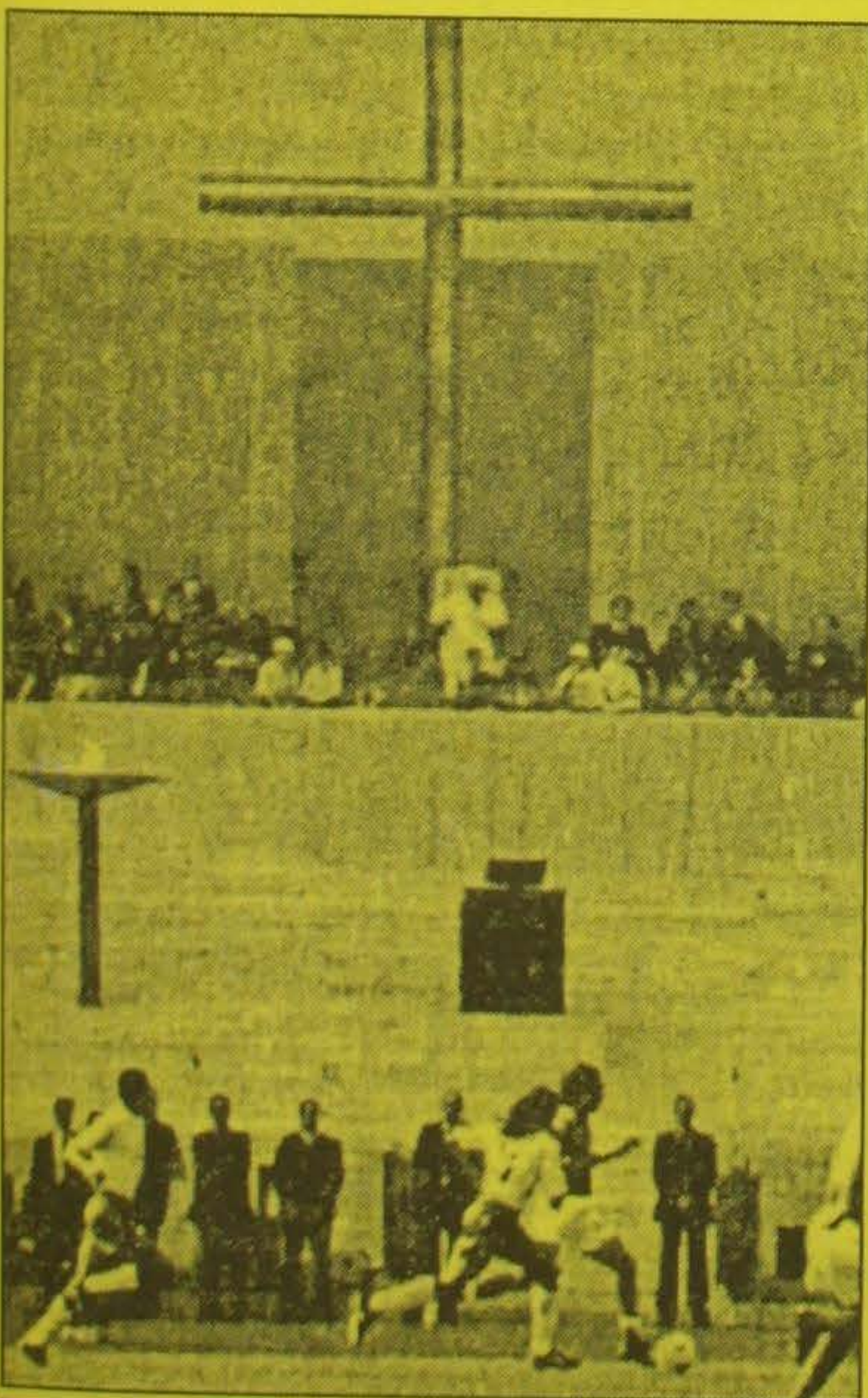
Nakon mise priređena su različita sportska natjecanja, a vrhunac je predstavljao jubilejski nogometni susret talijanske reprezentacije s nogometnim

zvijezdama koje igraju u talijanskim klubovima. U svim je natjecanjima želja za pobjedom prepustila svoje mjesto borbenom duhu. O tome svjedoči i nogometna utakmica koja je završila neriješenim rezultatom: 0:0.

U sklopu priprema za jubilej sportaša u Rimu je u blizini anđeoske palače otvoreno sportsko selo s brojnim sportskim terenima i mogućnostima za sportska natjecanja. Prvi dan, utorak 24. listopada, odvijao se pod geslom "Sport za Afriku". Na otvaranju je talijanska ministrica za odnose s parlamentom **Patrizia Toia** istaknula da sport može biti sredstvo za poboljšanje društvenih struktura, ne samo mladih nego i starijih. (ika-sa)

Prvi papa koji prisustvuje nogometnoj utakmici

Foto: BLIC

SVEČANO PROSLAVLJEN JUBILEJ MISIJA

Na proslavi Jubileja misijskih dje-latnika na Trgu Sv. Petra u Vatikanu u nedjelju **22. listopada** u duhu je bio nazočan cijeli svijet. Svečano misno slavlje zajedno s kardinalima **Rogerom Etchegarayem** i **Josefom Tomkom** te pedesetak biskupa i 700 svećenika sa svih pet kontinenata predvodio je Sveti Otac, koji je tom prigodom proslavio i 22. obljetnicu svog pontifikata. Misi su prethodile pjesme, recitacije, plesovi, svjedočanstva i geste pune simboličkih značenja. U euharistijskom su slavlju sudjelovali i predstavnici iz 124 države, koji su proteklih dana sudjelovali na Svjetskom euharistijskom kongresu u Rimu.

U propovijedi je Sveti Otac posebno istaknuo važnost i značenje služenja, siromaštva, poniznosti i križa. To je put, koji je slijedio Krist - rekao je Papa, primijetivši kako je to smisao i način misija. /.../ Sveti se Otac potom osvrnuo na tolike misionare, koji iz dana u dan, u tišini i bez pomoći, naviještaju i svjedoče svoju ljubav prema Kristu, žrtvujući često i vlastiti život. Kristove su riječi o služenju proročka najava novog stila odnosa, koji treba promicati ne samo unutar kršćanskih zajednica, već i u društvu. /.../ Sveti je Otac ponovio riječi, koje je izgovorio prije 22 godine prigodom preuzimanja papinske dužnosti: "Ne bojte se. Otvorite vrata Kristu."

Nakon mise Ivan Pavao II. dao je mandat i predao misijski križ dvanaestorici novih misionara. Potom je blagoslovio maslinu, koja je bila posađena u zemlju, što su je misijski djelatnici donijeli iz raznih misijskih krajeva sa svih pet kontinenta.

Podsjećajući na svoj prvi nedjeljni nagovor prije molitve Anđelova pozdravljenja 22. listopada 1978., Papa se još jednom obratio mladima riječima: "Vi ste nada Crkve, vi ste moja nada. To vrijedi i danas." /IKA/

BISKUPI SLAVILI JUBILEJ PRED KIPOM GOSPE FATIMSKJE

Još od vremena II. vatikanskog koncila u Vatikanu se nije okupio tako veliki broj biskupa kao što je to bilo u subotu i nedjelju, 7. i 8. listopada, na proslavi Jubileja biskupa. Čak 1.500 biskupa pristiglo je iz cijeloga svijeta kako bi zajedno s Papom živjeli iskustvo kolegijaliteta.

Pred kipom Gospe Fatimske, koji je za tu prigodu u petak popodne dopremljen iz portugalskog svetišta, biskupi su se u tijeku svečanoga koncelebriranog misnog slavlja u vatikanskoj bazilici svečano zavjetovali Gospi.

Papa je u subotu primio biskupe u audijenciju, povjerivši im zadaću očuvanja Evanđelja od razvodnjavanja u suvremenom društvu u kojem je došlo do "inflacije riječi". Kasnije popodne istoga dana u vatikanskoj su se bazilici pred kipom Gospe Fatimske molila slavna otajstva krunice. U molitvu se uključila i jedina živa fatimska vidjelica **s. Lucia** sa svojim sestrama u karmelićanskome samostanu u Coimbri.

Na središnjemu koncelebriranom misnome slavlju Jubileja biskupa u nedjelju 8. listopada na Trgu Sv. Petra u Vatikanu okupilo se oko 80.000 vjernika. Misi je prethodio svečani ophod s kipom Gospe Fatimske koji je ponovno toga jutra svečano prenesen iz samostana karmelićanki u baziliku Sv. Petra. Papu je u ime svih biskupa pozdravio dekan kardinalskog zbora kardinal **Bernardin Gantin**.

Papa je u propovijedi, obračunajući se biskupima, posebno govorio o "munus docendi", zadaći naviještanja Riječi koja je povjerena upravo biskupima.

Vrhunac svečanosti predstavljao je svečani čin posvećenja cijeloga čovječanstva Presvetoj Mariji u osvit novoga tisućljeća. Papa je u ime svih pastira Crkve iz cijeloga svijeta molio za Marijinu majčinsku zaštitu, s povjerenjem joj se obračunajući za njezin zagovor pred izazovima koje krije budućnost. /.../

Gospin kip je nakon svečanosti ostao na Trgu Sv. Petra sve do večernjih sati kada je zrakoplovom vraćen u Portugal.

/IKA/

DESET BOŽJIH ZAPOVIJEDI

"NE RECI LAŽNA SVJEDOČANSTVA!"

Ova zapovijed zabranjuje krivotvorenje istine u odnosu na druge. Bog je sam istina i želi da se istina širi među ljudima i tko ne govori istinu taj svojim postupkom odbija Božju zapovijed te ruši Božji savez.

Živjeti u istini

Bog svjedoči da je On sama istina i njegova Riječ i Zakon su istina. Budući da je Bog sama istina, onda je logično zaključiti da su članovi njegova naroda pozvani živjeti u istini. Božja Riječ, Isus Krist, je onaj u kome nam se očitovala sva istina. Jedino istina čovjeka može osloboditi i zato Isus moli za svoje učenike i one koji će u njega vjerovati da ih Otac "posveti u istini". Duh Sveti koga će Otac poslati u Isusovo ime "upućivat će nas u svu istinu".

"Čovjek naravno teži k istini. On ju je dužan častiti i svjedočiti." U svom životu ljudi su dužni upoznati istinu i po njoj se ravnati kroz život.

Bez međusobnog povjerenja ljudi ne bi mogli živjeti zajedno. "Istinitost ili istina jest krepost kojom se čovjek iskazuje istinitim u svojim djelima govoreći istinu svojim riječima, čuvajući se dvoličnosti, pretvaranja i licemjerja." Po pravdi svaki je čovjek dužan drugoj osobi očitovati istinu. Kristov učenik prihvaća svoj život provoditi u istini.

Dati svjedočanstvo istine

Isus je pred Pilatom posvjedočio da je došao "svjedočiti za istinu". Zato se kršćanin ne smije stidjeti tog Gospodinovog svjedočanstva. Čovjek treba čuvati svoju čistu savjest i pred Bogom i pred ljudima. Kršćanin je svjedok Evanđelja, a iz tog proistječe obveza da se prenošenje vjere ostvaruje riječima i djelima. "Mučeništvo je vrhovno svjedočanstvo dano za istinu vjere."

Povrede istine

Kršćani su na krštenju postali "nova stvorenja" i "Krista su obukli" te trebaju živjeti "novim životom".

Grijesi protiv istine su:

Lažno svjedočanstvo i krivokletstvo. Kada je javno izrečena izjava protivna istini, ona dobiva posebnu težinu. Laž javno izrečena jeste lažno svjedočanstvo, a laž izrečena pod prisegom ili zakletvom je krivokletstvo. Ovakve povrede istine doprinose ili osudi nevina čovjeka ili opravdanju krivca. Ovakve izjave otežavaju vršenje sudačke službe.

"Poštivanje dobra glasa osoba zabranjuje svaki stav i svaku riječ koji mogu prouzročiti nepravednu štetu." Onaj tko počini ovakav čin kriv je za neosnovan sud, ogovaranje i za klevetu. "Da bi se izbjegao neosnovan sud, svatko će paziti da misli, riječi i djela svog blišnjega tumači, koliko je moguće, u povoljnu smislu." Ovdje posebno treba istaknuti razliku između ogovaranja i klevete. Ogovaranje je kada bez opravdanog razloga otkrivamo tuđe pogreške ili manjkavosti bez njihova znanja. Kleveta je kada netko neistinitim tvrdnjama škodi dobru glasu drugih osoba te daje povod za krive sudove o njima.

Laskanjem i ulaganjem drugima čovjek griješi ukoliko ih

podržava u njihovoj zloći. Hvastanje i ironija također spadaju u grijeh protiv istine.

"Laž je kad se govori neistina s nakanom varanja." Laž je izravna povreda istine. Težina laži se mjeri prema težini istine koja se izobličuje. Po svojoj naravi laž je uvijek za osudu i ona je pogubna za svaku osobu i društvo jer u srži razara zajedništvo.

"Svaka krivnja počinjena protiv pravde i istine nameće dužnost odštete, pa i onda kad je krivcu oprošteno."

Poštivanje istine

"Pravo na priopćavanje istine nije bezuvjetno." Da bi se izbjegla sablazan, dužnost je koji puta održati strogu diskreciju. "Nitko nije dužan otkriti istinu onomu tko nema pravo da je upozna." Tajnost istine nepovrediva je kod sakramenta ispovijedi. Postoje i profesionalne ili strukovne tajne koje treba znati čuvati. "Svatko mora čuvati pravednu suzdržljivost glede privatnog života ljudi." Upletanje sredstava obavješćivanja u privatni život osoba koje su u nekoj političkoj ili javnoj djelatnosti za osudu je ako škodi njihovoj intimnosti ili slobodi.

Upotreba sredstava društvenog priopćavanja

U novije vrijeme sredstva društvenog priopćavanja imaju veliku ulogu u obavješćivanju, kulturnom promicanju i oblikovanju svijesti osoba. Obavješćivanje preko tih sredstava u službi je općeg dobra. Društvo ima pravo biti informirano u istini o svemu važnom što se tiče općeg i pojedinačnog dobra.

(Svjedoci smo kako se ova sredstva mogu zloupotrebjavati na štetu istine i općeg dobra na našim prostorima. Zato je jako važno da čovjek zna sa dovoljnom dozom opreza prihvaćati pojedine obavijesti koje nam se nude kao "vjerodostojne", a u biti su lažne.)

Istina, ljepota i sakralna umjetnost

"Vršenje dobra popraćeno je darom duhovnog užitka i moralnom ljepotom. Isto tako istina nosi sa sobom radost i sjaj duhovne ljepote. Istina je sama po sebi lijepa."

Čovjek je stvoren na Božju sliku i kroz umjetnička djela on ujedno izražava istinu svog odnosa s Bogom. Umjetnost je vlastit način izražavanja ljudskom biću. Umjetnost odražava bogatstvo ljudskog bića. Kroz umjetnost čovjek pokazuje svoju sličnost s Bogom.

Sakralna ili sveta umjetnost posebno je lijepa i vrijedna jer nas želi uputiti na Onoga od kojega nam je sve darovano. Prava sakralna umjetnost vodi čovjeka klanjanju, molitvi i ljubavi prema Bogu.

Prema Katekizmu Katoličke Crkve (br. 2464-2513)

Priredio: Franjo Ivanković

KATEKIZAM
KATOLIČKE
CRKVE

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Uređuju: Ivan Milodanović
i Vladimir Sedlak

Vijesti - ukratko

Na proslavi sv. Franje i sv. Terezije

Protekli mjesec украсila su dva velika sveca: sv. Franjo Asiški i sv. Terezija Avilska. U utorak 3. listopada prisustvovali smo u franjevačkoj crkvi obredu Preminuća sv. Franje Asiškog. 14. listopada je spomendan posvete naše katedrale-bazilike, a 15. listopada je dan sv. Terezije Avilske, zaštitnice subotičke katedrale i patrona grada Subotice. I 14. i 15. listopada sudjelovali smo aktivno na tim obljetnicama u katedrali-bazilici svojim nastupima, čitanjima, pjevanjima i asistiranjem pod svečanim sv. misama.

Pomoć iz Češke

U našu školu 25. listopada stigla je iz Republike Češke, iz mjesta Jablonec nad Nisou, humanitarna pomoć u vidu školskog pribora. Humanitarna pomoć se sastojala od bilježnica, olovaka, zadaćnica, papira za fotokopiranje, kemijskih olovki, ravnala i tinte. Ovu je pomoć skupila i donijela iz Češke gđa Dana Kodytkova. Pomoć je došla u pravo vrijeme - na početku smo školskog rada, a ova sredstva će biti od pomoći da po-stignemo što bolji uspjeh u školi.

Novi kompjutor

Tokom mjeseca listopada uspjeli smo dati naše stare kompjutore popraviti i obnoviti, a još jedan novi računar je kupljen. Za ovu kupovinu i proširenje starijih kompjutora moramo zahvaliti dobročiniteljima iz Njemačke Stiftungu "Csila von Boeselager" i Ministarstvu kulture iz Budimpešte. Profesori i učenici zahvalni su dobročiniteljima za ovaj vrijedan dar koji će osuvremeniti školski rad.

Na grobljima

Na blagdan Sviju svetih, 1. studenog, prijepodne i navečer u katedrali, sudjelovali smo u svečanim misama, a nakon sv. mise navečer i na pobožnosti za vjerne mrtve. Toga smo dana pohodili subotička groblja posjećujući svećeničke grobnice, zatim grobnice časnih sestara, grobnice naših bivših profesora i odgojitelja, te grobnice naših pokojnika u obitelji.

Sjemeništarci na izletu u Kanjiži

LISTOPAD - GOSPIN MJESEC

Listopad, mjesec posvećen Onoj koju nazivamo Kraljicom svete krunice, osobito je poznat po pobožnostima koje se obavljaju Gospi u čast po svim našim crkvama. Ni naše sjemenište nije izuzetak. Svake večeri mi se sastajemo kako bismo pozdravili našu nebesku Majku kroz listopadsku pobožnost. Kroz pjesmu, kronicu i litanije iznosimo joj naše molbe i želje. Iz njih crpimo snagu i okrepu za naš daljnji rad. Ponekad je teško moliti kronicu, ali cijeli je život ustvari jedna borba koja je sastavljena iz mnogih napasti. Stoga nam se valja boriti, a kao sredstvo uvijek može poslužiti sveta krunica.

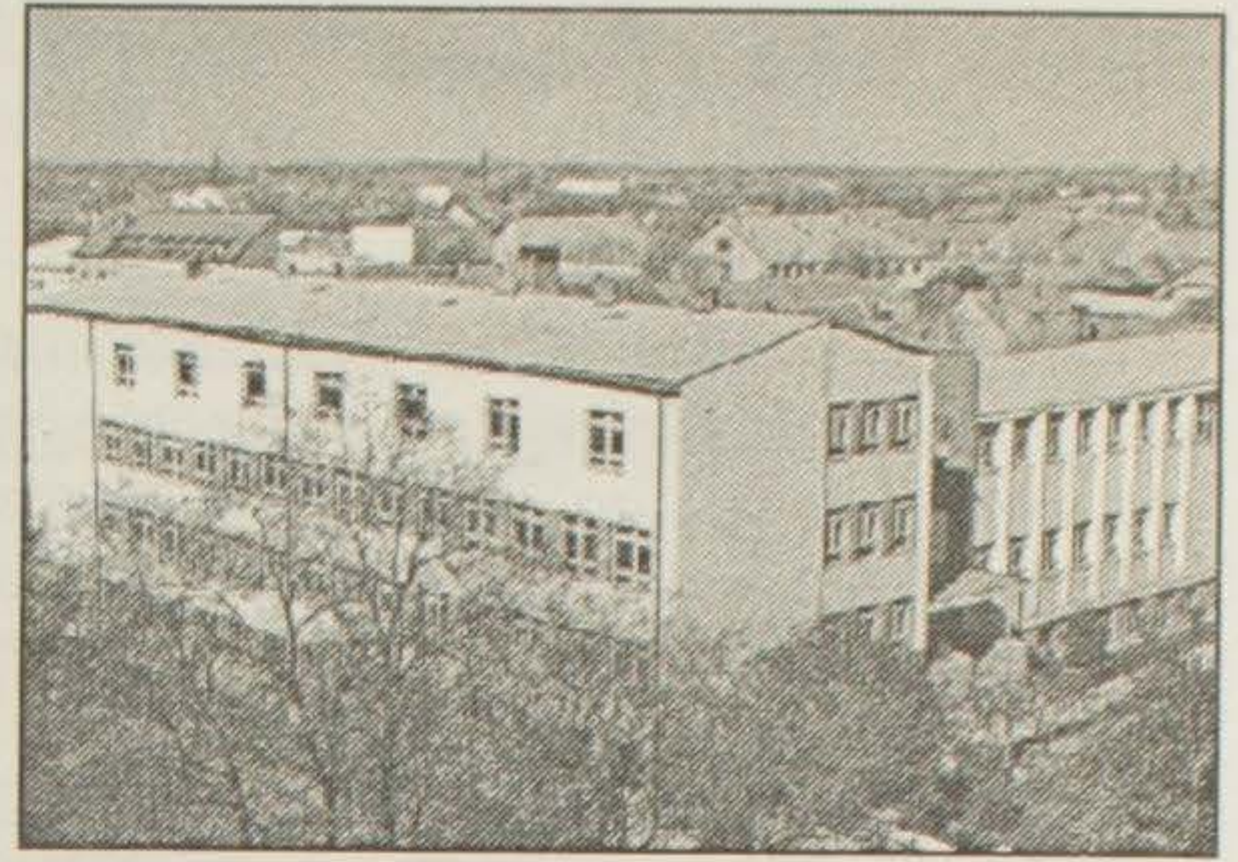
Marijan O.

Sjemeništarci u Baču na izletu

Tromjesečje

U subotu 3. studenog u našoj gimnaziji održana je prva klasifikacijska sjednica za prvo tromjesečje u ovoj školskoj godini. Profesori i nastavnici razmotrili su i ocijenili naš dvomjesečni rad i dogovorili se za daljnji postupak u školskom radu da bi polugodište bilo još uspješnije. Na toj sjednici direktor gimnazije je posebno pohvalio dvojicu profesora od kojih je jedan postigao viši akademski stupanj, tj. magisterij, a drugi je postao ujedno dekan jednog fakulteta.

Naša Gospa

Gospa blaga, Gospa čista,
Svakim danom nama blista
A posebno svima sada
za vrijeme žutog listopada.

Kronicu si nama dala
za to nek ti bude hvala,
mi ćemo se tebi moliti,
a ti ćeš nas zagovoriti.

Svaki dan je nama sličan,
s tobom nam je život dičan,
daj nam da tvoj tihi jek
bude s nama zauvijek.

Majko našeg ljudskog roda
zađovaraj nas kod Gospoda,
da nam Gospod život pruži
da bi bio ljepši, duži.

Križan Edvard

Svi sveti - naš uzor u nasljedovanju Krista

Svi sveti je blagdan kada se spominjemo svih onih koji su prije no što su prešli u vječnost učinili neko djelo kojim su zaslužili da budu čašćeni kao sveci.

Neki od njih učinili su to braneći svetu Crkvu od krivovjerja i zabluda. Drugi su pak, bili mistici te su imali dar viđenja i prorokovanja, ali tu su i oni koji su skromnošću i molitvom pomažući svojim bližnjima stekli svoju svetost.

U njihovoj raznolikosti možemo uvidjeti da je svatko od njih posjedovao određene talente koje su od Boga primili i tako su djelovali na određenom polju u djelu spasenja. Svakako nam valja spomenuti da su i sveci bili grešni ljudi kao i mi, no oni su se trudili da svojim kreposnim djelima suzbiju želju za grijehom.

Dok živimo u ovom svijetu, imamo šansu kako bismo se popravili i svojim dobrim djelima zaslužili vječno blaženstvo. Upravo nam sveci svojim životom mogu poslužiti kao uzor kako bismo što bolje mogli nasljedovati Krista.

Uređuje: Katarina Čeliković

Najdraži Zvončići!

Evo Zvonika u kojem ćete pročitati imena naših nagrađenih "likovnjaka" na natječaju povodom 2000 godine kršćanstva. Željeli smo ih što više nagraditi jer je naknadno stiglo još divnih radova. Zato ćemo i na ovim stranicama i u Danici za 2001. godinu objaviti nagrađene radove. Neke od njih ste već vidjeli. Čestitamo župama iz kojih je stiglo najviše radova. To su: župa sv. Roka - Subotica, Isusovo Uskrsnuće - Subotica i Presveto Trojstvo - Sombor.

Od glazbenih i pismenih radova stigao je po jedan rad. Šteta što niste stavili na papir svoja razmišljanja, svoje molitve, svoje želje... Toliko se toga može reći. No, bit će nekih drugih prilika.

Nagrađeni Zvončići će dobiti i lijepe i vrijedne nagrade (ima tu i krunica i anđelčića, noteza i privjezaka, srebrni lančić, kazeta našeg Subotičkog tamburaškog orkestra, knjiga, bojica...

Dok nam mrak skraćuje dane, svjetlo dolazi iznutra. Tamo unutra sjaji lik malog Isusa koji će se roditi u čistim srcima. Čisto srce stvori mi, Bože!

U iščekivanju rođenja Boga u nama želimo biti skroz i u svemu, svakoga dana i svakome koga srećemo DOBRI!

Voli Vas Zvončica

ZVONČIĆI NA MISI

12. 11. 2000. - 32. NEDJ. KR. G.

Mk 12,38-44

Kada se srcem nešto daje, onda nije važno da to netko vidi. Dovoljno je da Bog zna. Onda i nije važno da li je puno već da je od srca.

19. 11. 2000. - 33. NEDJ. KR. G.

Mk 13,24-32

Mi smo Božji izabranici. Skupit će nas anđeli Božji kada Sin Čovječji dođe po nas na svršetku svijeta.

26. 11. 2000. - 34. NEDJ. KR. G.

**KRIST, KRALJ
SVEGA STVORENOG**

lv 18,33b-37

Kakvo je Isusovo kraljevstvo? Gdje se nalazi? Ovdje na zemlji?

Njegovo je kraljevstvo VJEČNO. Nije od ovoga svijeta.

3. 12. 2000. - 1. NEDJ. DOŠAŠĆA

Lk 21,25-28.34-36

Došašće je vrijeme iščekivanja - dolaska Sina Čovječjega. Za taj dan treba biti spreman jer će On doći u oblaku s velikom moću i slavom. Mi se moramo uspraviti i podići glave jer nam On donosi spasenje.

U NOVU ŠKOLSKU I VJERONAUČNU GODINU UZ

BLAGOSLOV TORBI

U nedjelju 8. X. u župi sv. Križa u Somboru služena je sv. misa na kojoj smo bili s Isusom i slušali njegovu Riječ, ali ona ipak nije bila obična. Za nas je to bio dan za pamćenje. Bila je to važna nedjelja, pogotovo za nas djecu. Mi smo došli noseći svoje teške školske torbe da dobijemo blagoslov.

Pred oltarom su se našle raznobojne torbe koje je župnik Lazar na kraju sv. mise blagoslovio. Svi smo pobožno i strpljivo čekali početak sv. mise. Na samom početku prikazali smo lijepu sliku uz pjesmu "Svi slavimo Gospodina". Tijekom mise mogla se čuti vesela pjesma djece koja su na misi prinostila darove prirode na oltar, recitirala i čitala misna čitanja. Na oltar smo prinijeli: Bibliju, krunicu, grožđe, školsku torbu ali i igračke koje su ustvari darovi prirode koja nas okružuje.

Župnik Lazar je nakon blagoslova torbi svoj djeci poželio uspješnu školsku i vjeronaučnu godinu. Savjetovao nas je da moramo čuvati sve svoje knjige i sveske i da se moramo truditi da dobro učimo i da dobijemo dobre ocjene. On je ujedno poželio i nama i našim roditeljima i svima da nam Duh Sveti bude pratilac u svakodnevnom obiteljskom i školskom životu. Nadam se da će tako i biti.

Pred nama je nova školska i vjeronaučna godina, molimo se i potrudimo da budemo dobri i uzorni đaci.

Kao i prošle godine, tako smo i ove godine zazivom Duha Svetoga krenuli u osvajanje novih znanja.

Gordana Maunić, VII. r.
Sombor - Sv. Križ

ZLATNA HARFA 2000.

U subotičkoj katedrali-bazilici održana je u nedjelju 8. listopada 14. "Zlatna harfa". Nastupilo je oko 400 malih pjevača u 11 dječjih crkvenih zborova iz Subotice (župe Sv. Terezija, Sv. Rok, Sv. Juraj, Isusovo Uskrsnuće te Marija Majka Crkve), Vajske, Selenče, Svetozara Miletića, Đurđina, Palića i Kelebije.

Ovogodišnja "Zlatna harfa" imala je geslo "Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu". Smotra dječjih zborova započela je pjesmom "Svim na zemlji mir veselje" koju su pjevali svi. Zatim je djecu i voditelje zborova kao i sve prisutne pozdravimo mons. **Stjepan Beretić**, katedralni župnik. Pročitao je pozdrav i podrška biskupa mons. **Ivana Pénzesa**, koji nije mogao osobno biti prisutan jer je bio u Rimu na jubilejskom susretu biskupa.

Svaki zbor je izveo po dvije skladbe, jednu zadanu a jednu po vlastitom izboru.

Svakom zboru je na kraju susreta mons. Beretić, kao domaćin, uručio prigodnu diplomu, a svima je u ime organizatora "Zlatne harfe" 2000. zahvalila s. **Mirjam Pandžić**.

MISIJSKA NEDJELJA U SOMBORU

ŽIVJETI KAO MISIONAR

Trudimo se biti dobri i pomagati drugima. Na vjeronauku nam je župnik govorio o misijama, o onima koji su gladni ne samo kruha nego i Božje riječi.

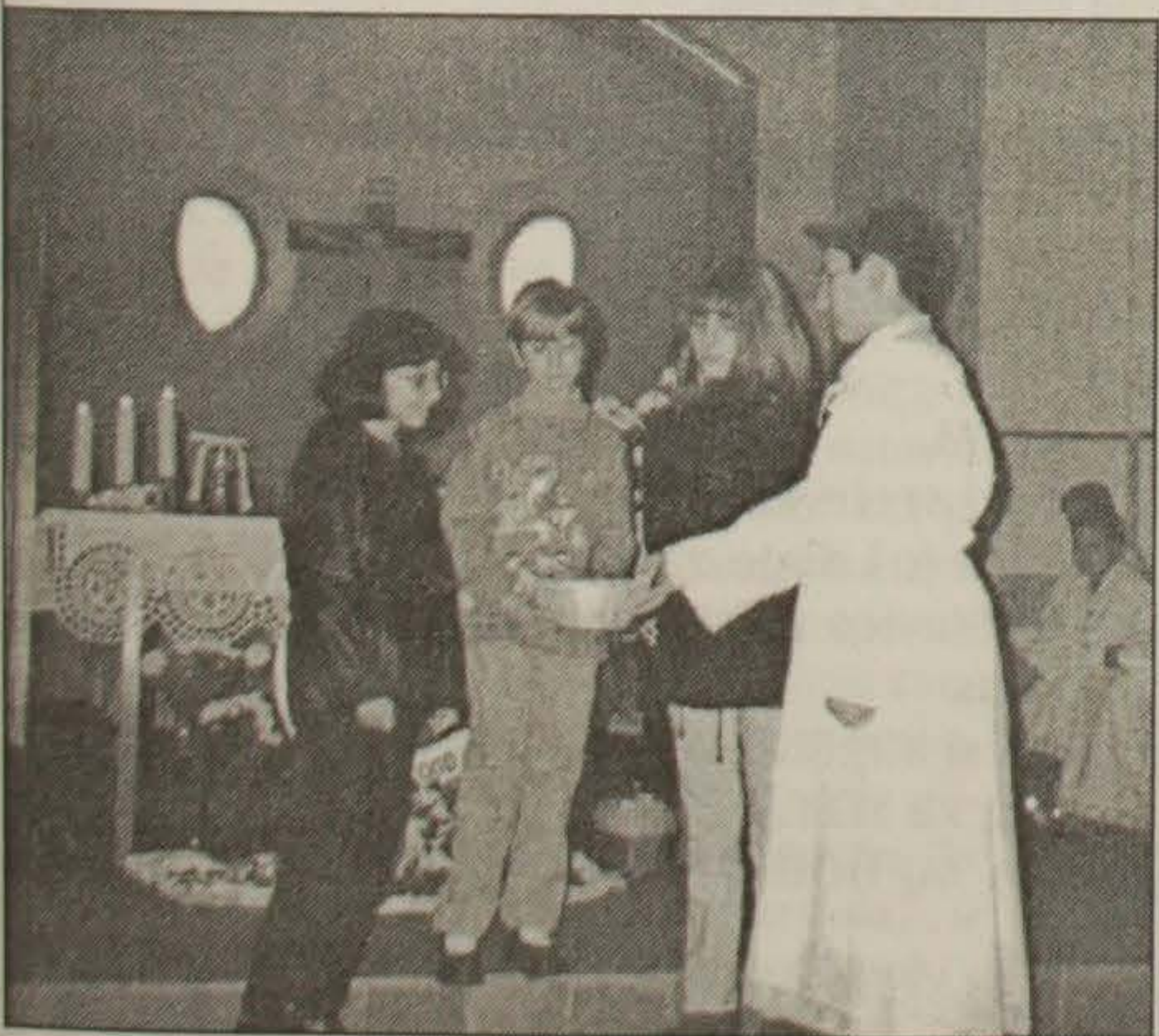
U nedjelju **22. X. (misijska nedjelja)** djeca u župi sv. Križa u Somboru izvela su mali igrokaz o misijama.

Od šarenih papirića smo na vjeronauku izrezali različite oblike i na svaki smo napisali po jednu "Vježbicu" (Neću bacati kruh, Branit ću slabije itd.). Sve smo stavili u košaricu. Igrokaz je s nama uvježbala teta **Zlata**.

Pokazali smo na ovaj način starijima da ne moramo ići u Indiju ili Afriku kako bismo širili Radosnu vijest. Možemo biti misionari i u svojoj župi.

Na kraju igrokaza stariji su nas nagradili pljeskom za naš trud, a na izlaznim vratima crkve svako dijete (od I. razreda do maturanata) izvuklo je iz košarice svoju "vježbicu" te smo tako počeli biti misionari u svojoj župi.

*Jasna Dožanin, IV. r.
Sombor - Sv. Križ*

Na koncu susreta svi zborovi su otpjevali zahvalnicu "Tebe Boga hvalimo" a izlazeći iz crkve pjevali su pjesmu "Ostani s nama".

Na ovoj smotri malih župnih zborova svi su pobjednici. Šteta je samo što nisu došla djeca i iz drugih župa a nadamo se da će iduće godine biti još više zborova.

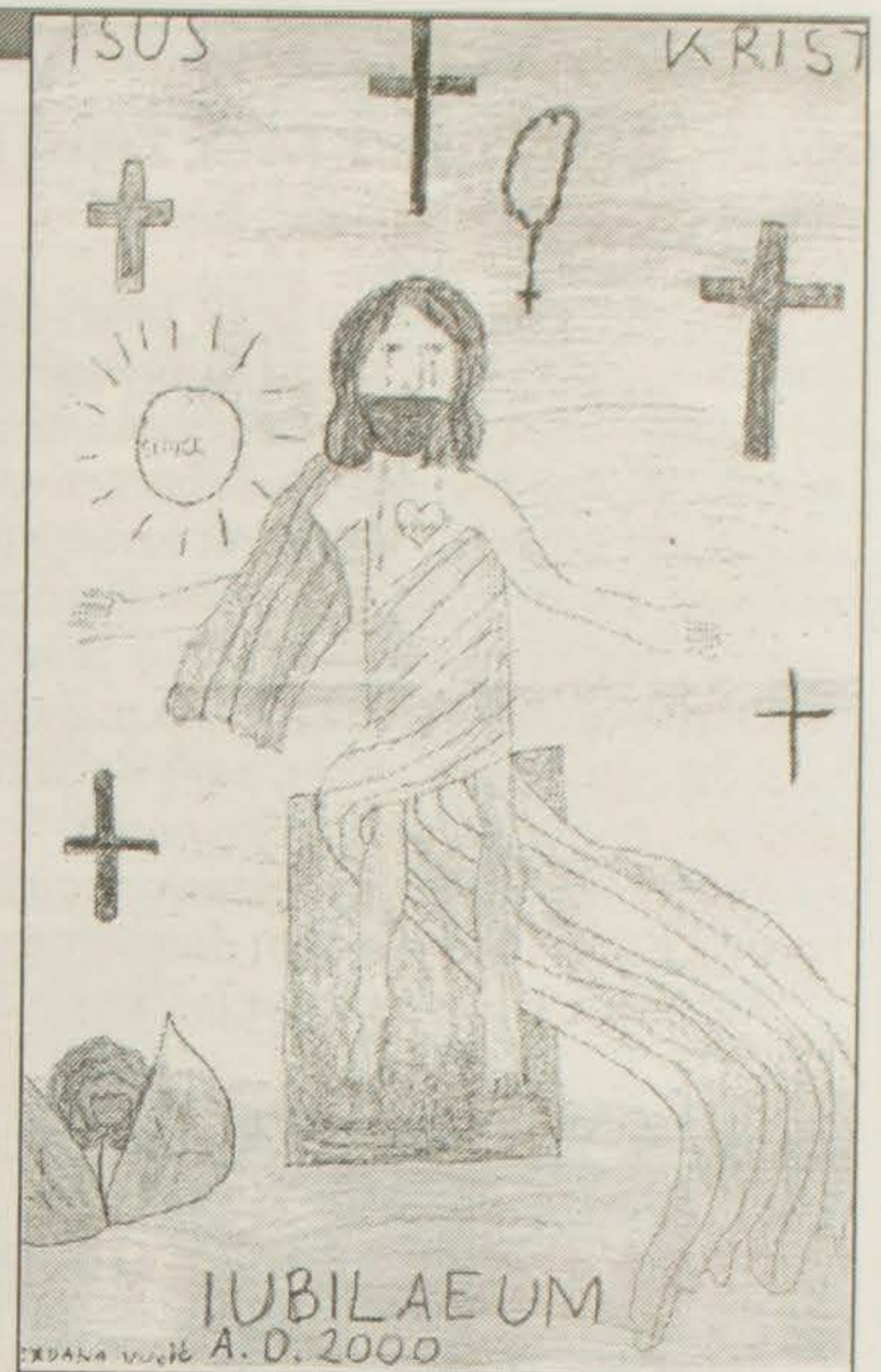
HVALA iz Svetozara Miletića

Želimo izreći jedno veliko hvala sestri Mirjam i domaćinima na predivnom gostoprimstvu. U ovo vrijeme kada naša djeca imaju tako malo lijepih događaja ovaj je bio pravi melem za njihove male nevine duše.

Ovim pismom pozdravljam Zvončicu i za njene stranice šaljem par radova vjeroučenika. Nadam se da će Zvončica pravo ocijeniti trud ovo par djece koja po prvi put šalju svoje radove u Vaše i naše novine.

Mnogo lijepih pozdrava od miletičkih vjeroučenika kao i Vaše čitateljice

Lucie Tošaki

Zvezdana Vujić

OCJENA KOMISIJE ZA LIKOVNE RADOVE NA NATJEČAJU

"2000 GODINA KRŠĆANSTVA"

U okviru nastave vjeronauka u nekoliko župa u Subotici i Somboru, djeca različitog uzrasta ostvarila su veliki broj likovnih radova na temu "2000 godina kršćanstva".

Komisija koja je od ovih, uglavnom crteža u više tehnika izdvojila najbolje i najuspješnije, vodila se određenim kriterijima koji se obično primjenjuju kod školskog uzrasta: zaokružena misao, neposrednost izraza, likovna i tehnička dosljednost, primjerenost likovnog izraza uzrastu djeteta, originalnost u interpretaciji teme, odnosno odsutnost uobičajenih obrazaca. Komisija je proglasila 5 nagrada i 10 posebnih priznanja. Posebno smo imali u vidu da su djeca radila potpuno samostalno jer ovom prilikom nisu bila izložena mogućim korekcijama od strane likovnih pedagoga. Odabrani su upravo oni radovi koji, kako je to svojstveno samo djeci, izražavaju na jedan posebno osjećajan način proživljenost teme, njenu univerzalnost ali i konkretnu poruku, odražavaju njihova dječja osobna iskustva, njihove misli, nadanja i maštu.

Komisija:

Olga Šram, povjesničar umjetnosti
Dijana Kopunović, pedagog
Katarina Čeliković, urednica dječjih stranica u "Zvoniku"

Nagrađeni su:

1. Marija Šokčić, II. r., "Isusovo Uskrsnuće", Subotica
 2. Emina Tucić, "Sv. Rok", Subotica
 3. Emina Raič, VI. r., "Presveto Trojstvo", Sombor
 4. Petar Gaković, VII. r., "Sv. Rok", Subotica
 5. Nikola Nimčević, "Sv. Rok", Subotica
- Posebna priznanja:**
6. Zvezdana Vujić, "Sv. Rok", Subotica
 7. Katica Čović, II. r., škola "Matko Vuković"
 8. Suzana Sekulić, IV. r., "Presv. Trojstvo", Sombor
 9. Monika Harah, II. r., "Sv. Rok", Subotica
 10. Filip Čeliković, V. r., "Sv. Rok", Subotica
 11. Bojan Vojnić T., II. r., "Isusovo Uskrsnuće", Subotica
 12. Otilia Vereš, IV. r., Svetozar Miletić
 13. Nevena Mlinko, V. r., "Marija Majka Crkve", Subotica
 14. Mihaela Gašparovski, VIII. r., Bač
 15. Karolina Stantić, II. r., "Isusovo Uskrsnuće"

Nagrade možete podići u svojim župama ili u Uredništvu Zvonika. Na žalost, mnogi radovi ili nisu bili potpuno potpisani ili nemaju adrese, zato molimo za strpljivost u primanju nagrada.

KUPON "ZVONIKA" br. 73

U prosincu (decembru) slavimo:

Dan majki koji zovemo: _____

i Dan očeva koji zovemo: _____

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

Uredili: Marina, Dijana, Ivana, Željka, Biserka, Igor, Ljubica i Svetlana

BOG MLADI!!

Dok nam jesen dariva obilje boja i godina nam se bliži kraju, pitam se: kako nam duša diše? Da li smo mirni? Posjedujemo li duhovni mir?

Zamislimo se malo... Redoviti duhovni život svakako će uroditi i duhovnim mirom. Mir koji nam se od Boga dariva blago je neprocjenjivo. Ono miri, ono uzdiže, ono govori... U takvom ozračju možete bilo kome prići, u vama će pronaći ono što možda i sam traži. Poznanika lako možete pretvoriti u prijatelja, darujući mu mir. Okrenemo li se prirodi, u njoj sa sigurnošću možemo naći dobar primjer. Mir trenutka koji u ova užurbana vremena svima prija. Zar naša dužnost nije da mir pronosimo? Kada tako umireni koračamo svijetom, on se okreće k nama, za nama, i po nama.

Okrenimo svijet miru, okrenimo mir svijetu - budimo mironosci i mirotvorci na ovoj zemlji od Boga nam darovanoj.

Mi, mladi, to možemo jer još se od života i izazova umorili nismo!!

Vaša Marina

MOLBA ZA POMOĆ

Tribina mladih počela je organizirati redovite zabave kršćanske mladeži. Organizacija je povjerena mladima koji su željni druženja i zabave. Do sada su uspjeli uz teške muke organizirati jedno PRELO, i u ovom trenutku njihov entuzijazam nije dovoljan. Kršćanska mladež kroz odbor Tribine mladih moli sve zainteresirane da pomognu u financiranju ovakvih druženja i ujedno podsjeća da se ovim putem mladi vraćaju svojim korijenima - održavanju tradicije PRELA.

Planovi za VEĆE ZABAVE su za Materice, Božić i Prelo mladih u "Bunjevačkom kolu".

Svesrdno vam zahvaljujemo!!

Marina

VJERA ILI NAVIKA

U nedjelju 22. listopada mladi su bili obradovani što im je predavač na ovomjesečnoj tribini bila s. **Vianeja Kustura**, redovnica iz Družbe Kćeri milosrđa, iz Zagreba. Ona je došla u Suboticu na proslavu jubileja svoje redovničke Družbe, pa smo je "iskoristili" i pozvali je da nam održi predavanje na temu "Vjera ili navika". Ovu temu s. Vianeja nam je predočila vrlo slikovito. (Ne)sretna okolnost da baš tada nije bilo struje, pomogla joj je da nam dočara tamu kršćana "iz navike", ali uskoro (u 20 sati), kad je došla struja, svi smo bili obasjani svjetlom - "svjetlo" su kršćani koji žive svoju vjeru. Da bi nas "odmorila" od svog predavanja, ispričala nam je i poneki vic odnosno poneku simpatičnu, poučnu pričicu. S. Vianeja je na taj način uspješno uspostavila komunikaciju s mladima i pokrenula podužu raspravu na temu "Vjera ili navika". Čuli smo nekoliko njezinih osobnih iskustava ali i onih iz njezinog rada s mladima (predaje vjeronauk u medicinskoj školi u Zagrebu). Vjerujemo da će svima dugo ostati u sjećanju i smiješak drage predavačice koji je obasjavao dvoranu u nedostatku električne energije.

Na ovoj tribini imali smo priliku pozdraviti se s našom dragom **Jasnom**, sada novakinjom u Družbi Kćeri milosrđa, koja je dugo bila voditeljica Tribine mladih. Ona je, kako reče, došla povesti sa sobom "još cura". Daj Bože, da joj to uspije!

U druženje se uključio lijepi broj mladih, koji su se pokazali kao vješti igrači, u "igramu bez granica" koje smo pripremili, te im stoga na ovaj način zahvaljujemo na suradnji i sudjelovanju. Nama je bilo zabavno, a nadamo se i vama.

Biserka J. i vaši Odboraši

DODIR NEBA

Crkva... Tišina... Polutama...

Misli su zbrkane...

Težnja za dodirrom... dodirrom neba.

Ti si kao i uvijek tu. Blizu, tako blizu, da bih mogla čuti Tvoj tihi uzdah.

Uzdah Ti je ispunjen željom za našim srcima... Ušao bi u njih i u njima izazvao prijatnu toplinu koja zrači.

Ti želiš da zračiš našim srcima, ali Ti mi ne dopuštamo.

I ja sam svoje srce zatvorila... ne shvaćajući, da tako sebi uskraćujem Tvoju toplinu.

Ti mi upravo nešto govoriš, ali ja te ne čujem, jer vrata svoga srca nisam još otvorila.

Misli su i dalje zbrkane...

Pokušavam zaboraviti na sve...

... da ne mislim na djevojku koja priča,

... da ne mislim što me sutra čeka,

... da ne mislim da li je moja ljubav uzvraćena.

Teško je, ali još se trudim.

Izlazim polako iz tih misli.

Nešto osjećam.

Srce mi sve brže kuca.

Ne vidim nikoga. Ne čujem nikoga.

Ali...

Iz daleka dopire prijatan glas,

... glas je sve bliži i skoro mogu razumjeti što mi govori.

... Blaga drhtavica tijela..

... osmijeh na licu...

... suza u oku.

Znam da si tu jer Te čujem,

čujem kako mi govoriš:

BUDI I TI SVJETLOST SVIJETA,

ali kako?

SVOJIM SRCEM.

... Suza je od sreće kanula

... osmijeh se još dugo zadržao na licu

... dok je drhtavicu zamijenila prijatna toplina u mome srcu.

Hvala Ti što si strpljivo čekao da ja moje srce otvorim za TEBE.

HVALA TI ZA TAJ DODIR NEBA.

Mirjana Brčić Kostić

U SPECIFIČNIM UVJETIMA

Po drugi put zaredom misa mladih za mir održana je u specifičnim uvjetima, bez struje. Romantična atmosfera potakla je veći broj mladih da pristupi sakramentu pomirenja. S nama su bili vlč. **Franjo Ivanković** i mons. **Marko Forgić** koji je u propovijedi govorio o ispovijedi i praštanju.

I ovog puta na sv. misu odazvao se lijepi broj mladih (oko 50) a na poziv domaćina počastili smo se i zapjevali u Katoličkom krugu.

Još jednom potičemo sve mlade - obavljajte POBOŽNOST DEVET PRVIH PETAKA, kako biste dobili obećane milosti Srca Isusova. Misa mladih za mir svakog prvog petka u mjesecu je idealna prilika za to.

Mira i Bane

MEP je bio u Osijeku

Petnaestak mepovaca (članova Mladeži euharistijskog pokreta) iz Subotice 28. listopada posjetila je na svoje veliko zadovoljstvo MEP u Osijeku.

Već je doček bio uz čaj i kolačiće pa nam je i sve ostalo bilo lijepo i "slatko". Nakon šetnje kroz grad obišli smo prekrasnu osječku katedralu. Uslijedila je sv. misa koju je predvodio p. Božidar Nagy, duhovni voditelj osječkog MEP-a. Na ovoj misi osjetilo se veliko zajedništvo dviju zajednica ovog pokreta iako ih razdvaja državna granica.

Naši domaćini su svakog od nas ugostili u svom domu ručkom i nakon toga razgledavanjem grada na čemu se najtoplije zahvaljujemo. U 16 sati okupili smo se u dvorani kod isusovaca. Bio je to zapravo susret mepovaca iz Osijeka i Subotice. Na tom susretu igrali smo zanimljive igre koje su njihovi animatori osmislili. Te su igre imale za cilj da se što bolje upoznamo. Mnoge od njih smo zapamtili sa željom da ih i u Subotici "isprobamo".

Naravno, došlo je i vrijeme rastanka, ali, nitko ne bi kući! Htjeli smo ostati još barem jedan dan jer nam se jako sviđjelo u Osijeku. A voljeli bismo i mi njih ugostiti u našoj lijepoj Subotici te da nam susreti budu što češći.

Igor

Subotički
i osječki
MEP
na okupu

Sudjelujući u
mnogim
društvenim igrama
bolje smo se
međusobno
upoznali

MARIJA PROPETOG I MI

Ne smijemo nazadovati

"Nemojte misliti da će vam s pouzdanjem u Boga sve glatko ići. Mučenici su se slijepo u Boga uzdali, pa su pretrpjeli muke. Ali su zbog pouzdanja u njega postali junaci."

(Marija Propetog Petković)

Družba Kćeri milosrđa Trećeg samostanskog reda sv. Franje proslavila je 80 godina svoga postojanja, 77 godina života i rada sestara u Subotici i 70 godina kuće, Zavoda sv. Terezije od Djeteta Isusa u župi sv. Roka. Našla sam se i ja na toj proslavi. Moje godine su samo četvrtina od svih tih godina Družbe. Najmlađa sam Subotičanka u Družbi. Kad sam pošla iz Subotice, išla sam takoreći za voljom Božjom. Nisam znala pravo ni kome idem ni kakva je to Družba. Sada znam i neizmjereno sam je zavoljela. Po želji Majke Utemeljiteljice to je franjevačka Družba, pripojena Prvom franjevačkom redu. A sv. Franjo je bio ponizan, siromašan sluga Gospodinov koji je ostavio sve i samoga sebe, za Gospodina. On je hvalio Boga u bratu Suncu i sestrama zvijezdama, čak i u sestrici smrti. U najvećoj poniznosti služio je ljudima, a u ljudima svevišnjem Bogu. U jednom viđenju koje opisuje sv. Bonaventura, brat Pacifik je vidio prijestolje i čuo glas koji mu je rekao da "to bijaše prijestolje jednog od palih (anđela)", a da se pak "sada čuva za poniznog Franju".

Radost ponovnog susreta: s Jasna sa starim društvom nakon tribine

I sv. Bonaventura komentira da je "na temelju svjedočanstva sv. Evanđelja spoznao da Bog na uzvišeno dostojanstvo, s kojeg je svrgnut oholica, uzdiže onoga koji je istinski ponizan". To je bio i sv. Franjo i takav život i mi slijedimo.

Družbu je osnovala Službenica Božja Marija Propetog Petković. I ona je služila Gospodinu u najvećoj poniznosti. Mnogo puta se ispričavala i Bogu i crkvenim poglavarima da je ona neuka i da nije sposobna započeti i voditi tako nešto. Iako je bilo teško, izvršavala je volju Božju u poslušnosti Crkvi i njenom biskupu Josipu Marčeliću. A Bog je svoju stvar uvijek vodio pravim putem. Kada je Majka Utemeljiteljica poslušala crkvene poglavare, iako je znala i

mislila da njihov savjet nije dobar, Bog je to uvijek okrenuo na dobro i nije dopustio da njegovo djelo propadne. Sve ono što je Majka Utemeljiteljica iskusila, i o čemu je raz-

mišljala, meditirala i molila, prenosila je na svoje sestre i odgajala ih u duhu ljubavi, poniznosti i poslušnosti. Poslušne Majci Utemeljiteljici prve sestre Kćeri milosrđa su zaista bile svete.

Proučavajući Družbu u kojoj sam i sama, zavoljela sam je. Zavoljela sam prije svega evanđelje po kojem živimo, koje obećava sve, ali po kojem se sve i traži od tebe. To evanđelje ne određuje samo moj život, već određuje život svakog kršćanina.

Tribina mladih u nedjelju 22. listopada mi je po-

kazala da mladi u Subotici idu putem evanđelja. Osjetilo se da mladi razmišljaju o sebi, o svojoj vjeri, o svrsi i cilju svog života. Među mladima se ne osjeća potpuna indiferentnost za ono što ih okružuje i za ono što jesu. To je dobar znak, ali pošto ja uvijek gledam u budućnost, rekla bih da bi moglo biti i bolje. Onaj koji stagnira, taj ustvari nazaduje, jer svijet oko njega stalno napreduje. Ne smijemo sebi dopustiti da nazadujemo.

Naša Majka Utemeljiteljica kaže: "Ne uzdajmo se u sebe, nego u Boga i nećemo se smesti". Slijedimo taj savjet i pratit će nas Božja milost.

S. Jasna Srca Isusova

DOBRA KNJIGA JE NASLJEDSTVO ČITAVOG SVIJETA

(Papa Klement XIV)

Zašto baš knjiga? Mnogi će se vjerojatno zapitati zašto baš ova tema ali mislim da je ona sasvim logična za današnja vremena. Upravo govorimo o vremenu u kojem pisana riječ po malo gubi na važnosti u odnosu na suvremena pomagala kao što je PC, na primjer. Ali onima koji pisanu riječ vole i cijene, ni ekspanzija suvremenih pomagala ne može zamijeniti idiličnost obrtanja strana a zavidljivci bi možda rekli "gomile slova". Mogu reći: u vremenu u kojem čovjek neprestance žuri i utruje se s vremenom, knjiga i vrijeme posvećeno njoj čovjeka vraća u mirnije vode, u trenutke u kojima mašta leti neslućenim visinama i premošćuje nepremostive barijere. Onaj tko osjeti pravu bit knjige ne može bez nje i uvijek joj se vraća. Ivo Andrić će napisati u knjizi "Znakovi pored puta":

"Čitajući dobre pisce, dešavaju se pred nama čuda. Često na početku neke rečenice, kad vidimo kako se ponavlja jedna misao, mi zastanemo zadivljeni i uplašeni. I sa nevjericom se pitamo: 'Je li ovo zaista ona misao koju smo i mi, ne jednom, naslutili pri dodiru naše svijesti sa svijetom oko nas, skriveni dio naše unutarnje stvarnosti? Zar ima još netko tko je to tako vidio i osjetio.' A kad pročitavši do kraja, vidimo da je zaista tako, mi ostajemo nad tom rečenicom zamišljeni, zahvalni i sretni, jer nam je pao u dio najveći dar koji nam čitanje može pružiti i osjetili smo da nismo sami nikada, ni u najtežim ni u najljepšim trenucima, ni u svojim najgorčim nedoumicama, ni u najsmjelijim zaključcima, nego da smo povezani s drugim ljudima mnogostrukim i tajnim vezama koje i ne slutimo, a koje nam 'naš' pisac otkriva. To je spasonosno."

Naravno, dok pronalazite sebe u knjigama i odabirete svoju osobnu stazu kojom ćete ići, dok čitate SVOJE knjige, dopustite jednu malu sugestiju svima onima koji možda tragaju za izazovima i spoznajama. Neka obavezno pronađu pisce poput Tomislava Ivančića, P. Coelhoa, A. de Melloa, H. Džubrana, Z. Linića, Ph. Bosmansa... O njihovim djelima sigurno ste čuli a pravo je bogatstvo pročitati ih.

Ovo dosad rečeno možda nema neke osobite veze s trenutkom u kome živimo, bar ne na prvi pogled, ali iza nas je jedan sajam knjiga u kome je mala grupa radoznalih "skauta" oprobala zadovoljiti svoje radoznalosti i ekstremno velike apetite za ukoričenom pisanom riječi. Ocjena sajma je individualna stvar ali ono što u potpunosti stoji kao stvarnost jest spoznaja da je ovakav hepening više rasprodaja knjiga nego sajamka izložba. Ono što bez sumnje možemo izdvojiti je štand enciklopedije Britanike, poslije kojega smo zadivljeno zamišljeni bauljali do narednog štanda. Za nas po cijeni nedostižna, a po informacijama i svemu onom što Britanika jeste - jednostavno primamljivo. Uz kratke upute domaćina štanda, o korišćenju ovog ogromnog zbira informacija, Britanika je ostala kao san.

Dakako da možemo izdvojiti štand poput Kreativnog centra, Paideieae, Dere... (ne zamjerite ako je što izostavljeno) koji već godinama u uvjetima onakvim kakvi jesu održavaju svoja izdanja živim i relativno "novim". Svakako da je nemoguće predstaviti svaki štand pojedinačno, ali ono što generalno stoji, je činjenica da je knjiga čovjeku potrebna, da je želi učiniti bliskom svom životu i jednostavno bivovati uz nju.

Za nas kršćane knjiga koju najčešće listamo, čitamo... ili bismo bar trebali tako činiti, jest Biblija. Džejms Borna kaže u jednom svoj djelu da je jedna od dvije knjige koje bi mu koristile na pustom otoku BIBLIJA. Katekizam Katoličke Crkve o Svetom pismu govori:

Kroz sve riječi Svetog pisma Bog govori samo jednu Riječ: svoju jednorodenu Riječ, kojom potpuno izriče sebe samog.

Ipak kršćanska vjera nije 'religija Knjige'. Kršćanstvo je religija Božje 'Riječi, ne neke napisane i nijeme riječi, nego Riječi utjelovljene i žive. Da riječi Svetih knjiga ne ostanu mrtvim slovom, treba da nam Krist, vječna Riječ živoga Boga, po Duhu Svetom 'otvori pamet da Pisma razumijemo' (Lk 24,45).

Da bi se shvatila nakana svetih autora, treba uzeti u obzir prilike njihova vremena i njihove kulture, ondašnje 'književne vrste', onovremeni način shvaćanja, izražavanja i pripovijedanja. Istina se, naime, drugačije iznosi i izražava u tekstovima, prema tome jesu li povijesni, ili proročki, ili pjesnički ili drugovrsna govora.

Po apostolskoj Predaji Crkva je razaznala koje spise uključiti u popis Svetih knjiga. Taj zaokruženi popis nazvan je 'Kanonom' Svetih pisama. Prema njemu Stari zavjet sadrži 46 knjiga (45, ako se Jeremija i Tužaljke uzmu kao jedinstven spis), a Novi zavjet 27.

Tolika je sila i moć u riječi Božjoj da ona biva uporište i životna snaga Crkve, a sinovima Crkve jedina vjera, hrana duše, čisto i nepresušno vrelo duhovnog života. 'Kristovim vjernicima treba da bude širom otvoren pristup k Svetom pismu.' (KKC, br. 102, 108, 110, 120, 131).

Stoga, upustite se u avanturu, budite otvorena duha i vaše spoznaje kroz knjige će poletjeti neslućenim visinama.

"S dubokom vjerom u istinitost svog uvjerenja, govorim svima: Volite knjigu, ona će vam olakšati život, prijateljski će pomoći da se snađete u šarenom i burnom spletu misli, osjećaja i događaja. Ona će vas naučiti da cijenite čovjeka i sami sebe, ona daje krila umu i srcu, osjećanja ljubavi prema svijetu, prema čovjeku" (M. Gorki).

Imaš li vremena za molitvu?

Veličina čovjeka izvire u prvom redu iz njegovog odnosa prema Bogu, a taj se odnos najprije ostvaruje kroz molitvu. Od samog jutra važno je da se dobro započne dan zajedno s Bogom. Molitva je u prvom redu izraz našeg poklona i štovanja Boga, a zatim hvala i zahvala za život koji nam je darovan, za ljude oko nas, za novi dan... Potom, molitva je prošnja, molimo Boga za sve što nam treba. Molitva može biti usmena, mislena, adoracija, meditacija... Molitva je i čitanje Svetog pisma, duhovnih knjiga, katoličkog tiska..., a najbolji način molitve je svakako liturgijska molitva. Tu se podrazumijeva Misal, Časoslov, sudjelovanje u sv. misi. Nakon liturgije

važna je i Gospina krunica. Molitva naravno zahtijeva trud i napor da bismo se sabrali, da bismo savladali lijenost, nemarnost, mlakost... Moliti treba uvijek bez obzira na naša osjećajna stanja, jer iako smo možda u duhovnoj suhoći ili nam je molitva teška i dosadna, pred Bogom je najveća zasluga ako je molitva ustrajna. I kada uspijemo nadvladati poteškoće u molitvi, onda vidimo kako je istinita izreka duhovnog pisca O. Laplacea: "Cijena molitve je vrijeme", tj. koliko vremena žrtvuješ za molitvu, toliko ćeš od nje imati koristi, utjehe i radosti.

Priredila: Ljubica C.

KONGRES "DJECA, PROLJEĆE OBITELJI I DRUŠTVA" U RIMU

U sklopu pripreve za proslavu Jubileja obitelji Papinsko vijeće za obitelj priredilo je u Rimu od 11. do 13. listopada teološko-pastoralni međunarodni kongres na temu "Djeca, proljeće obitelji i društva". Kongres je otvorio predsjednik Papinskog vijeća za obitelj Alfonso Lopez Trujillo, istaknuvši kako je temu toga Kongresa i jubilejskog susreta s obiteljima osobno odabrao Sveti Otac. Pozdravni govor na otvorenju izrekli su državni tajnik Svete Stolice kardinal Angelo Sodano te predsjednik Središnjega vijeća Svete Stolice za proslavu Velikog jubileja kardinal Roger Etchegaray. Na Kongresu, koji je okupio više tisuća sudionika, bilo je nazočno i izaslanstvo iz Hrvatske koju je predvodio predsjednik Vijeća HBK za obitelj krčki biskup Valter Župan. U tijeku trodnevnog zasjedanja predavanja je održalo dvadeset i osam stručnjaka s područja teoloških i društvenih znanosti. U središtu pozornosti predavanja bila je obitelj i njena uloga u društvu i ekonomiji spasenja, osobito u današnje vrijeme velikih društvenih promjena. Na Kongresu je istaknuto da je obitelj zjenica Crkve i društva o kojoj treba skrbiti i koju treba sačuvati od pritiska i opasnosti kojima je danas izložena. Posebnu pažnju treba posvetiti njezinom bitnom poslanju u prihvaćanju i odgajanju djece koja su "najljepše godišnje doba čovječanstva - proljeće", istaknuo je kardinal Trujillo. Suvremena civilizacija pokazuje velika odstupanja od povelja o zaštiti ljudskih prava koje objavljuje s jedne strane i velikih nepravdi koje se nanose namjerno ili propustima tako velikom broju ljudi i djece širom svijeta s druge strane. U tome pogledu pozvani su svi biskupi, svećenici i vjernici na svim razinama, od obitelji do politike, zauzeto braniti dostojanstvo čovjeka, kojega je Bog stvorio na svoju sliku, darujući mu život po obiteljskoj ljubavi i zajedništvu, zaključeno je na tome skupu. Kongres je završio u petak 13. listopada nastupom zbora "Bečkih dječaka". /IKA/

O KOJEM SE PRAVU GOVORI KADA SE RADI O UBOJSTVU DJETETA?

Istinski zabrinuti Vladinim nacrtom zakona o dobrovoljnom prekidu trudnoće francuski su se biskupi ponovno izjasnili u prilog obrane života. Svoj stav iznijeli su u izjavi Stalnoga vijeća Francuske biskupske konferencije (FBK), objavljene u srijedu 11. listopada, koju je potpisao predsjednik FBK nadbiskup Lyona Louis-Marie Billé i ostali članovi Vijeća. Dvadeset i pet godina od prihvaćanja zakona o pobačaju u Francuskoj se svake godine izvrši 200 tisuća pobačaja na 720 tisuća rođenja, podsjećaju s gorčinom francuski biskupi. U svjetlu tih podataka od novog bi se zakona očekivala kritička ocjena postojećih zakona, njegovih primjena i njegovih posljedica osobito na život, duh i tijelo žena koje su izvršile pobačaj. Međutim nasuprot tome, izjavljuju biskupi, nove uredbje predstavljaju negativni korak naprijed kojim ne samo da se odbacuju osnovane primjedbe stručnjaka već se potiče mentalitet prava na pobačaj. Pored toga produljenje zakonskog roka za izvršenje pobačaja, objašnjavaju nadalje biskupi, može voditi opasnosti snažnijeg izlaganja stanovitog broja žena pritisku okoline koja opravdava pobačaj. Sam duh toga nacrt zakona promiče "pravo žena da raspolažu vlastitim tijelom i vladaju svojom plodnošću". O kojem se pravu govori kada se govori o smrti još nerođenoga djeteta, pitaju se biskupi. Kolike su žene ovisne o volji muškaraca i prepuštene od društva svojoj samoći i očaju te u sebi nose bolno breme čina koji je upisao smrt u njihovo tijelo! Premda je "dosta teško zauzeti stavove koji se protive prevladavajućem mišljenju", biskupi dižu svoj glas neslaganja u nadi da će oni koji moraju odlučivati o tome pitanju shvatiti njihove razloge te da će se cijelo to pitanje ponovno uzeti na razmatranje. Izjava Francuske biskupske konferencije zaključuje se stoga pozivom onima koji imaju vlast na tome području, osobito političarima, da učine sve što je u njihovoj moći kako bi trudnoj ženi u nevolji doista bila pružena pomoć te da sve žene mogu pronaći rješenja koja neće voditi fatalnom pobačaju. Biskupi na kraju potiču osobe i udruge da podupiru žene koje su proživjele tu dramu da ponovno otkriju put osobnoga poštivanja i ljubavi prema životu. /IKA/

I TI "POSVOJI" JEDNO DIJETE

Na slici uz tekst vidite naslovnicu listića za "Duhovnu adopciju nerođenog djeteta". Oci pavlini, "bijeli fratri" iz Kamenškog u Karlovcu, upućuju poziv na mnoge adrese, a ovdje i Vama, za "Duhovnu adopciju", tj. posvojenje. Kako možete posvojiti drugo dijete, i to još nerođeno!? Odgovor se krije u riječi "duhovna"! Naime, "duhovno posvojenje" je Vaša molitva za dijete koje je u opasnosti pobačaja, kojemu su roditelji nakanili zadati bolnu smrt prije rođenja!

Puno je začete djece koja ne ugledaju svjetlo dana. Njihovi roditelji, pravdajući se kojekakvim razlozima, ne žele ih roditi! To je veliko zlo, težak i ozbiljan grijeh, zločin.

Zar ne bi bilo lijepo uzeti "u zaštitu" jedno takvo dijete, boriti se za njegovo rođenje, život, radost i spasenje - sve što mu je Bog odredio i namijenio? TI to doista i možeš učiniti! Pri tom se nećeš boriti zveketavim oružjem ili javnim nastupima, već tihom molitvom i žrtvama!

Na tu lijepu ideju došli su 1984. godine u Varšavi (Poljska) pavlini, koji počinju širiti molitvenu akciju pod nazivom "Duhovno posvojenje nerođenoga djeteta". To molitveno djelo svoje korijene vuče iz fatimskih objava Bogorodice i nebeskih poziva na obraćenje. Po zagovoru Marije, Majke nerođenih, ta molitva želi okupiti sve one koji su svjesni velikog zla pobačaja.

KAKO MOLITI DA SE POSTANE "DUHOVNI POSVOJITELJ"?

- * Za nerođeno dijete moraš moliti punih 9 mjeseci, upravo onoliko koliko dijete proboravi pod srcem majke.
- * Moliš samo za jedno dijete čiju narodnost, spol, ime i roditelje zna samo Gospodin.
- * Na početku molitve možeš se zavjetovati sam pred sobom, ili pred drugima, u svojoj obitelji, vjeronaučnoj skupini...
- * Zavjet valja održati i u molitvi ustrajan biti! Ako Ti se dogodi da si dulje od dva tjedna zaboravljao na tu molitvu, tada zavjet treba obnoviti!

Zavjet na početku Tvoga molitvenog dijela posvojenja nerođenog djeteta glasi ovako:

"Presveta Djevice, Bogorodice Marijo, svi anđeli i sveti! Vođen željom da pomognem obranu nerođenih, ja _____ (ime) čvrsto odlučujem da ću od dana _____ do _____ duhovno posvojiti jedno dijete, čije ime samo Bog zna, tako što ću kroz ovih devet mjeseci svakoga dana moliti za spas njegova života, kao i za ispravan život roditelja i djeteta nakon rođenja. Amen."

Svakoga dana moli sljedeću molitvu:

"Gospodine Isuse, uz posredništvo Tvoje Majke Marije, koja Te s ljubavlju rodila, i svetog Josipa, čovjeka predanja, koji se brinuo o tebi nakon poroda, molim Te na nakanu tog nerođenog djeteta, koje sam duhovnim putem posvojio, a koje se nalazi u opasnosti ubojstva pobačajem. Molim Te, daj njegovim roditeljima ljubavi i hrabrosti da svoje dijete ostave živjeti, kako si mu Ti sam to odredio. Amen."

Toj molitvi dodaj desetice krunice, po mogućnosti i druge molitve; osobito Bogu prikazuj svoje kušnje i trpljenja za to nerođeno dijete.

MOLITVOM I ŽRTVOM
SPASI ŽIVOT
NEROĐENOME!

DAJEM SVOJE SRCE
NAJMANJEM I NEBRANJENOMU

Zanimljivost sa starih fotografija

NAJLIPČA ČESLANJKA

U jesen 1960. godine bila je berbanska zabava u škuli na Hrvatskom Majuru. Berbanske zabave su se pravile kao završne svečanosti posli ubiranja jesenji plodova. Svečanost je imala nekoliko skečeva dok su voće i slatkiši bili obišeni gori

pod plafonom na koncu. Momci su svojim curama krali to voće i slatkiše. "Česlanji" (čuvari) u narodnim nošnjama su čuvali i naplaćivali onima koji su uvaćeni u krađi. Među česlanjkama su bile i Justika Bedić (1), Justika Kubatović (2) i Veronika Francišković (3) - s desna na livo. One su sudjelovale na izboru najlipče česlanjke Hrvatskog majura.

RAZMIŠLJANJE JEDNOG VJERNIKA

KAKO ŽIVJETI DANAS?

"Da bismo znali kako odabrati put, moramo znati kamo želimo ići."

U životu je važno odrediti cilj koji želimo postići! Mada je to najvažnije, mnogi ga nikada ne odrede. Da li je onda čudno ako su nesretni?

Potrošačko društvo podstiče nas na trošenje. Moramo zaraditi novac i kupiti što nam se sugerira; ponuda ima za svakoga, zavisno od toga koliko imamo novca. Sreća nam se čini na dohvata ruke, ali je nikada ne stižemo, jer se poslije svake kupovine javljaju nove potrebe - "još važnije".

Tako nas površni način života, bez jasnog cilja, utapa u bezličnu masu čije je

mišljenje - mišljenje masmedija. Životne potrebe također proizlaze iz tog izvora, a za osobu, za ličnost tu nema mjesta.

Kako se postaviti u takvoj situaciji?

Treba jasno odabrati kakav život želimo. Ako želimo sretan život, moramo biti slobodne ličnosti.

A to ćemo postići:

- ako marljivo i vrijedno radimo svaki posao,
- duhovno se hranimo molitvom,
- održavamo obitelj zdravom u svakom pogledu,
- na zabavama i veselju sudjelujemo u pjesmi i igri.

Uspostaviti takav sklad, to je raj na zemlji. Takav put zaista treba prihvatiti.

Alojzije Firanj

"SVETIELKA" U BIJELOM BLATU

Mali dječji zbor "SVETIELKA" iz Selenče na poziv don Stojana Kalapiša SDB iz Mužlje gostovao je 15. listopada ove godine u slovačkom selu Bijelo Blato u Zrenjaninskoj biskupiji.

Bijelo Blato je malo ali zanimljivo selo u kojem žive Slovaci, Mađari i Bugari.

Prije podne je bila sv. misa na mađarskom jeziku na kojoj su djeca otpjevala par pjesama na slovačkom jeziku. Poslije sv. mise priredili smo program s nekoliko pjesama i recitacija te igrokazom "Sklamanije".

Poslije ručka djeca su posjetila Nacionalni park, Kaštel i Oratorij u Mužlji.

U Mužlji žive Mađari i u njoj pastoralno djeluju salezijanci: župnik don Stanko Trašnjek, don Janez Jelen i don Stojan Kalapiš, koji izlaze na svoje filijale Ečka i Lukino selo.

U oratoriju su nas već čekala ondašnja djeca. Razlika u jezicima im nije smetala da popodne provedu zajedno, jer igra, smijeh i prisutnost Božja su iznad svih razlika i granica.

Kristina Ralbovska, katehista

PONOSAN ŠTO JE ČLAN SV. CRKVE

NOVI PREDSJEDNIK SRJ dr. VOJISLAV KOŠTUNIĆA

Nakon pedeset godina bezbožnog komunizma i naši krajevi, ova naša zemlja, doživjela je konačno da njezin predsjednik nakon "izborene" pobjede, sa balkona gradske skupštine u Beogradu izjavi: "Ponosan sam što sam član svete Crkve." Istina, on pripada Srpskoj pravoslavnoj crkvi, ali ona nam je sestrinska Crkva. I zato se moramo i mi katolici ove zemlje radovati demokratskim promjenama koje su se zbile kao i demokratskom izboru novoga predsjednika, kojega predstavljamo u kratkim crtama, uz izraženu nadu da će ove promjene donijeti bolje dane i nama katolicima, ali i hrvatskom narodu u SRJ.

Rođen je 1944. godine u Beogradu gdje je i završio Pravni fakultet 1966. Na Pravnom fakultetu je magistrirao 1970. i doktorirao 1974. godine. Godine 1970. izabran je za asistenta na Pravnom fakultetu u Beogradu, a 1974. godine u vrijeme političkih progona na Univerzitetu, morao je napustiti fakultet. Znatno kasnije, 1989. godine odbio je ponudu da se kao profesor vrati na fakultet sa koga je bio izbačen. Od 1974. radi u Institutu društvenih nauka, a od 1981. u Institutu za filozofiju i društvenu teoriju kao viši naučni suradnik i jedno vrijeme njegov direktor. Objavljuje radove iz oblasti ustavnog prava, političke teorije i političke filozofije. Bio je član redakcije i glavni i odgovorni urednik više uglednih pravnih i filozofskih časopisa kao što su "Arhiv za pravne i društvene nauke", "Filozofske studije", "Filozofija i društvo", "Theoria".

Član je srpskog PEN Centra.

Osamdesetih godina angažira se u zaštiti ljudskih prava, posebno u Odboru za obranu slobode misli i izražavanja.

Godine 1989. jedan je od osnivača Demokratske stranke. Predsjednik je Demokratske stranke Srbije od njenog osnivanja 1992. godine. Narodni poslanik u Skupštini Srbije je od 1990. godine do 1997. godine.

NAROD

Dan 5. listopada 2000. godine ćemo upamtiti po tom kad je narod zado k.o. (1) udarac dosadašnjem vođi i njegovom načinu upravljanja našom državom, kojom je, najblaže rečeno, srozo njezin ugled u svitu. Tog dana je zaustavljen sunovrat u ponor beznađa, iz kojeg ćemo se, ako Bog da, makar i teško, al isko-beljat.

Kad se "jogurt revolucijom" "dogodijo narod", kad je vođa otvorijo Pandorinu škatulju, pametni ljudi su početak kraja počeli pritskazivat prija desetak godina. Onda se činilo da će vođa narodu moć obećavat zemaljski raj ko zna koliko vrimena, ko da narodu neće puknit prid očima, i uvidit da od ti obećanja nema ništa osim - nesriće. Godinama je trajalo stvaranje velike (veeee-like) obećane zemlje u kojoj će, maltene, teć med i mliko. Umisto obećanja ostale su nam u sićanju: porušene crkve, kabriolet kuće (2), ruševine, zgarišta, protiravanja, silovanja, pljačkanja, ubijanja, laganja i t.d. s krajnjim učinkom oko četiri milijuna unesrićeni ljudi. Njima triba pribrojiti narod koji je doveden na prosjački štap - osim nekoliko obitelji vođini trabanata. Ukratko, to se "dogodilo narodu". To je uvidijo narod, al ne i vođa koji se i dalje šepurijo ko pućak u proliće.

Malo po malo pa je i najoduševljenijim vođinim pristalicama počelo pucat prid očima da od obećane zemlje i nadanog blagostanja nema ništa. To su uvidila i veća dica koja su na svojoj koži ostila cinu (ne)ostvarenja obećane zemlje, čime ji je vođa natiro da sazriju prija vrimena, a oni su se zauzvrat okuražili i latili da sunovratu pruže otpor.

A onda je vođa u ringu, osiono opijen veličinom, napravijo ko zna koji rđav (p)okret, "spuštijo je gard"(3), raspiso izbore na kojima je od naroda dobijo neočekivan "kroše"(4) posli kojeg se čakom našo u k.o. Još jedared se "dogodijo narod", al sad osvišćen, koji je vođu poslo - u Trantaliju (5), a usput je iz Pandorine škatulje puštijo napolje dotleg zatvorenu Elpidu (Nada) = nada.

O vođi u kršćanskom nauku

Narodu su vođe od prike potrebe, a sad smo na izborima izabrali nove vođe, da odmine one koji su nas ojadili. Ruku na srce, narod baš nije tijo da izabere sve nove vođe, on je najpre glaso protiv stari vođa. Triba da svate niki od novi vođa da su oni izabrani samo zato jel nije bilo moguće birat boljeg. Od novi vođa narod očekuje da ne budu samo zagovornici novog, demokrat-skog svita u čijem je sridištu narod, već da tu nakanu i ostvare.

Nek vođama za početni putokaz u kontanju o zadaći bude Isusov nauk Dvanaestorici: "... Tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj! I tko hoće da među vama bude prvi, neka bude svima sluga. Jer ni Sin čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge" (Mk 10,43-45). Taki triba da budu naše vođe - najpre da služe narodu koji ji je izabro. Amen!

To nek utuve u glavu sve novoizabrane vođe, u svim razinama vlasti.

Jel, ocele će vlast, a uskoro i vrhovnog vođu, narod na izborima birat i sminjivat. Gubitak vlasti neće njim značit smrtnu prisudu, moće ostati i dalje u politici, al na dužnosti kojoj su dorasli.

Demokratske promine ćemo ostvariti samo u zakonom uređenom društvu, di će snaga prava carovat nad pravom snage, a ko ne bude to poštivo, morat će snositi posljedice. Sitimo se politički sudbina Ričarda Niksona, Vilija Spaka i drugi, kako su prošli u demokratski uređenom društvu.

Narod sadašnjosti - Narod budućnosti

Više od po vika prithodne vladavine u našoj državi čovik je bijo

samo potribna jedinka države, bijo je sigračka u rukama vlastodržaca, kojem su oni pružali u izobilju mrvica, ko imperatori starim Rimljanima, zabave u obliku: "Panem et circenses"(6).

Sad kad smo postali svisni da smo 5. listopada dokrajčili breznađe, polagano ćemo se iz ponora početi kopeljat zokretom na gori. I u tehnici je teško napraviti zaokret, primerice traktor će s teretom ritko zapast na pravom putu, to mu se obično dešava na zaokretu.

Još je teže izvesti zaokret u svisti čovika. Cigurno će se zauzet i vlast za pomoć u tom zaokretu. Za priobražaj svisti najpre tribamo u se usaditi kriposti: ljubav i trpeljivost, da podnosimo jedni druge u razlikama, po svaćanju, pa i po boji kože, izgledu, pameti, gospodarskoj moći i t.d. Jednom riči, moramo poštivat međusobne razlike, čovika, koji će morat bit u sridištu poštivanja od nove vlasti.

Vođenje politike pripuštimo političarima koje smo izabrali, jel su spremni da nam služe, a nji ćemo suditi po učinku. Moramo se okaniti da svako od nas, kad mu padne na pamet, kontu kako bi uredijo il prikrojijo svit. Zato tribamo najpre stat prid ogledalo svoje savisti, u njem se dobro ogledat, da ne prođemo ko Narcis (iz Grčke mitologije), već da vidimo stvarni lik. Samo taki ćemo se moć podesiti naspram svaćanja većine u društvu u kojem živimo i koje se stara o nama. Za ovo svaćanje nek nam posluži nauk iz Biblije: pismoznanci i farizeji su prid Isusa doveli niku ženu koju su uvatili u preljubu i pozivali se na Zakon po kojem je Mojsije naredijo da take triba kamenovati. Na to njim je Isus kazo: "Tko je od vas bez grijeha, neka prvi baci kamen. A kad oni to čuše, stadoše odlaziti jedan za drugim počevši od stariji" (Iv 8,3-9).

Nažalost, još uvijek je većina nas kontena da "baci kamen". Zato na nov put nemož baš sav narod sadašnjosti, tušta nji se moraju otarasiti svaćanja, u nas usađivanog više od po vika, kad smo (na)učeni da istirujemo pravdu, da mržnjom vodimo čak i svitsku politiku, a u neistomišljeniku oma vidimo neprijatelja, a ne protivnika. Zna se, neprijatelja triba što prija uništiti, a s protivnikom se triba uvatiti u koštac rasprave, u kojoj će pobedit onaj ko na piramidu znanja podigne vršni kamen.

U sridištu buduće svakidašnjice moraće bit: ljubav, rad, učenje, rad na jaćanju društva i sl., vrline od koji svaki čovik triba da da prema svojoj mogućnosti.

Odnosom prema svitu tribamo se dokazati općim, osobito kulturnim vridnostima, a ne da smatramo da su svi, cio svit ko do sad, protiv nas. A dal smo se upitali zašto je toliko državnika iz tušta država do sad osuđivalo ne nas, već politiku naši vođa. Ko je onda u pravu? Pa valjda neće bit da je cijo svit u krivu.

Osobito se tribamo okaniti "oplakivanja" prošlosti, jel je dobrim za nama, nju više ne možmo ispraviti, ona je istorija. Pametnije će bit da umisto nje piljimo u budućnost.

Nike nove pojave nam se već dešavaju: na državnoj televiziji vidimo uljudan divan, pristojne ljude, sućeljavanje neistomišljenika... Polagano nestaje "pink kultura", a to je prvi nagovištaj da će kulturne vridnosti početi ulaziti u našu svakidašnjicu, polagano će nam se uvlačiti pod kožu vridnovanje pravi vridnosti naspram kića.

(1) K.o. = knock out; nokaut = odlučan udarac u boksu; poraz

(2) U Bosni su eksplozivom brezbroj urušeni kuća, kojima su ostali samo zidovi, prozvali "kabriolet kuće."

(3) Gard je obranbeni stav u boksu, rvanju i t.d. Položaj kad se takmičar otkrije protivniku.

(4) U boksu često opasan i završni udarac u bradu (mlad bokser je ositljiv na udarce u stomak, a stariji na udarce u bradu).

(5) U pripovitkama naši stari Trantalija je izmišljena, nepostojeća zemlja (država). U prinosnom smislu to je zaborav.

(6) Panem et circenses = (kruva i zabave) je načelo kojim su u starom Rimu vlastodršci držali narod u miru. Izreku je smislilo Juvenal, ondašnji pisnik.

Alojzije Stantić

1000 godina kršćanstva u mađarskom narodu (2)

Poganstvo se lagano gasilo

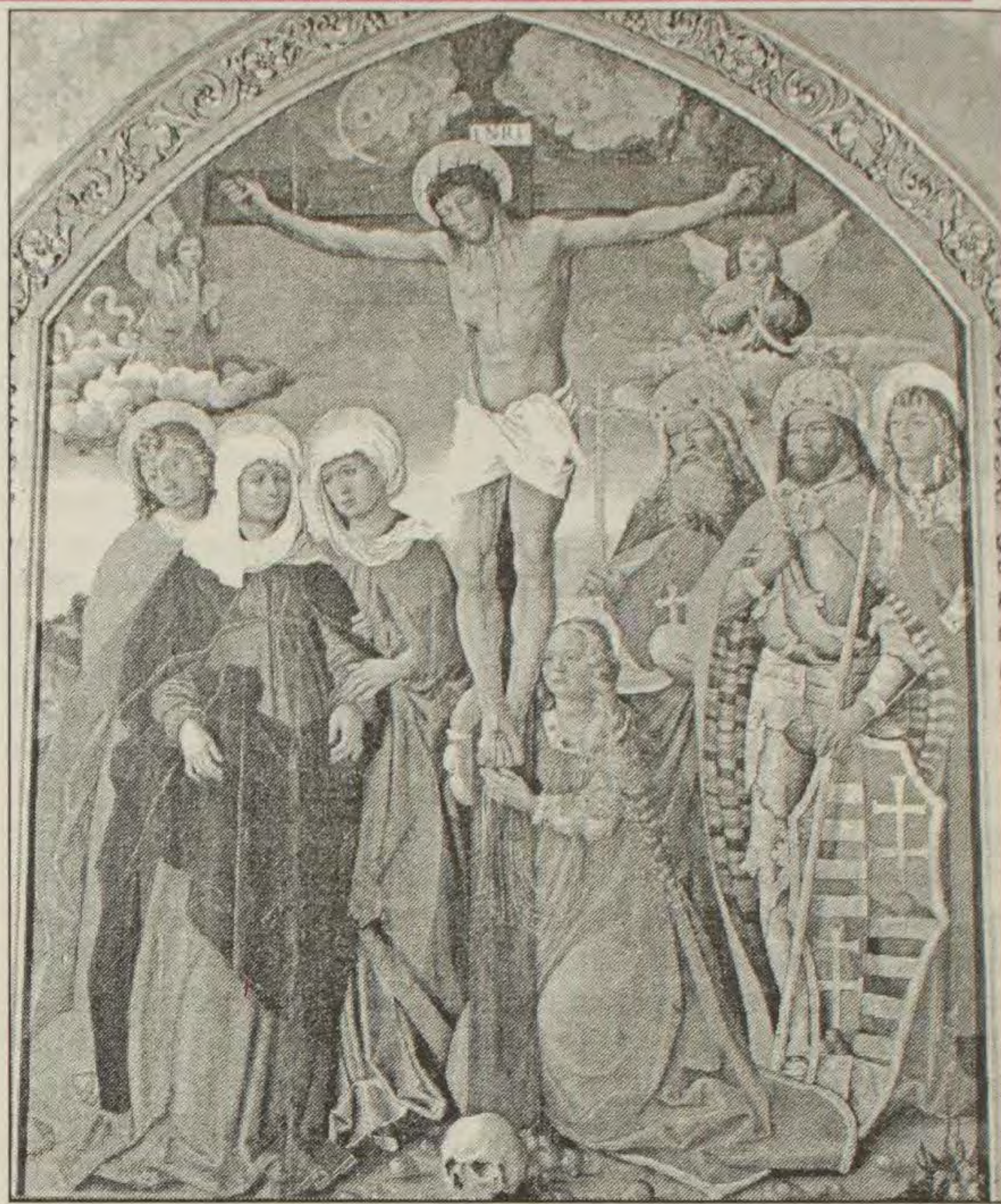
Nema sumnje da su neki Mađari u svoju novu domovinu došli kao kršćani. Pa ipak, od najveće važnosti za pokrštenje mađarskog naroda bilo je krštenje svetoga Stjepana. Zato u jednoj legendi o svetome Stjepanu čitamo o njegovu krštenju: "Dode vrijeme koje je nebo odredilo, kad se i on sam i čeljad njegovoga dvora pokrstila. Obećao je da će sve svoje podložnike obratiti na kršćansku vjeru. Na to se svim silama dao da pobijedi pobunjenike i da iskorijeni bezbožne obrede, a da Crkvu što bolje učvrsti odlučio je osnivati biskupije." Dugi proces pokrštavanja nije trajao samo desetljećima. Stoljeća su prolazila dok se kršćanstvo nije ukorijenilo u mađarskom narodu. O samom Stjepanom ocu Gezi je poznato da je još žrtvovao poganskim bogovima. Kad ga je biskup opomenuo, Geza je odgovorio da je on dosta bogat i moćan, pa si to može dopustiti.

Sve se okrenulo Stjepanovim krštenjem

Svetog je Stjepana vjerojatno krstio Bruno, benediktinac iz Sankt Gallena. Za Stjepanov katolički duh najzaslužniji je ipak praški biskup i kasnije mučenik Vojtjeh, Adalbert (Bela). Umro je mučeničkom smrću 977. godine. O tome velikom svecu srednje Europe čitali su čitatelji našega Zvonika. Jedan od njegovih životopisaca bilježi: "Ne smijemo prešutjeti da je Vojtjeh ili poslanike slao među susjedne Mađare ili je osobno dolazio među njih pa ih je odvrćao od njihove poganske vjere, ne bi li ih tako osvjetlio svjetlom kršćanstva." Vojtjeh je zasigurno vrlo zaslužan za mađarski katolicizam. Čak je i ostrogonska dvorska kapela bila posvećena zaštitniku praške (Vojtjehove) katedrale: svetom Vidu. Sveti Vojtjeh je svetome Stjepanu podijelio sakrament svete potvrde. Čini se da je on prisustvovao i vjenčanju svetoga Stjepana i njegove supruge blažene Gizele. Adalbert se nije toliko zanimao za politiku, koliko za vjeru i evanđelje. Dopao mu se mladi kralj Stjepan. Stjepan je bio odlučan kršćanski kralj. Kako Adalbert, tako je i Stjepan živio samo za evanđelje. Temelji Stjepanove duhovnosti su, bez sumnje, upravo u svetom Adalbertu. On ga je učio odlučnom i zauzetom kršćanskom životu. U svemu je Stjepan bio velik. Organizirao je crkveni život osnivajući biskupije. Među ostalim, ili je osnovao ili obnovio bačku nadbiskupiju. Jedna od sljednica te drevne nadbiskupije je svakako i naša, Subotička biskupija. Sveti Stjepan je pravi apostolski kralj. Za svoju domovinu, Mađarsku, on je početak mađarske državnosti. Tome se raduje vascijeli mađarski narod ove godine, kad slavi milenij od krunidbe svoga prvoga svetoga kralja. Za svoje vrijeme sveti Stjepan je pravi intelektualac. Imao je dobre učitelje i izuzetne savjetnike. Sve što je od kršćanstva on osobno primio, htio je prenijeti na svoju plemenitu naciju i na sve narode svoga kraljevstva.

Mađarsko kršćanstvo nije isključivo

O tome od kolikog je značenja za mađarsko kršćanstvo bio grčki svijet i utjecaj Bizanta govori i podatak, zabilježen u povjesničara Egyeda Hermanna: "Nije nam poznato da su grčki redovnici imali udjela u konačnom obraćenju mađarskog naroda. Grčki samostani su bili vjerojatno vrlo brojni u Mađarskoj. To se zaključuje iz podatka da se 1204. godine pokušalo sve grčke samostane objediniti u jednu biskupiju. Osim u Visegrádu na Dunavu, dva muška grčka samostana su se nalazila u našoj neposrednoj blizini: u Banatu na području današnjega sela Banatsko Arandjelovo (Oroszlámos) i u Srijemskoj Mitrovici. U srednjovjekovnim mađarskim naseljima Veszprémvölgy i

Raspeće s mađarskim svecima
(slika u privatnoj kapeli nadbiskupskog dvora u Zagrebu)

Dunapentele nalazili su se ženski grčki samostani. Na mjestu gdje je bilo naselje Dunapentele danas je veliki industrijski grad Dunaujvaros. Ipak valja reći da je od druge polovice 10. stoljeća sve više slabio utjecaj grčkih redovnika i misionara na mađarske kršćane.

Moćni utjecaj benediktinaca se do danas nije ugasio

U zapadnoj Mađarskoj su, u vrijeme svetoga Stjepana kralja, od najvećeg utjecaja bili benediktinci. Ti su benediktinci u prvom redu bili gorljivi misionari mladih mađarskih kršćana. Najaktivniji su bili benediktinci iz opatije Pannonhalma kod Đura (Győr). Ta opatija i danas djeluje. Na jugu Mađarske su se u djelu pokrštavanja mađarskog naroda istakli benediktinci iz opatije u Pécsváradu u blizini Pečuha (Pécs). Iz vremena svetoga Stjepana valja spomenuti još i samostane Bakonybél i Zalavár. Pod utjecajem svetoga Stjepana osnovani su i samostani u mjestima Abasár, Tata, Ják i Marosvár. Krajem 12. stoljeća mađarski benediktinci su imali već stotinjak samostana.

I Hrvati su uživali u radu benediktinaca

Benediktinci su također zajednička crta hrvatskih i mađarskih katolika. Hrvatski benediktinci su toliko držali do hrvatske posebnosti, da su njegovali hrvatsko pismo, hrvatski i staroslavenski jezik. Čak su u pravila svetoga Benedikta napisali glagoljicom i hrvatskim jezikom. Tako su i u Hrvatskoj i u Mađarskoj benediktinci ne samo misionari, već i vjesnici svekolike kulture i napretka.

Prema knjizi Szilas Lászla, *Kis magyar egyháztörténet*, Rim, 1982.

Obljetnica sonćanskog orguljaša

ZA ORGULJAMA ČETRDESET GODINA

Pored nas žive mnogi koji svoje tihe obljetnice a velike ko crkvena vrata proslave u srcu, i tek tu i tamo za njih sazna koji prijatelj ili rodbiona, i onda dođe i do nas koji ponekad koju i zapišemo. Ovaj put bilježimo više od četrdeset godina rada u crkvi Svetog Lovre u Sonti - riječ je o kantoru Stipanu Poturici. Riječ je o čovjeku koji je u svojoj sedamnaestoj sjeo za orgulje i tu je za njima i danas, iako bolestan i operiran, redovito pokazuje svoje veliko znanje i isto tako umijeće. No, bilježimo redom.

Naš je sugovornik rođen u obitelji krojača, ali u obitelji koja je ljubila svoju vjeru i njom se dičila i rasla. Stipan, koji je jedno od troje djece svojega oca, bez svoje volje, što drugo, morao je, po očevoj, postupiti i biti, htio ili ne - krojač. O tome nam sam pripovijeda:

- I bio sam krojački šegrt kod svojega oca, ali svega tri mjeseca. To mi je bilo jako teško, ali samo zato što sam imo od ranog djetinjstva jednu veliku ljubav... Kriv je zato i moj pokojni otac - dvoredna harmonika... U kući se večito pivalo a pogotovo o blagdanima crkvene pisme... Ja sam od prvog razreda ministriro na misama...

Kad je naš sugovornik bio u prvom razredu, u Sonti je bio čuveni učitelj ali i čuveni kantor Mata Šibalin... Nove vlasti odmah nakon rata nisu trpjele da Mata bude i jedno i drugo i malo po malo crkva je morala ostati bez kantora. Stare orgulje, koje su se napuhavale mehanički, sa strane, točnije nožno, polako je pokrivala prašina. No, da bi se nastavila tradicija misnih pjesama koja se veoma dobro ukorijenila i u ovom našem velikom mjestu, zbora se i posla zborovođe latila Eva Čelina Domić. Tek negdje 1951. "iz prika", kako u Sonti uobičajavaju kazati za one koji dođu iz Hrvatske, orgulje su u crkvi zasvirale nanovo pod prstima izvjesnog Petra Ledinščaka, diplomiranog kantora iz Hrvatskog zagorja... Probe zbora su se tada održavale doslovce tajno i to gdje - u krojačkoj radnji kantorova oca - našeg slavljenika i sugovornika!

- Ja sam svirat počeo učiti nešto kod Šibalina, zatim kod spomenutog Petra... Onda kod Lacike Arva koji je došao kod nas iz Monoštora. On je tu bio kod nas kantor do 1955. a onda je otišao u Francusku. U Sonti smo nas troje: Čokot - Antun Prelić (sada već pokojni), Marko Zujtošov je počeo ali napušćo, i ja... mi smo učili za kantora. Ja sam, dok je Lacika bio kod nas, najmanje pet sati vežbo sviranje na klaviru. I godinu dana smo ja i Čokot naizmenično - jedne nedilje ja, jedne on - svirali na orguljama. Tako je bilo do Petrova 1956., kada je Crkveni odbor s dvadeset glasova za mene i jednim za Čokota, mene izabro za stalnog kantora.

Stipan se sjeća kako je morao polagati ispit za kantora.

- Bilo nas je 11 i ispit se polago iz Subotice i to iz: povijesti Crkve, teorije muzike, praktičnog sviranja. Praktični dio ispita smo izveli na orguljama u subotičkoj katedrali, usmeni u biskupijskom domu. U komisiji, ko danas se sićam, bio je Virc, Negele, pa Marko Stantić (orguljaš u katedrali), pa Prčić. Ja sam za praktični dio dobio note od "Moj Isuse raskriljujem k Tebi ruke". Kad mi je čuo Stantić nije mogao sakriti već je reko: "Od ovoga će biti orguljaš".

Prvi sam ispit položio, do drugog koji je slijedio išao sam u Sombor kod orguljaša Bajlera na posebne časove, govori nam dalje naš sugovornik. Od njih 11 što smo spomenuli, na drugom ispitu je prošlo samo njih troje.

Mladost, usavršavanje u svirci na velikom i zahtjevnom

Slavljenik okružen pjevačima

instrumentu išli su ruku pod ruku. Ali zadovoljstvu nikad kraja.

- Odlučio sam da budem diplomirani orguljaš, govori nam dalje Poturica.

Preko kantora iz Osijeka dobija preporuke da kod oca Kamila Kolba ide na potrebne dodatne sate. Tadašnji sonćanski župnik Jakob Grunčić pismom se obraća Kolbu i sonćanski kantor tri puta mjesečno u Slavonskoj Požegi, gdje je tada u samostanu živio Kolb, usavršava svoje znanje.

Iz tog se vremena naš sugovornik prisjeća jednog zanimljivog detalja.

- Za domaći zadatak moro sam uvježbavati harmonizaciju. Kako na crkvenom harmoniju nema pedala za basove, ja sam ih nacrtao na pak papiru, i na tome tako vježbo!

I riječ dvije o socijalnom elementu ovog poziva. Sonćanski je kantor bio prijavljen isprve na dva a potom na četiri sata rada, a kad je umro 1971. crkveni zvonar, uz suglasnost da bude i zvonar bio je socijalno osiguran na puno radno vrijeme, sve do 1978. godine. Sada je u mirovini.

- I posla zvonara se Stipa prihvatio zahvaljujući meni, kaže mu supruga Agica. Dok je on išao na ukop sa župnikom di se onda opivalo mrtvaca, ja sam morala zvoniti...

Stipan je dakle u crkvi u Sonti svakodnevno od svoje 17. godine. Što mu se sviđa ili ne sviđa mislimo da imamo pravo i to pitati.

- Sviđa mi se jel je naša crkva opstala. Čini mi se da za vrime komunizma je bilo više u crkvi nego danas. Kad sam ja počeo, bilo je više od 300 žena u trećem redu... Ne sviđa mi se kako je skinut stari oltar, tabernakul, što su srušiti sporedni oltari... što su sveci okolo poredani...

Ako nismo spomenuli - otac je dva sina, već je odavno dida. Unuka mu pomalo svirucka na sintisajzeru, ali dida vajka: nema baš volju za to. Sin mu jedan zna svirati, ali ne po notama... Od mladih u Sonti nitko zasad, a tko zna...?

Josip Brdarić

Kafana - "Dukat"

Subotica, Preradovičeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira: svadbe, rođendanska slavlja,
bankete i dr.

Svakog dana: **MENI RUČKOVI**

Nedjeljom: **"BUNJEVAČKA UŽNA"**

Posebno se preporučamo za organiziranje **"Poduša"**

Radno vrijeme: od 12 - 22 sata,
nedjeljom od 12 - 16 sati,
ponedjeljkom zatvoreno

vl. Jakov Letović

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2.
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 753-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

Poljoprivredna apoteka

Nudimo vam

- sredstva za zaštitu bilja
- sjemensku robu
- dajemo besplatne stručne savjete

Radno vrijeme od 8 do 19 sati, a subotom od 8 do 12 sati

Prešernova ulica 37 (kod crkve sv. Jurja), Tel/fax: 20-966

*U spomen
sestri Vijaneji*

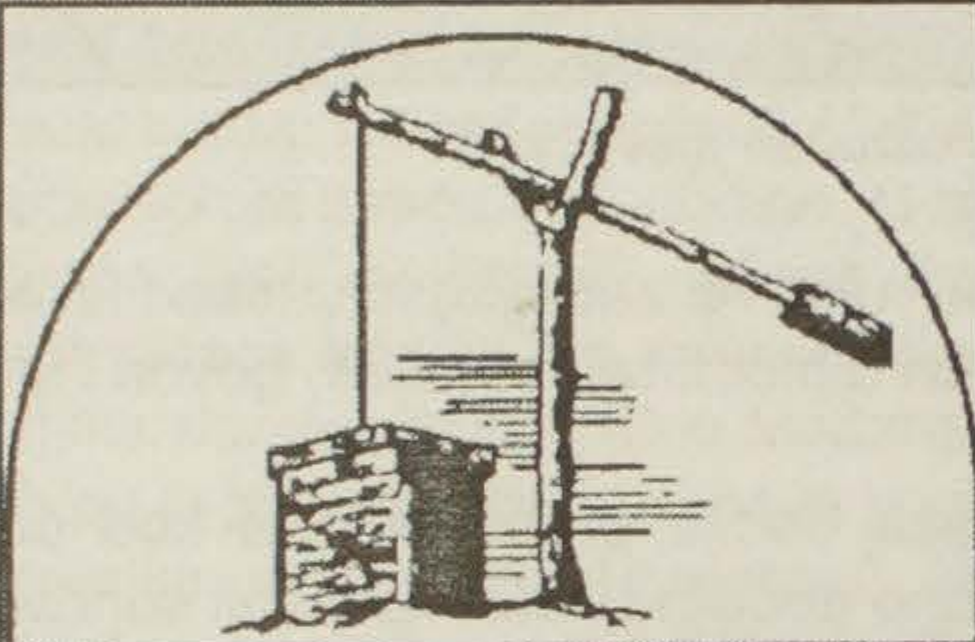

d.d.

K U T I N A

Kolodvorska 27

Tel.: 044/ 682-432, fax: 044/ 682-438

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nam pisati i na
E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Subotica, Ptujaska 1
tel: (024) 551-375

Radno vrijeme:
ponedjeljak-petak
8 - 13 sati
poslijepodne
terenski rad

Djelatnost ordinacije:

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, laboratorij, terapija
- Neurološki pregled i terapija
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Vremena su teška.

Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

551-045
Maksima Gorkog 26, Subotica

INTERNET

WWW.
TippNet
.co.yu

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

☎ (024)555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

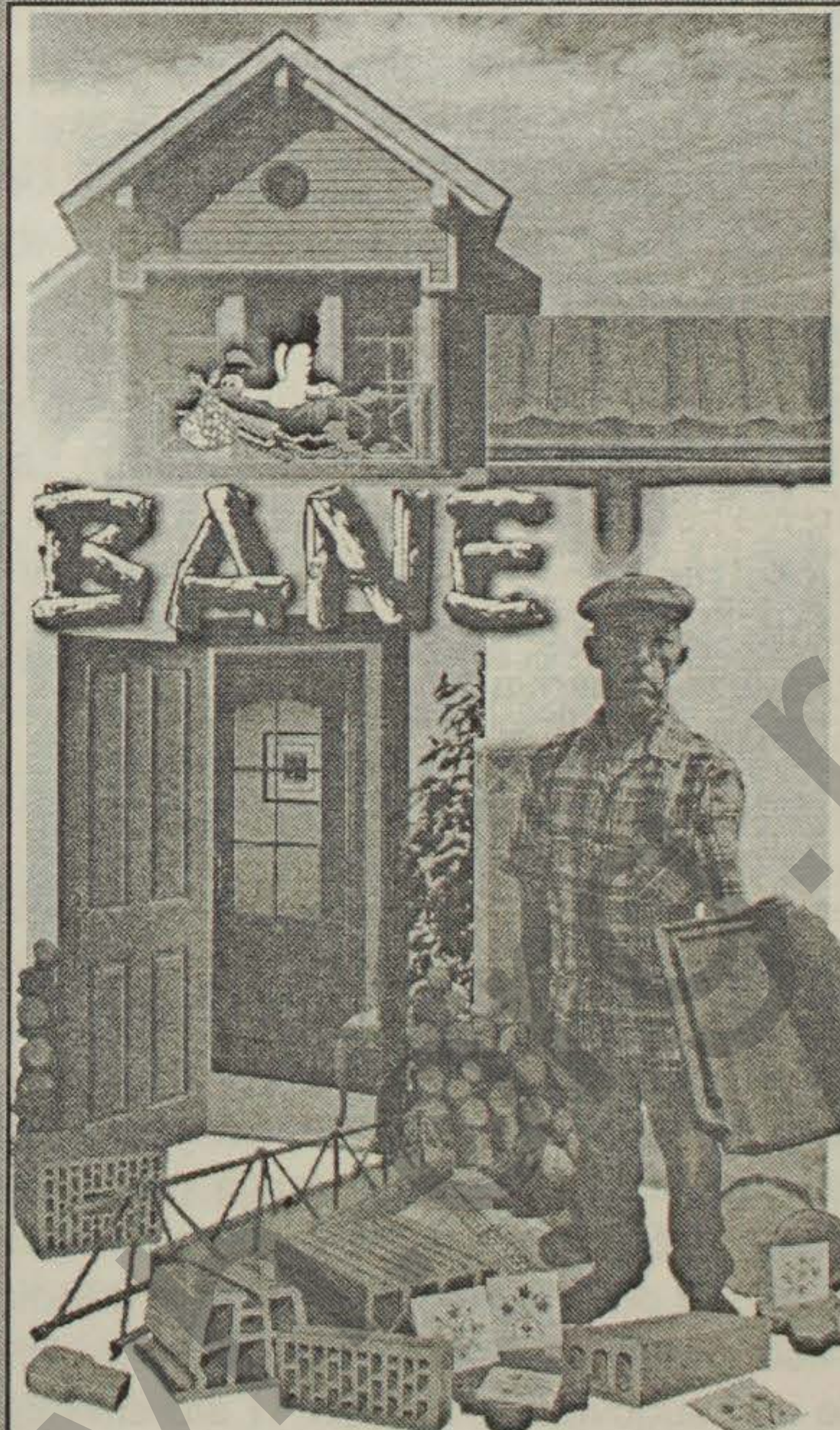
Pretpatnici
iz inozemstva
uplate (30 DM ili
avionom 40 DM)
mogu izvršiti
pošt. uputnicom ili
čekom na adresu:
Gabrijela
Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3
44320 Kutina
tel: 99 385 (0)44
681-272
R. Hrvatska

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301,
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Kompletan građevinski materijal, Kompletan ogrevni materijal...

P.P. BANE 24000 SUBOTICA BATAJSKA 34. Tel: 024 561 187, Tel/faks: 024 561 186, e-mail: bane@tippnet.co.yu

Piše: mr. Andrija Kopilović

VRIJEDI LI JOŠ TREĆA

BOŽJA ZAPOVIJED?!

Treća Božja zapovijed je jasna: Spomeni se da svetkuješ dan Gospodnji. Međutim, sve je više pojedinaca koji nedjeljom rade, ali je i sve više privatnih radnji, koje drže čak i katolici, i nedjeljom otvoreno. Mnogi vjernici također nedjeljom zalaze u te trgovine ili odlaze na "buvljak" prodavati i kupovati. Gdje je tu poštivanje treće Božje zapovijedi? Mnogi se opravdavaju činjenicom da je "buvljak" najbolji nedjeljom. Kako bi se stvarno kršćanin trebao ponašati u svemu tome?

Mirko R., Subotica

Dekalog ili Deset zapovijedi Božjih, kako ih mi poznajemo, izričaj su Božje volje. Bog je te zapovijedi predao Mojsiju na Sinaju kada je s Izabranim narodom sklopio savez. Međutim, Deset Božjih zapovijedi kada se dublje promisli doista su upisane u čovječje srce, tj. u njegovu narav. Opsluživanje Deset zapovijedi je ustvari poštivanje ljudske stvorene naravi u trostrukom odnosu: prema Bogu, prema bližnjemu i prema samome sebi.

Vaše pitanje se direktno odnosi na naravni Božji zakon koji je formuliran u trećoj Božjoj zapovijedi. U Bibliji je ta zapovijed opisana do u detalje. Prostor mi ne dopušta da Vam citiram cjelovito tumačenje ove zapovijedi, ali pogledajte sami u knjizi Izlaska 20. poglavlje i u knjizi Ponovljenog zakona 5. poglavlje.

Ako priznajemo Boga stvoriteljem a sebe stvorenjem, onda između Boga i nas postoji odnos koji je dijaloški a pretpostavlja poštovanje, povezanost i ljubav. Bog nam se očituje kao biće koje nam je sve darovalo, ali i kao biće koje od nas očekuje zahvalnost i poslušnost. Ne zato što mu je to potrebno, nego zato što želi poštivati našu osobnost, slobodu, opredijeljenost i što želi da mu očitujemo svoju privrženost i ljubav kao prema Stvoritelju. Dakle, svetkovanje dana Gospodnjega uključuje: priznanje, poštovanje, odanost, vjernost, ljubav prema Bogu. To se očituje tako što se cijeli taj "Dan Gospodnji" cjelovito posvećuje Bogu. U kršćanstvu je taj dan Gospodnji nedjelja, koja je označena i posvećena Kristovim uskršnućem i stoga se svetkuje ponajprije tako da se u zajednici svake nedjelje proslavi otajstvo Kristove muke, smrti i uskrsnuća, tj. sv. misa. Nezamislivo je da bi netko mogao biti pravi vjernik i opredijeljeni katolik a da ne bi uvidio besmisao nedjelje bez te dimenzije Kristovoga vazmenog otajstva i to ne samo u vanjskom slavljenju, nego daleko više u nutarnjem proživljavanju i posvećivanju. Nedjelja je dan susreta s Bogom i s braćom i sestrama, učenicima Gospodnjim, oko njegova prostrtoga stola Riječi i Žrtve.

Dakle, samo tri razloga katolika ispričavaju od nedjeljne mise. To su: teška bolest, dvorba bolesnika ili udaljenost od crkve više od sata hoda. Drugi dio Vašeg pitanja odnosi se na nedjelju kao na dan počinka. Postoje razna domišljanja i razmišljanja o tom problemu, ali je u katoličkoj moralci nauka vrlo jasna. Krši teško svetost nedjelje onaj koji nedjeljom radi one poslove koji se rade "običnim danom" i one poslove kojima se zarađuje novac. Iznimke su samo oni poslovi kojima se u elementarnim nepogodama ili teškoj nevolji pomaže bližnjemu i oni poslovi kojima se služi zajednici kao što je na pr. služba u zdravstvu ili u javnim poslovima bez kojih zajednica ne bi funkcionirala. Međutim, i za takve zaposlene postoji obveza sudjelovanja u nedjeljnoj sv. misi ili, ako je to nemoguće, u koji drugi dan tjedna, tj. moraju u ciklusu od sedam dana naći jedan dan kada će slaviti Euharistiju i posvetiti vrijeme odmoru. Dakle, nikakvi drugi razlozi ne postoje da se nedjeljom radi ili zarađuje i napose opravdava to pred Bogom i pred drugima. Treba biti

jasan, svaki prekršaj je prekršaj i nema na sebi blagoslova Dana Gospodnjega.

Pitanje trgovine je treći dio vašega pitanja koji je zapravo za sve nas najkompliciraniji. Naime, postoje trgovine koje nedjeljom trebaju opskrbiti zajednicu onim najnužnijim kao što je na pr. kruh. Odvaj-

kada su se neka zanimanja opravdavala nedjeljnim radom za opće dobro, ali danas kada postoje mogućnosti čuvanja i spremanja hrane, onda je vrlo upitno da li se netko može ispričavati da mora određene poslove raditi i nedjeljom. Što se tiče otvorenih trgovina, napose privatnih koje drže katolici, moram reći vrlo jasno da ti vjernici teško krše zapovijed dana Gospodnjeg. I može se na neki način, bez da bih ikoga želio uvrijediti, reći ovu rečenicu iz naroda: "Oteto - prokleta". Ono što je nedjeljom zarađeno, budite sigurni, otići će u nepovrat. Što se tiče konkretnoga našega "buvljaka", mogu razumjeti da je zbog mnoštva priliva stranaca i onih koji ne poštuju dana Gospodnjega, "buvljak" "najbolji" nedjeljom. Ne mogu Vam reći da ste nevjernik ako nedjeljom odete na "buvljak", ali ako Vam to postaje zanimanje, onda se morate za to dogovoriti sa svojim ispovjednikom kako u Vašoj savjesti riješiti svetkovanje Dana Gospodnjega ako vam je rad na "buvljaku" jedini izvor prihoda za život. Što se, pak, tiče "šetnje" po "buvljaku", nakon što ste bili na nedjeljnoj misi a niste narušili obiteljski sklad, nikome ne smeta da se prošetate na "buvljaku" i pogledate ono što vas zanima. Samo pazite da ne postanete ovisnik toga. Ja znam da je vrlo teško plivati uzvodno, a još teže dokopati se izvora, ali je za nas katolike, a vidim da Vas ovo pitanje zanima kao katolika, posve jasno da se ne može govoriti o zreloj i odgovornoj vjeri a da se ne poštivaju ovi principi savjesti. Stoga je moja preporuka, a to postaje i porukom, ne samo mojom, nego je to zapravo nauka Crkve, koja o svetkovanju dana Gospodnjega u Katekizmu posve jasno kaže ovako:

Svetkovanje nedjelje ostvaruje čudoredni propis koji je po naravi upisan u čovječje srce, tj. "Bogu iskazivati vanjsko, vidljivo, javno i redovito štovanje u spomen njegovoj općoj dobrohotnosti prema ljudima". Nedjeljno bogoslužje dovršenje je čudorednog propisa Starog saveza, od kojega preuzimlje ritam i duh slaveći svaki tjedan Stvoritelja i Otkupitelja svega naroda. (KKC, 2176)

Kao što Bog "u sedmi dan počinu od svega djela koje učini" (Post 2,2), tako se u životu čovječjem izmjenjuju rad i počinak. Ustanova dana Gospodnjeg pridonosi da "svi imaju dovoljno odmora i slobodna vremena za obiteljski, kulturni, društveni i vjerski život" (KKC, 2184).

U nedjelje i ostale zapovjedne blagdane neka se vjernici uzdrže od onih djela i poslova koji priječe iskazivanje štovanja Boga, radost vlastitu danu Gospodnjem ili potrebit odmor duše i tijela. Obiteljske potrebe ili velika društvena dobrobit zakonite su isprike od propisa nedjeljnog počinka. Ipak vjernici neka bdiju da takva zakonita opravdanja ne bi stvorila navike štetne za vjeru, obiteljski život i zdravlje. Ljubav prema istini traži sveto slobodno vrijeme, nužda pak ljubavi prihvaća opravdan rad" (KKC, 2185)

Dužnost je kršćana koji raspolažu slobodnim vremenom, da se sjete braće koja imaju iste potrebe i ista prava, ali se zbog siromaštva i bijede ne mogu odmoriti. Kršćansko je bogoljublje odavna nedjelju posvetilo dobrim djelima i smjernim uslugama koje trebaju bolesni, nemoćni, stari. Kršćani će posvetiti nedjelju također darujući obitelj i rodbinu svojim vremenom i iskazujući im pažnju koju im teško mogu iskazivati u ostale dane tjedna. Nedjelja je vrijeme pogodno za razmišljanje, šutnju, učenje i razmatranje, što pogoduje rastu nutarnjeg i kršćanskog života" (KKC, 2186).

FRANJEVAČKI DANI U SUBOTICI

u povodu Velikog jubileja 2000.

i 100. obljetnice Hrvatske franjevačke provincije

- * Gradski muzej - 13. 11. u 18 sati
Izložba "Franjevačka prisutnost u Subotici"
- * HKC "Banjevačko kolo" - 14. 11. u 16 sati
ZNANSTVENI SKUP na hrvatskom jeziku
- * Népkör - 15. 11. u 16 sati
ZNANSTVENI SKUP na mađarskom jeziku
- * Franjevačka crkva - 16. 11. u 17,30 sati
Koncelebrirana sv. misa i otkrivanje ploče

.....

Subotica - BOLNIČKA KAPELA
17. 11. u 12 sati
svečana sv. misa

PROŠTENJE SV. ELIZABETE UGARSKE

.....

Subotica, katedrala-bazilika
17. 11. u 18 sati

MISA ZAHVALE I MOLITVA ZA BLAGOSLOV (Ekumensko bogoslužje)

za početak novog saziva Skupštine općine Subotica
(uz aktivno sudjelovanje predstavnika
svih kršćanskih Crkava Subotice)

.....

Subotica, katedrala-bazilika
22. 11. u 18 sati

JUBILEJSKO HODOČAŠĆE PJEVAČA

.....

NOVO - NOVO - NOVO - NOVO - NOVO

NOVI CD I KASETA "BOŽIĆ U BAČKOJ" SUBOTIČKOG TAMBURAŠKOG ORKESTRA

Naručite već sada izuzetan božićni poklon, po nižim
cijenama koje važe u pretprodaji i platite poštaru!

Narudžbenica

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

Ovim neopozivo naručujem pouzećem po pretprodaj-
noj cijeni "Božić u Bačkoj" Subotičkog tamburaškog
orkestra

___ (kom) CD (cijena 13 DM ili din. protuvrijednost)

___ (kom) kasete (cijena 7 DM ili din. protuvrijednost)

Narudžbe poslati na adresu:

Vojislav Temunović, Rovinjska 5/13, 24000 Subotica

Subotica - Sv. Juraj

8. 12. 2000. u 20 sati

TRIBINA ODRASLIH

Tema: Što Crkva vjeruje o Mariji?

.....

Subotica - Sv. Križ
26. 11. 2000. u 17 sati

JESENJE KRIZMANJE

.....

Subotica, katedrala-bazilika
26. 11. 2000. u 18 sati

Dan Instituta "Ivan Antunović"

Svečana sv. misa

za sve žive i pokojne članove Instituta

HUMANITARNA AKCIJA

Rado se uključujemo u humanitarnu akciju skupljanja
pomoći za malu ZITU MARTON (3 godine). Naime, Zita je
rođena s lakšim znacima Downovog sindroma i kad bi primi-
la SKUPU homeopatsku terapiju BARIOTOM KARBONIKOM
i metaboličnu terapiju AMINOKISELINAMA, njezino stanje bi
se toliko poboljšalo da bi mogla ići u redovnu školu.

Dijagnozu je postavio i odredio terapiju prof. dr. A. Krstić,
genetičar iz Novog Sada.

Lijepo molimo sve koji žele, a to toplo preporuča i Ured-
ništvo Zvonika, da svoje priloge uplate kod

PRVE PREDUZETNIČKE BANKE A.D. BEOGRAD

na ime: MARTON ROBERT, zak. zast.

Broj računa: 46600-621-2-21

5022-240-0538930

IN MEMORIAM

STJEPAN ORČIĆ

(1930-2000)

Na novom groblju u Novom Sadu sahranjen je 5. 10. 2000.
Stjepan Orčić, teolog i svećenik Baptističke crkve (u miro-
vini).

Stjepan Orčić je rođen u Subotici. Studirao je na Filozof-
skom fakultetu u Beogradu, a potom u Zagrebu engleski
jezik, filozofiju i teologiju. Nakon toga živi u Novom Sadu.
Tijekom 20 godina bavio se izdavačkom djelatnošću iz koje
izdvajamo izdavački podvig "Velike biblijske konkordancije"
dr. Tadeja Vojnovića, ofm.

(Prema opširnijem izvještaju prof. dr. Svenke Savić)

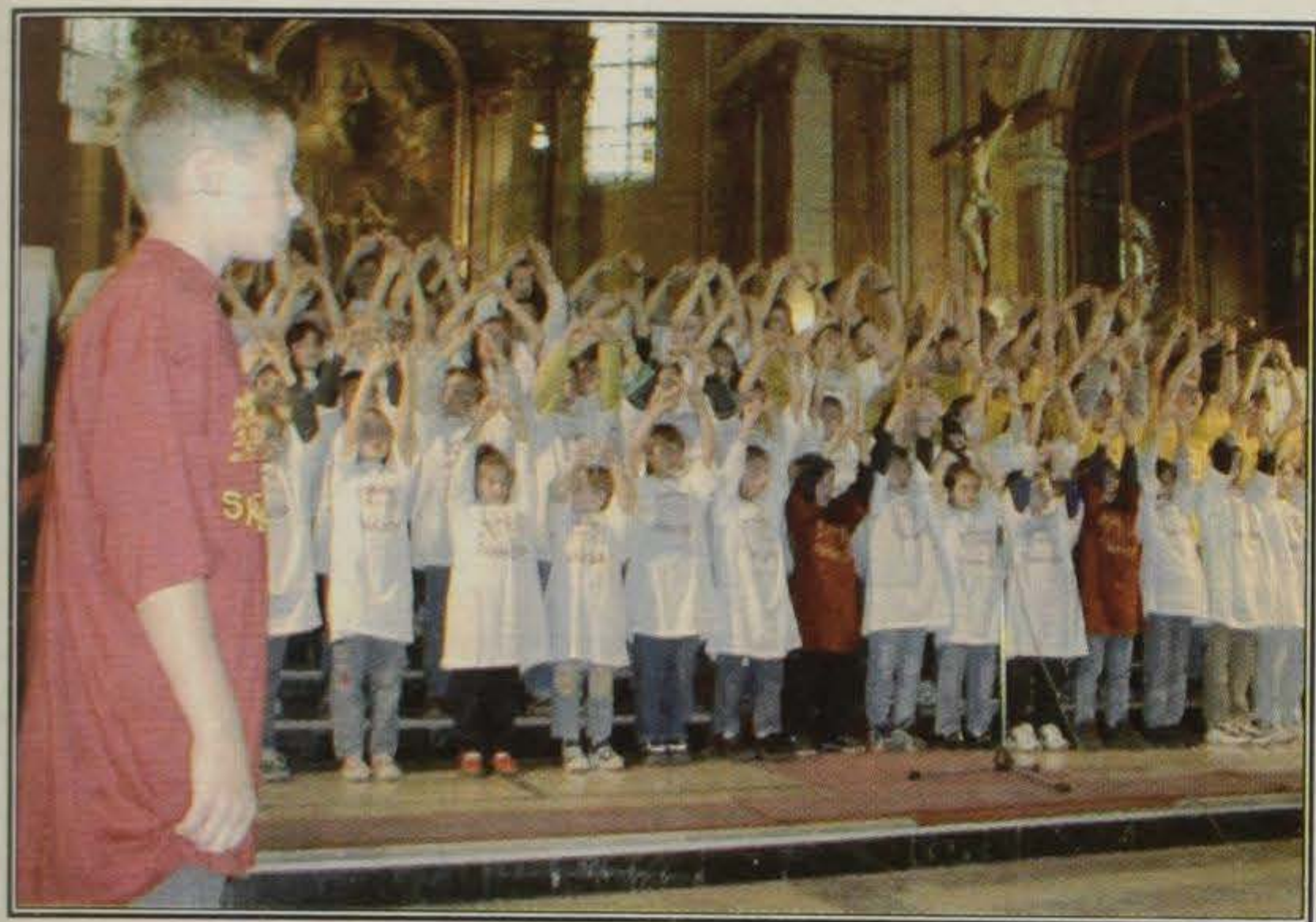
ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52.
Telefon: 024/554-896; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo
Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i
korektor; Bernarda Kopunović - korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić,
Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Elizabeta Kesler, Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, o. Mato Miloš, Lazar
Novaković, Ivan Piuković, Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, i Branko Vaci; Alojzije Stantić i s. Silvana Milan - mar-
keting; Uredništvo stranica mladih: Vesna Huska, Dijana Šarčević, Ivana Lazić, Ladislav Huska, Marina Kujundžić,
Svetlana Sudarević, Željka Zelić. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03,
20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel.: 024/551-202.

Dio dječjeg zbora župe sv. Roka

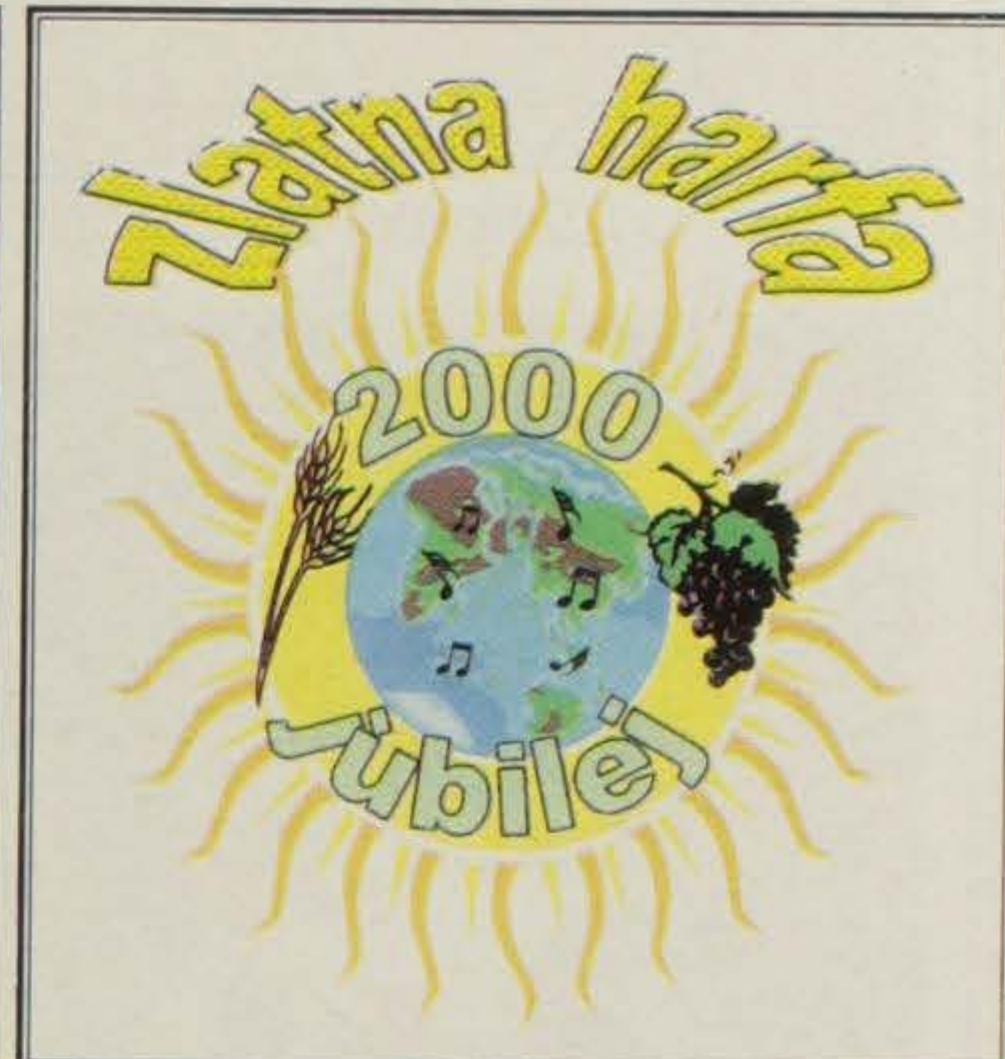
Dječji zbor iz župe Isusova Uskrsnuća

Dio dječjeg zbora župe Marije Majke Crkve

S. Mirjam pred velikim zborom malih pjevača

Z
L
A
T
N
A

H
A
R
F
A

2
0
0
0

Dječji zbor iz Vajske

Nestrpljenje pred ulazak u katedralu

Dječji zbor župe sv. Jurja

Globus

ŠTAMPARIJA BRZE USLUGE

Vlasnik: *Blaško Gabrić*

24000 Subotica, Otmara Majera 10

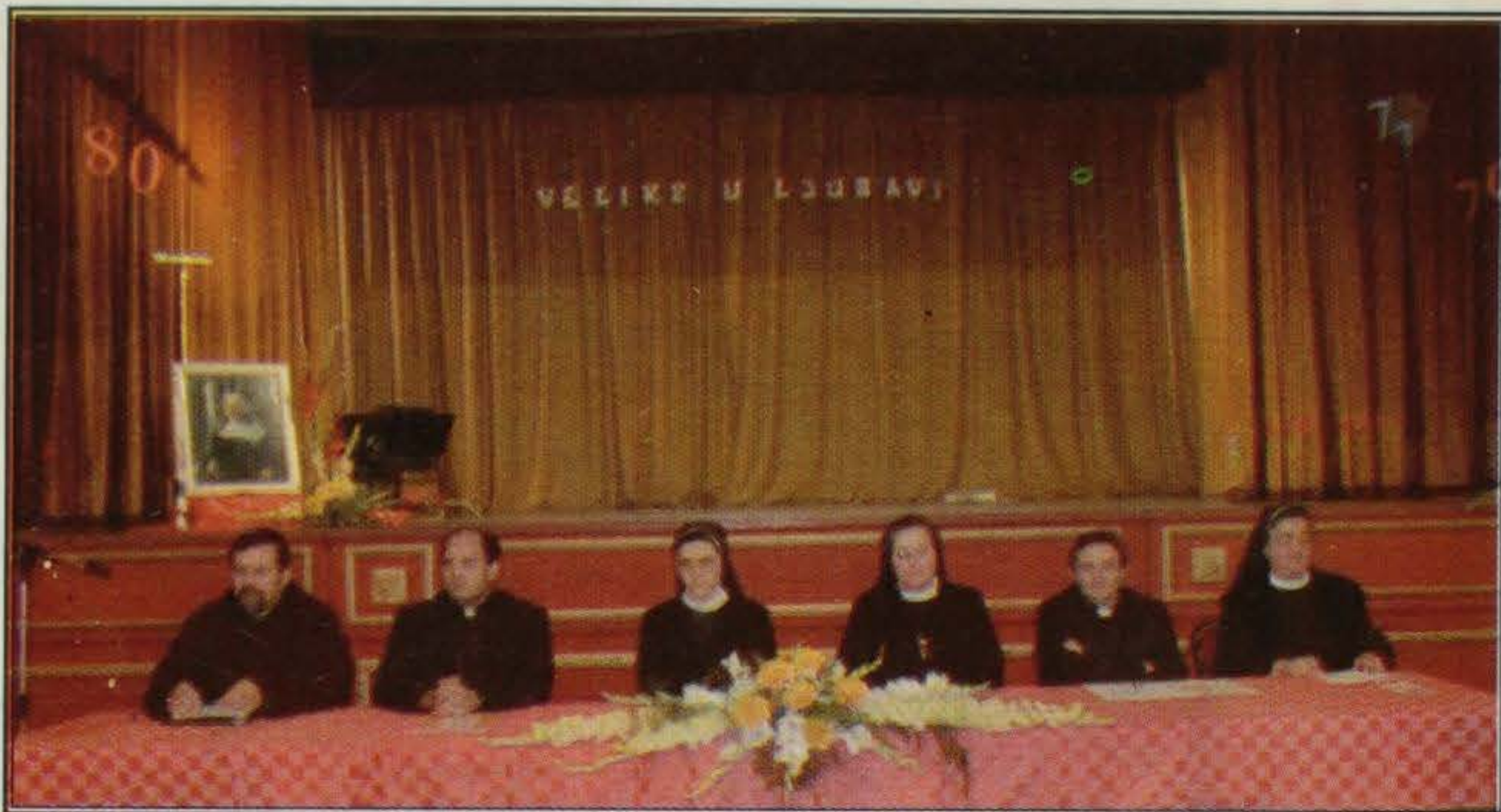
Tel./fax: (024) 551-202, 553-142

SA BOGATIM PROIZVODNIM PROGRAMOM
I 2000. GODINE SA VAMA:

- Vizit karte
- Plakati
- Kataloži
- Obrasci
- Kalendari
- Prospekti
- Nalepnice
- Knjige
- Novine
- Časopisi
- Ostali proizvodi po narudžbi
- Pozivnice
- Kartonska ambalaža
- Papirna ambalaža
- Posmrtnice
- Kesice

OD ZVONIKA DO ZVONIKA U BOJI

Sudionici simpozija o Družbi "Kćeri milosrđa"

*S. Emila
sa
Sonjom i
Marijom*

Prizor sa akademije "Velike u ljubavi"

Slavljenice sa svojim biskupom i gostima

Glavni glumci i pjevači na akademiji

Najdraži ukras Gospi Fatimskoj u Bačkom Monoštoru

*Mladi u bunjevačkim narodnim nošnjama
na trostrukom slavlju na Paliću*